

**GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
UZAKTAN EŞ ZAMANLI PİYANO DERSLERİNİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Zehra UZUN

Eskişehir 2024

**GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
UZAKTAN EŞ ZAMANLI PİYANO DERSLERİNİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ**

Zehra UZUN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı
Danışman: Prof. Dr. T. Volkan YÜZER

Eskişehir
Anadolu Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Temmuz 2024

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Zehra UZUN' nun "Güzel Sanatlar Liselerinde Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi" başlıklı tezi .../.../20.. tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği"nin ilgili maddeleri uyarınca, Uzaktan Eğitim Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Unvanı Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) :

Üye :

Üye :

Üye :

Üye :

.....

Enstitü Müdürü

FINAL APPROVAL FOR THESIS

This thesis titled “Review of Synchronous Online Piano Lessons Based on Teachers' opinions in Fine Arts High Schools” has been prepared and submitted by Zehra UZUN in partial fulfillment of the requirements in “Anadolu University Directive on Graduate Education and Examination” for the Degree of Master of Science in Distance Education Department has been examined and approved on/...../.....

Comittee Members

Singnature

Member (Supervisor) :

Member :

Member :

Member :

Member :

.....
Director of
Institute of Postgraduate
Education

ÖZET

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE

UZAKTAN EŞ ZAMANLI PİYANO DERSLERİNİN

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ

Zehra UZUN

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Temmuz 2024

Danışman: Prof. Dr. T. Volkan YÜZER

Bu araştırmanın amacı, güzel sanatlar liselerinde eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin uygulama adımlarının nasıl olması gerektiğini araştırma topluluğu kuramı ve teknolojik pedagojik içerik bilgisi modeli temelinde öğretici görüşleri doğrultusunda incelemektir. Belirlenen kuramların ilkeleri, uzaktan eş zamanlı piyano eğitimi bağlamında oluşturulan bir matris aracılığı ile kesiştirilmiştir. Böylelikle çalışma sürecinde alan uzmanlarına yönlendirilecek olan araştırma soruları elde edilmiştir. Çalışmaya gönüllü olarak katılan alan uzmanlarının araştırma sorularına verdikleri yanıtlar Nvivo14 paket programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğreticilerin sahip olması gereken roller ilgili ana temaların altında alt temalar olarak verilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde ses ve görüntü kalitesi bağlamında en çok zoom programının, öğretim yöntemi olarak en sık gösterip yaptırma yönteminin kullanıldığı ayrıca öğreticilerin öğrenme sürecinde tartışma gruplarından ve motive edici bir iletişim dilinden yararlandıkları görülmüştür. Katılımcılar ortam kontrolü başlığı altında en belirleyici faktörün kamera açısı olduğunu belirtmişler, uzaktan eş zamanlı derslerde yaşanabilecek teknik aksaklıklara yönelik en sık video kaydı dinleme önerisinde bulunmuşlardır. Ayrıca uzaktan eş zamanlı piyano eğitiminin en dikkat çeken sınırlılığının fiziksel temasın olmaması olarak belirtmişlerdir. Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan piyano eğitimi, uzaktan eğitimde öğretici rolleri, araştırma topluluğu kuramı, teknolojik pedagojik içerik bilgisi

ABSTRACT

REVIEW OF SYNCHRONOUS ONLINE PIANO LESSONS BASED ON TEACHERS' OPINIONS IN FINE ARTS HIGH SCHOOLS

Zehra UZUN

Department of Distance Education

Anadolu University, Institute of Postgraduate Education, June 2024

Supervisor: Prof. Dr. T. Volkan YÜZER

The aim of this study is to examine how the implementation steps of simultaneous distance piano lessons in fine arts high schools should be based on the research community theory and technological pedagogical content knowledge model. The principles of the identified theories were intersected through a matrix created in the context of remote simultaneous piano education. Thus, the research questions to be directed to the field experts during the study process were obtained. The responses of the field experts who voluntarily participated in the study to the research questions were analyzed through the Nvivo14 package program. As a result of the analysis, the roles that the instructors should have in remote simultaneous piano lessons were given as sub-themes under the main themes. In line with the findings, it was seen that the zoom program was used most frequently in terms of sound and image quality in remote synchronous piano lessons, the demonstration method was used most frequently as the teaching method, and the instructors benefited from discussion groups and a motivating communication language in the learning process. The participants stated that the most decisive factor under the title of environment control was the camera angle, and they suggested listening to video recordings most frequently for technical problems that may occur in remote synchronous lessons. They also stated that the most striking limitation of remote synchronous piano education is the lack of physical contact. Suggestions were presented in line with these results.

Keywords: Online Piano Education, Teacher Roles in Distance Education, Community of Inquiry Theory, Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK)

TEŞEKKÜR

Hayallerimdeki tez çalışmamı gerçeğe dönüştürmemde beni destekleyen, yol gösteren ve bana her adımda güvenen değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Tefik Volkan YÜZER'e yürekten teşekkürlerimi sunarım. Sadece akademik rehberlik sağlamakla kalmadığı, aynı zamanda cesaret, sevgi ve pozitif enerjiyle dolu yaklaşımıyla çalışmanın en zorlu zamanlarında bile yanımda olduğu için ona minnettarım. Onun desteğiyle, akademik yolculuğun sadece bir öğrenme süreci olmadığını, aynı zamanda keyifli ve geliştirici bir deneyim olduğunu gördüm. Teşekkürlerim, beni bir öğrenci olarak değil, aynı zamanda bir birey olarak geliştirmek için gösterdiği çabadan dolayı.

Tez çalışmamın gelişimine değerli katkılarıyla ışık tutan sevgili hocam Prof. Dr. Aylin ÇAKICI UZAR'a; bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşmaktan çekinmeyen, her zaman yanımda olan meslektaşlarım Gamze YURTEMRE GALİN ve Çağrı BAKIOĞLU'na; desteklerini her zaman hissettiğim kıymetli müdürüm Remzi AYAZ'a şükranlarımı sunarım.

Sevgili annem ve babam Necla ve Fethi OKKAY, sevgi dolu kollarınızda büyüyen bir çocuk olarak size ne kadar teşekkür etsem az. Varlığınızla dolu her an bana hediye. Sizin gibi harika birer anne ve babaya sahip olduğum için çok şanslıyım. Sevginiz ve desteğinizle büyüdüm şimdi ise gurur duyduğunuz bir evlat olmak benim için en büyük mutluluk.

Ve tabii ki, en büyük teşekkürler sevgili eşim Koray UZUN ve biricik oğlum Eymen Batu UZUN'a. Sizler beni ben yapan, hayatımın en kıymetli parçalarısınız. Bu süreçte, sizden zamanımı ve enerjimi esirgemek zorunda kaldım fakat siz benden sevginizi ve desteğinizi hiç esirgemediniz. Size sonsuz sevgi ve şükranlarımı sunuyorum.

Son olarak, çalışmamın meslektaşlarımı motive etmesini ve başarılarına katkı sağlamasını diliyorum.

...../...../2024

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

.....

Zehra UZUN

...../...../20.....

STATEMENT OF COMPLIANCE WITH ETHICAL PRINCIPLES AND RULES

I hereby truthfully declare that this thesis is an original work prepared by me; that I have behaved in accordance with the scientific ethical principles and rules throughout the stages of preparation, data collection, analysis and presentation of my work; that I have cited the sources of all the data and information that could be obtained within the scope of this study, and included these sources in the references section; and that this study has been scanned for plagiarism with “scientific plagiarism detection program” used by Anadolu University, and that “it does not have any plagiarism” whatsoever. I also declare that, if a case contrary to my declaration is detected in my work at any time, I hereby express my consent to all the ethical and legal consequences that are involved.

.....
Zehra UZUN

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR.....	vi
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vii
STATEMENT OF COMPLIANCE WITH ETHICAL PRINCIPLES AND RULES	viii
1.GİRİŞ	1
1.1 Problem.....	1
1.2 Amaç.....	5
1.3 Önem	6
2. ALANYAZIN	6
2.1 Uzaktan Eğitim	6
2.2 Uzaktan Eğitimde Öğretici Rollerini.....	8
2.3 Eş Zamanlı Uzaktan Eğitim	11
2.3.1 Eş Zamanlı Uzaktan Eğitimde Öğretici Becerileri	11
2.3.2 Eş Zamanlı Uzaktan Derslerde Kullanılan Yazılımlar ve Sağladığı Olanaklar	12
2.3.3 Öğretici Bağlamında Eş Zamanlı Uzaktan Ders Uygulama Adımları ile ilgili Araştırmalar	14
2.2 Uzaktan Eğitim ve Sanat.....	19
2.2.1 Sanat	19
2.2.2 Sanat Eğitimi.....	20
2.2.3 Uzaktan Sanat Eğitimi.....	21
2.3 Uzaktan Müzik Eğitimi	23
2.3.1 Müzik Eğitimi ve İnsan Yaşamı	23
2.3.2 Müzik Eğitimi ve Türleri	24

2.3.3 Uzaktan Müzik Eğitimi: Dünyada ve Türkiye’de İlk Uygulamalar	27
2.3.4 Uzaktan Müzik Eğitiminin Yıllar İçindeki Gelişimi	28
2.3.5 Uzaktan Müzik Eğitiminin Fayda ve Sınırlılıkları	37
2.4. Piyano.....	39
2.4.1 Piyanonun Gelişimi	39
2.4.2 Çalgı ve Piyano Eğitimi	40
2.5. Güzel Sanatlar Liseleri.....	47
2.5.1. Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitimi	48
2.5.2. Covid-19 Süreci ve Güzel Sanatlar Liselerinde Çevrimiçi Piyano Eğitimi	50
2.6. Kuramsal Alt Yapı.....	51
2.6.1. Araştırma Topluluğu Kuramı	51
2.6.2. Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli	56
2.7. Kuramsal Matris	59
3.YÖNTEM	61
3.1 Araştırma Modeli	61
3.2. Katılımcılar	64
3.3. Veri Toplama Aracı.....	64
3.4 Araştırma Soruları.....	64
3.5 Veri Toplama Süreci.....	66
3.6 Verilerin Analizi	67
3.7 Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri	68
3.8 Etik Bildirim	68
4.BULGULAR VE YORUMLAR	68
4.1 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinde Kullanılan Öğretim Teknikleri	69
4.2 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinde Kullanılan Platformlar	75
4.3 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerine Hazırlık ve Teknik Kontrol	78

4.4 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerine Etkili İletişim	81
4.5 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinde Gecikme, Sesin Doğru Aktarılamaması vb. Durumlara Çözüm Önerileri	84
4.6 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinde Tartışma Grubu ve Soru-Cevap Süreci Gibi Ortamların Öğretim Faaliyetlerine Katkıları	87
4.7 Piyano Öğretim Basamaklarının Uzaktan Eş Zamanlı Derslere Göre Düzenlenmesi	91
4.8 Eş Zamanlı Uzaktan Piyano Derslerinde Kullanılan Dijital Materyaller ve Etkili Yönleri.....	96
4.9 Eş Zamanlı Piyano Derslerini Sunuş, Geri Bildirim, Değerlendirme ve Öz Değerlendirme Faaliyetlerinin Fayda ve Sınırlılıkları	97
4.10 Genel Bulgular	103
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	106
5.1 Öneriler	109
KAYNAKÇA.....	112
EKLER	129
Ek-1. Etik Kurul Karar Belgesi	129
Ek-2. Uygulama İzin Belgesi.....	130
Ek-3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	131
ÖZGEÇMİŞ	133

TABLÖLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1. Uzaktan eğitimde öğretici rolleri.....	9
Tablo 2.2 Eşzamanlı uzaktan derslerde derslerde öğretici rolleri.....	9
Tablo 2.3. Canlı Derslerin Etkili Yürütülmesinde Kullanılan Etkinlik ve Uygulamalar.....	17
Tablo 2.4. Yüz yüze enstrümantal derslerde davranışlar.....	41
Tablo 2.5 Kuramsal Matris.....	60
Tablo 3.1 Kuramsal düzey.....	65
Tablo 4. 1 Seçilen öğretim tekniklerinin katılımcılara göre dağılımı.....	74

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. Araştırma Topluluğu Modeli.....	53
Şekil 2.2. Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli.....	57
Şekil 3.1 Nitel Araştırma Süreci.....	62
Şekil 3.2 Durum çalışması Türleri.....	63
Şekil 4.1 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri ana temasına bağlı alt temalar.....	69
Şekil 4.2 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan online platformlar ana temasına bağlı alt temalar.....	75
Şekil 4.3 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde ortam hazırlığı ve teknik Kontrol ana temasına bağlı alt temalar.....	78
Şekil 4.4 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde etkili iletişim ana temasına bağlı alt temalar.....	81
Şekil 4.5 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde sesin doğru aktarılamaması ya da gecikmesine ilişkin çözüm önerileri ana temasına bağlı alt temalar....	84
Şekil 4.6 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine katkıları ana temasına bağlı alt temalar	86
Şekil 4.7 Piyano öğretim basamaklarının uzaktan eş zamanlı derslere göre düzenlenmesi ana temasına bağlı alt temalar.....	92
Şekil 4.8 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin fayda ve sınırlılıkları ana temasına bağlı alt temalar.....	98

KISALTMALAR DİZİNİ

ÖYS : Öğrenme yönetim sistemi

KAÇD: Kitlemel açık çevrimiçi dersler

1.GİRİŞ

1.1 Problem

21. yüzyıla bakıldığında, dünya çapında ekonomik, siyasi, eğitimsel, sosyal, kültürel ve teknolojik alanlarda süratli gelişmelerin yaşandığı bir süreç olduğu görülmektedir. Binlerce yıl önce gerçekleşen tarım, iki yüz elli yıl önce meydana gelen endüstri devrimlerinden sonra, yirminci yüzyılın sonlarında kolay erişilebilen diğer yandan hızlanan dijital güç ve iletişim olanaklarıyla 21. yüzyılda üçüncü bir devrim gerçekleşmiştir (Köksal, 2007). Söz konusu devrimin, çağdaş ileri toplumları, endüstriyel bir toplumdan Bilgi Toplumu adı verilen yeni bir biçime dönüştürdüğü söylenebilir. İnsanlığın bilgiye istediği zaman ve mekânda erişebilmesi, çevrimiçi ve çevrimdışı süreçlerde aktif bir şekilde yer alması küresel bilgi toplumu kavramına işaret etmiştir. Bilgi toplumunu oluşturan bireylerin kritik kararlara katkı sağlayabilme, yeni koşul ve ortamlara hızlı uyum gösterme, sürekli olarak değişen ve farklılaşan bilgi akımında yeni bilgiler keşfedip üretme gibi yetkinliklere sahip olması beklenmektedir. Eğitimin dijitalleşmesi olarak karşımıza çıkan son aşamada ise değişen şartlara uyum sağlayacak inovasyon yapabilen girişimci bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir (Şahin, 2021).

Eğitimin dijitalleşmesi sürecinde bilgisayar ve internet teknolojileri insanlığın iki ana ilerletici gücü olarak kabul edilebilir. Çok büyük bir hızla yayılan bu teknolojiler sosyal alanların ve günlük yaşamın vazgeçilmez öğeleri haline gelmiştir (Sezgin, 2020). Bilişim teknolojilerinin bu süratli dönüşümünün ve gündelik yaşama süratle girmesinin yüzyıllardır devam edegelen birçok sistemi de dönüşüme uğrattığı görülmektedir. Ekonomi, endüstri, ulaşım ve iletişim gibi birçok alanla birlikte bu dönüşümden eğitim de dikkate değer oranda payını almıştır (Akıllı, 2007). Toplumun dijital dönüşümü ile bireyler öğrenme deneyimlerini kişiselleştirebilir, daha sosyal, görsel, video temelli, oyunlaştırılmış, sürükleyici, çevrim içi, mobil, mekândan bağımsız öğrenme araçları ile öğrenim gereksinimlerini karşılayabilirler demek olasıdır.

Açık ve uzaktan öğrenme çalışmaları teknolojik gelişmelerden faydalananarak eğitimi dönüştürme çabalarının başında gelmektedir. Eğitim ortamları zaman içerisinde birçok yeni araç ve teknoloji ile desteklense de temelde sınıf, müfredat ve öğretmen üçlüsü büyük oranda aynı kalmıştır (Fırat, 2019). Bilişim teknolojileri aracılığıyla uzaktan eğitim çalışmalarının bu yapıyı değiştirmeye başladığı söylenebilir. Özellikle

Covid-19 salgını ile birlikte bu değişim çok daha hızlanmış ve uzaktan eğitim çok daha yaygın hale gelmek zorunda kalmıştır. Covid-19 (yeni koronavirüs hastalığı), ilk olarak Çin'in Hubei Eyaleti, Vuhan kentinde 2019 yılının aralık ayında ortaya çıkmıştır. Hızla yayılan virüs Türkiye'de ise ilk olarak 11 Mart 2020 tarihinde görülmüştür (Sağlık Bakanlığı, 2020). Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization [WHO]) vaka sayılarının hızlı artışı ve ülkelerin salgınla mücadelelerini göz önüne alarak bu salgın hastalığı Covid-19 pandemisi olarak tüm dünyaya ilan etmiştir (WHO, 2020).

Covid-19 pandemisi ile dünyada, hali hazırda, salgın öncesinde de birçok gelişmiş ülkede devamlı yürütölen uzaktan eğitimin, Türkiye'de sanat alanı da dâhil olmak üzere bütün alanlarda verimli bir biçimde uygulanması önemli ve açıkça belli bir gerekliliktir (Sağır, 2021). Sanat eğitimi içerisinde pek çok disiplini barındırır. Bunlar müzik, resim, dans, heykel, tiyatro, sinema vd. olarak sayılabilir. Bu çalışmanın odağını ise uzaktan müzik eğitimi oluşturmaktadır.

Uzaktan müzik eğitimi ile ilgili yıllar içinde değişen araştırma sonuçlarına göre aşağıdaki gibi bir süreçten söz edilebilir. 2000'lerin başında yapılan araştırmalar, müzik eğitimcilerinin, olası şüphesiliği, teknolojiye erişim yetersizliği ve teknoloji tabanlı uygulamaların nasıl kullanılacağını öğrenmelerinde yaşadıkları zorluklar nedeniyle internet temelli uzaktan eğitim sürecini benimsemeye yavaş davrandıklarını ortaya koymuştur. Bununla birlikte müzik eğitiminin kritik bir bileşeni olan çalgı eğitiminin uygulamalı, usta çırak ilişkisi içerisinde, yüz yüze ortamlarda sürdürölmesi ve adeta bu yöntemin kemikleşmesi, müzik eğitimi almak isteyenler ile müzik öğreticilerinin uzaktan eğitime temkinli yaklaşımlarında önemli bir etken olarak karşımıza çıkmıştır (Rees, 2002). Bu bağlamda uzaktan müzik eğitimi faaliyetlerinin diğer disiplinlerdeki uzaktan eğitim süreçlerini biraz daha geriden takip ettiği söylenebilir.

2010'lu yıllarda Uzaktan müzik eğitimi ve öğrenimi üzerine araştırmalara daha fazla odaklanıldığı görölmektedir (Koutsoupidou, 2014). Boston Üniversitesi, Duquesne Üniversitesi, Hawaii Üniversitesi, Newcastle Üniversitesi, Ottawa Üniversitesi ve Sheffield Üniversitesi, Covid-19 öncesinde uzaktan müzik eğitimi veren üniversitelere örnektir (Herbert, 2007; Sağır vd., 2014). Riley (2009) çalışmasında uzaktan müzik eğitimini, dünyanın her yerinden müzik öğretmenleri ve öğrenciler için önemli bir fırsat olarak değerlendirmiş ve ayrıca müzik eğitiminin hayati bir parçası olan çalgı eğitiminin, uzaktan eğitimle etkin bir şekilde yürütölebileceği sonucuna varmıştır. 2010'lu yıllarda 2000'lere nazaran uzaktan müzik eğitime olan

şüpheciliğin yerini, dünyanın herhangi bir yerinde alanında uzman bir müzisyenden zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde öğrenme deneyimleri kazanma adına bir fırsat olması görüşüne bıraktığı söylenebilir.

Covid-19 kapanması, tüm disiplinlerde olduğu gibi müzik eğitiminde çalgı eğitimi de dahil olmak üzere tüm disiplinleri etkileyen benzeri görülmemiş bir kesintiye neden olmuştur (Hash, 2021). Öte yandan, 2020 ve sonrası için ise söylenebilir ki Covid-19 kapanması, müzik eğitiminde çevrimiçi öğrenmenin potansiyelini göstermiştir ve öğretmenler dijital kaynaklarla saatlerce çalışmak zorunda kaldıklarından, çalgı eğitiminde teknolojilerin gelecekteki uygulamalarına daha açık duruma gelmişlerdir (Spieker ve Koren, 2021). Covid-19 sürecinden kazanılan deneyimlerle uzaktan eğitimin gelecek yıllarda eğitim sistemlerinin merkezinde yer alacağı düşünüldüğünde (Yamamoto ve Altun, 2020), uzaktan eğitimin etkinliğinin artırılması ve geliştirilmesi bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır (Ak vd., 2020). Bu bağlamda her geçen gün uzaktan müzik eğitiminin etkililiğinin artırılması ve geliştirilmesi adına yapılacak araştırmaların büyük öneme sahip olduğu söylenebilir.

En geniş anlamıyla, sesleri kulağa hoş gelecek şekilde uyarlama sanatı olarak tanımlanan ve insan yaşamında önemli bir yere sahip olan müzik Uçan (2018)'a göre hem eğitim aracı hem eğitim yöntemi hem de önemli bir eğitim alanıdır. Müzik eğitimi; temelde müziksel bir davranış kazandırma, davranış değiştirme ve bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere ulaşılır (Uçan, 2018).

Müzik eğitiminin en temel boyutlarından biri olan davranışsal boyut; çalgı eğitiminden oluşmaktadır. Çalgı eğitimi, öncelikle zihin ve kasların iş birliğiyle çalışması sonucu meydana gelen psiko-motor davranışların bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlarla desteklenerek beceri haline gelen bir aktivitedir. Uçan'a (2018) göre müzik eğitimi; “genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi” olmak üzere üçe ayrılır.

Mesleki müzik eğitimi müzik disiplininin bütünü, bir dalı, o dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, müziğe belli ölçüde yetenekli kişilere yönelik olup dalın ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları, yeterlilikleri, birikimi kazandırmayı hedefler. Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren resmi müzik kurumlar; konservatuarlar, güzel sanatlar liseleri, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dalı ve

güzel sanatlar fakülteleri müzik bilimleri bölümleridir. Eğitim veren bu kurumların içerisinde, müzik eğitimi anabilim dalının amacı özellikle müzik öğretmeni yetiştirmektir. Güzel sanatlar liselerinin bu kurumlara temel öğrenci kaynağını sağlayan okullar ise olduğu ifade edilebilir.

Piyano, müzik eğitiminde sıkça başvuru, özellikleri bakımından genel müzik eğitimine önemli katkısı olan çok sesli bir çalgıdır (Kıvrak, 2003). Sarıkaya (2018), piyanonun geniş klavye sistemi aracılığıyla sesleri öğrencilere aktarmasından dolayı temel müzik eğitiminde önemli bir yeri olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle piyano dersleri Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümünde her öğrencinin aldığı zorunlu çalgı dersidir. İkincil çalgı dersleri öğrenci istek ve yeteneği doğrultusunda belirlenmektedir. Bu yönüyle piyanonun Güzel Sanatlar Liselerinde eğitimi verilen diğer çalgılardan ayrıldığı söylenebilir.

Covid-19'un sahada müzik öğretiminde ve daha spesifik olarak çalgı eğitiminde kabul edilen geleneksel uygulamaları değiştirme veya iyileştirme fırsatı sunabilecek, kritik bir olayı temsil ettiği söylenebilir (Pozo vd., 2021). Salgın hastalık, afet ya da yüz yüze eğitimin gerçekleştirilemeyeceği bundan sonraki tüm süreçlerde özellikle çalgı eğitiminde sadece teorik değil aynı zamanda uygulamalı bölümlerin de uzaktan eğitim kapsamına alınması önemli bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır (Nayir, 2020).

Son yıllarda gelişen teknolojilerin sağladığı olanaklarla eş zamanlı uzaktan eğitim modelindeki etkileşim düzeyi geleneksel sınıf ortamındaki etkileşim düzeyine ulaşmış ya da yaklaşmıştır denilebilir. Bunun yanında bu ortamların yapısı gereği öğreticilerden farklı beceriler ve roller üstlenmesi beklendiği de dikkate alınmalıdır. Eş zamanlı uzaktan müzik eğitimi ile ilgili araştırmalara bakıldığında belirli boyutları öne çıkmaktadır denilebilir. Bunlar ortam hazırlığı, kullanılan cihazlar-yazılımlar, değişen öğretici rolleri ve dersin planlanmasıdır. Bu bulguyu destekleyen bazı araştırmalar şöyledir: Dammers (2009) çalışmasında müzik eğitiminde çevrimiçi ortam için geleneksel derslere kıyasla daha fazla öğretim planı yapmanın gerekli olduğunu belirtmiştir. J. Maki'nin (2001) çalışması, Finlandiya öğretmen yetiştirme programlarında video konferans kullanırken daha fazla planlama gerektiği argümanını desteklemiş, araştırmacı 'video konferansla müzik öğretmenliği yapmanın kritik noktası dersin iyi bir şekilde planlanması, öğretim ortamının çok iyi hazırlanmasıdır.' demiştir.

Pike, 2020 yılında gerçekleştirdiği çalışmasında şu ana kadar eş zamanlı çevrimiçi ortamda çalışmaya hazırlık hakkında yayınlanmış çok az araştırma bulunduğunu belirtmiştir. Öğreticilerin çevrimiçi modele geçişlerine, öğretim rollerinde değişiklikler yapmalarına ve senkron çevrimiçi piyano öğretimindeki en iyi uygulamaları gerçekleştirmelerine yardımcı olacak araştırmalara ihtiyaç vardır (Pike, 2020). Bu bağlamda güzel sanatlar liselerindeki piyano derslerinin mesleki müzik eğitimindeki yadsınamaz yeri ve bu alanda yüz yüze eğitimin gerçekleşemeyeceği tüm durumlarda eğitimin sürekliliğinin gerekliliği açısından eş zamanlı çevrimiçi piyano öğretme süreçlerinin hazırlığı, planlanması ve değişen öğretici rollerinin öğretici bağlamında araştırılmasının önem teşkil ettiği belirtilebilir. Bu nedenle yukarıda sözü edilenlere dayanarak bu çalışmada güzel sanatlar liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano dersleri öğretmen görüşleri doğrultusunda araştırılmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın sonuçları doğrultusunda eş zamanlı çevrimiçi ders uygulama adımlarının piyano derslerine uyarlanmasının öğretmenlere rehber olması açısından önemli olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada Araştırma Topluluğu Kuramı ve Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli temel alınmıştır. Araştırma Topluluğu kuramının kapsadığı bilişsel, sosyal ve öğretimsel boyutları; Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modelinin ise, diğer eğitim dallarında olduğu gibi müzik eğitiminde de teknolojinin etkin bir biçimde nasıl kullanılacağını anlamak ve çevrimiçi müzik öğretimi faaliyetlerinin nasıl olması gerektiği konusunda önemli bir konumda yer alabileceği öngörülmüştür.

Güzel Sanatlar Liselerinde eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin etkililiği için Araştırma Topluluğu Kuramı ve Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli çerçevesinde hazırlanacak bir uygulama kılavuzunun, öğretim hedeflerine ulaşabilmek doğrultusunda önemli olduğu söylenebilir.

1.2 Amaç

Bu çalışmanın amacı, Güzel Sanatlar Liselerinde eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin uygulama adımlarının nasıl olması gerektiğini araştırma topluluğu kuramı ve teknolojik pedagojik içerik bilgisi modeli doğrultusunda incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- Öğreticiler eş zamanlı piyano öğretimi için seçtikleri canlı ders platformlarının sağladığı teknolojik olanakları derslerine uyumlandırılabildikleri midir?

- Öğreticilerin eş zamanlı piyano derslerinde geleneksel derslere göre değişen rolleri nelerdir?
- Eş zamanlı ders öğretim etkinlik ve uygulamalarından hangileri öğretmenler tarafından yanlış veya eksik bir şekilde uygulanmaktadır?
- Öğreticilerin uzaktan piyano derslerinde eğitim hedeflerine ulaşabilmek doğrultusunda olumlu buldukları durumlar nelerdir?
- Öğreticilerin uzaktan piyano derslerinde eğitim hedeflerine ulaşabilmek doğrultusunda aksadığını düşündükleri durumlar nelerdir?
- Öğreticilerin eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin öğretim performansını artırmaya ilişkin önerileri nelerdir?

1.3 Önem

Müzik eğitiminin vazgeçilmez bir dalı olan çalgı eğitimi, yüzyıllar öncesinden beri usta çırak ilişkisi içerisinde ve fiziksel ortamlarda gerçekleştirilmektedir. Bu yöntemin öğrenen ve öğreten açısından bir nevi kemikleşmiş bir yöntem olarak benimsendiği söylenebilir. Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümünde öğrenim görmekte olan her öğrencinin aldığı zorunlu çalgı dersi olan piyano derslerinin uzaktan öğretim faaliyetlerine yönelik yapılacak araştırmaların öğretmenlere klavuzluk yapması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2020’li yıllarda yaşanan Covid-19 ve afetler bize göstermiştir ki normal şartlarda yüzyüze olarak faaliyetlerini sürdüren Güzel Sanatlar Liseleri’nin de dahil olduğu eğitim kurumlarında sürecin sekteye uğradığı birçok durum olabilir. Bu çalışma, güzel sanatlar liseleri piyano öğretmenleri için eş zamanlı uzaktan piyano derslerini planlama, kazanımlara yönelik doğru öğretici rollerini belirleme, amaca uygun teknolojileri ve teknik ekipmanları seçme, öğrencileri derse yönelik motive etme ve devamlılığı sağlama açısından önemlidir.

Güzel sanatlar liseleri açısından bu çalışmanın kurumdaki teknolojik ekipmanlara erişim durumlarının belirlenmesi uygulamada aksayan yönlerin tespiti ve ayrıca sürece yönelik destek faaliyetlerinin planlanmasında yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

2. ALANYAZIN

2.1 Uzaktan Eğitim

Uzaktan Eğitim ile ilgili kaynaklar incelendiğinde, birçok uzaktan eğitim tanımına ulaşmak mümkündür. Ancak, Uzaktan Eğitimin alan uzmanları tarafından genel olarak

benimsenen dört tanımı vardır denilebilir (Black, 2007). Süreç içinde Uzaktan Eğitime ilişkin birçok tanım geliştirilmiş olsa da Peters, Moore, Holmberg ve Keegan'a ait olan bu tanımların, geçerliliği halen devam etmektedir.

Peters (1973)'e göre uzaktan eğitim, sayıca çok öğrenene kendi bulundukları mekânda bilgi edindirmeyi mümkün hale getiren yüksek kalitede öğretim materyallerinin üretimi ereğiyle, teknik ortamların kullanımı için geliştirilmiş iş bölümü ve ilkeler uygulamalarında akla uygun davranış, bilgi, beceri ve tutumların işe koşulması yöntemidir. Bu tanıma göre Peters'in uzaktan eğitimi, öğrenmenin ve öğretimin sanayileşmesi olarak gördüğü söylenebilir. Moore (1990), uzaktan eğitimi öğretici ve öğrenenin farklı zaman ve farklı ortamlarda olduğu, planlı bir öğrenme-öğretme uygulamasında basılı veya elektronik iletişim yöntemleri aracılığıyla öğretimin gerçekleştirildiği faaliyetler olarak tanımlamıştır. Holmberg (1995), ise uzaktan eğitimin, sınıflarda veya sınıfa benzer ortamlarda öğrenen ve öğretmenin aynı anda birlikte bulunma zorunluluğunun olmadığı ayrıca öğreticinin öğreneni devamlı gözetimi altında bulundurmadığı öğretim faaliyetlerini yöneten kurumun planlama, rehberlik ve öğretim koşullarından faydalanmaya dayanan, tüm öğretim kademelerinde çok çeşitli çalışma biçimlerini içerdiğini söylemiştir. Bu tanımda ise, Holmberg'in uzaktan eğitimi, eğitim öğretim faaliyetlerinin öğrenen ve öğretici açısından aynı mekânda bulunma sınırlılığının ortadan kalktığı, eğitimin her kademesinde uygulanabilir çok türlü çalışma formlarını kapsayan bir süreç olarak betimlediğini söylemek olasıdır. Keegan (1996), bu tanımlara ek olarak uzaktan eğitimin, eğitimin bir endüstrileşmiş bir şekli olduğunu ve yönetim yapısının materyal geliştirme ile öğrenci destek hizmetlerinden oluştuğunu kabul ederek uzaktan eğitimde eğitsel etkinliklerin yoğunlukta olduğunu belirtmiştir. Ayrıca uzaktan eğitime ilişkin öğretici ve öğrenenin farklı ortamlarda olması, içeriği aktaran bir teknolojinin başka bir deyişle ortamın kullanılması, çift yönlü iletişimin olması, seminer olanaklarının bulunması gibi maddeler sıralamıştır. Bu tanımda diğer tanımlardan farklı olarak öğrenme ve öğretme sürecinin bir iletişim süreci olduğu, iletişimin ise karşılıklı olduğu bununla birlikte verilmek istenen mesajın bir teknoloji ya da bir ortam aracılığıyla verilmesi olgularının vurgulandığı düşünülebilir. Gelişen teknolojiler, son on yılda uzaktan eğitimin yeniden tanımlanmasının zorunlu kılındığını belirten Schlosser ve Simonson (2009) bu tanımı yaparken Uzaktan eğitimin dört bileşenine dikkat çekmişlerdir. Bunlar:

- Uzaktan eğitimin kurumsal tabanlı olması, geleneksel olmayan kurumlarca yürütülmesi,
- Sadece mekânsal değil, zamansal olarak da öğrenenlerin öğreticilerden uzak olması,
- Etkileşimli iletişimin (telekomünikasyonun) olması,
- Öğrenenlerle, kaynaklarla ve öğreticilerle bağlantıda olmasıdır.

Son yıllarda çevrimiçi eğitim kavramı, pek çok durumda uzaktan eğitim ile aynı anlamda kullanılmaktadır çünkü günümüzde uzaktan eğitim, çoğunlukla çevrimiçi yollarla gerçekleştirilmektedir (Scagnoli, 2009). Bu bağlamda Sing ve Thurman (2019) uzaktan eğitimi, öğretme ve öğrenme için internet aracılığıyla çevrimiçi bir ortamda verilen eğitim olarak tanımlamaktadır. Bu eğitim süreci, öğrencilerin fiziksel veya sanal konumlarından bağımsız çevrimiçi öğrenmelerini kapsar. Öğretim içeriği çevrimiçi olarak sunulur ve öğreticiler, eşzamanlı veya farklı zamanlı ortamda öğrenmeyi ve etkileşimi geliştiren öğretim faaliyetleri düzenler.

Özetle, bir kurum çatısı altında birbirinden farklı yerlerde bulunan zamansal açıdan da bağımsız öğretici ve öğrenenin iletişimleri için gelişen teknolojileri kullandıkları eğitim öğretim sürecine uzaktan eğitim denilebilir.

Eğitimde öğrenme hedeflerine yönelik, öğrenen ve öğreticilerin zaman ve mekân bağlamında nasıl buluşabileceği; öğrenen, öğretici ve içeriğin birbirleriyle ne durumda etkileşecekleri, geleneksel yüz yüze, farklı zamanlı (asenkron), eş zamanlı (senkron) verilmesine göre değişmektedir (Lawhead, 1997).

2.2 Uzaktan Eğitimde Öğretici Roller

Çevrimiçi öğrenmedeki öğreticinin rolü, teknolojinin özelliklerinden kaynaklanan nedenlerle geleneksel eğitim ortamlarına kıyasla daha kritik, karmaşık ve zorlu bir haldedir (Rudestam ve Schoenholtz-Read, 2002; Spector ve De La Teja, 2001; Wolfe, 2000). Çünkü çevrimiçi öğreticiler teknoloji, zaman ve uzaklığın sebep olduğu bariyerlerin üstesinden gelmek zorundadır. Bununla birlikte, çevrimiçi araçların sunduğu zengin seçenekler ve fırsatlar arasında etkili, verimli ve ilgi uyandırıcı öğrenme ortamları oluşturmak için kararlar vermeleri gerekmektedir. Bu nedenle, uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha farklı roller ve yeterlilikler gerektirir (Collison, 2000; Kearsely, 2000; Lim ve Cheah, 2003; Maor, 2003). Bu doğrultuda çevrimiçi öğretici rolleri üzerine yapılan araştırmalardan bazıları aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 2.1. *Uzaktan eğitimde öğretici rolleri*

Berge, (1995)	Yönetici	İçerik uzmanı
	Editör	Yardımcı
	Tartışma lideri	Pazarlamacı
	Kolaylaştırıcı	
Goodyear ve diğerleri (2001)	Yönetici	Danışman/Rehber
	Tasarımcı	İçerik kolaylaştırıcı
	Değerlendirici	Teknoloji uzmanı
	Süreç	Araştırmacı
	Kolaylaştırıcı	
Reid (2002)	Alan Uzmanı	Süreç Yöneticisi ve
	Teknik Bilgi	Kolaylaştırıcısı
	Sahibi	Değerlendirici
	Ders Yöneticisi	

İlerleyen yıllarda da yapılan araştırmalar tablodaki bulguları destekler niteliktedir denilebilir. Bu doğrultuda Morris ve diğerleri (2005) öğretici rolleri arasında dersi düzenleyici, ölçme ve değerlendirme uzmanı, dersin kolaylaştırıcısı; Weltzer-Ward (2011) ise yönetici, yol gösterici, destekleyici, öğretici gibi özellikleri sıralamışlardır.

Liu (2005) ise uzaktan öğreticilerde olması gereken rolleri “Pedagojik”, “Yönetimsel”, “Sosyal” ve “Teknik” olmak üzere dört başlık altında incelemiştir.

Tablo 2.2 *Eşzamanlı uzaktan derslerde derslerde öğretici rolleri (Liu vd., 2005)*

Pedagojik	Yönetimsel	Sosyal	Teknik
Öğrenme Ortamı	Konferans,	Sosyal Uyum	Teknik
Tasarımcısı	Oturum Yöneticisi	Oluşturucu	Koordinatör
Öğretim Uzmanı	Organizatör,	Öğrenme	Medya
Etkileşimi	Planlayıcı	Topluluğu	Tasarımcısı
Kolaylaştırıcı		Lideri	Teknoloji
Ölçme- Değerlendirme Uzmanı			Uyumlayıcı

2010’lu yıllarda yapılan araştırmalara göre uzaktan eğitimde öğretici rolleri “Pedagojik”, “Yönetimsel”, “Değerlendirme”, “Teknolojik”, “Öğretim Tasarlayıcı”,

“Kolaylaştırıcı” ve “Sosyal” olmak üzere yedi boyut altında incelenmiştir (Aydın, 2017; Berigel ve Çetin, 2018).

Pedagogik Roller: Bu boyutta çevrimiçi öğretici öğrenenlerin tümüne eşit yaklaşarak birbirleri ile iletişimlerinde rehberlik görevi görür. Ayrıca öğrencilerin kendi öğrenme yükümlülüğünü almasını desteklemek ve yaşam becerileri edinmelerine yardımcı olmak için öğrenci merkezli öğrenme ortamları oluşturur. Öğrenme grubuna uygun çevrimiçi öğretme stratejilerini seçer ve kullanır. Bunun yanında kendi alan bilgileri ile ilgili yenilikleri takip eder ve destekleyici eğitimlerle kendi hizmet içi gelişimini planlar.

Yönetimsel Roller: Öğretici bu boyutta ders öncesi yapılacak hazırlıkları tamamlar. Öğrencinin derse devamı için önlemler alır. Çevrimiçi öğretim sırasında öğrenene görev ve sorumluluklar vererek, işleyiş kurallarını söyleyerek ve gerektiğinde yineleyerek öğrenme ortamını problemsiz bir şekilde yönetir. İçeriği anlaşılır ve ilgi çekici bir şekilde aktarır. Ayrıca zaman açısından hem her bir oturumun kazanımlarına göre dersi programlar hem de dönemsel kazanımlara göre planlama yapar. Bunun yanında kurumuna ait süreçleri uygulayarak öğrenenleri gerek olduğunda ilgili yerlere yönlendirir.

Değerlendirme Roller: Bu boyutta öğretici dersin kazanımlarına uygun ölçme değerlendirme teknikleri uygular. Değerlendirmeyi adaletli ve etik bir biçimde yapar.

Teknolojik Roller: Öğretici ders kazanımlarına uygun olarak öğretimde kullanabileceği güncel dijital kaynak ve yazılımları takip eder, kullanır. Eş zamanlı iletişim yazılımlarını etkili bir şekilde kullanır. Kullanırken fikri mülkiyet işleyişini dikkate alır. Mikrofon kulaklık kamera gibi araçlarını ders öncesi çalışır durumda olduğundan emin olur. Ders sırasında oluşan temel düzey teknolojik aksaklıkları çözer.

Öğretim Tasarlayıcı Roller: Bu boyutta öğretici hedeflenen ders kazanımlarını tanımlayarak öğrenenlerle paylaşır. Kazanımlara uygun öğretim materyallerini öğrenenlerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak, kullanımı kolay bir şekilde düzenler.

Kolaylaştırıcı Roller: Bu boyutta öğreticiden öğrenenlerin dersi daha kolay anlamalarına yönelik uygulamalar yapması, doğru zamanda geri bildirim vermesi, bireysel farklılıkları gözetmesi, dersi ilgi çekici hale getirmesi beklenir.

Sosyal Roller: Bu boyutta öğretici öğrenenlere iş birliği gerektiren görevler vererek onların öğrenme topluluğuna aidiyet duygularını artırabilir. Öğrenenlerin çevrimiçi öğrenme ortamlarına olumlu algı oluşturmalarına katkı sağlar. Öğrenme

sürecinde iletişimi destekler oluşabilecek sosyal iletişim engellerini olumlu şekilde çözer.

2.3 Eş Zamanlı Uzaktan Eğitim

Öğretici ve öğrenen arasındaki etkileşimin aynı anda gerçekleşmesi ve bilgi akışının anında olması şeklinde tanımlanabilir. (Jones ve Laffey, 2002) Farklı bir söylemle öğretici ve öğrenenlerin aynı anda farklı yerlerden buluştukları, birbirleriyle sesli ve görüntülü iletişimde oldukları, karşılıklı türlü paylaşımlarda bulunabildikleri çevrimiçi öğrenme uygulamalarıdır demek mümkündür. Çeşitli çevrimiçi platformlar aracılığıyla sesli ve görüntülü iletişim, canlı sohbet ve platformun sunduğu diğer öğretim olanakları (ekran paylaşımı, beyaz tahta vb.) ile gerçekleşir.

Yapısına bakıldığında zamanın sorun teşkil etmediği ancak farklı sebeplerden dolayı öğretici ile öğrenenin birbirinden uzakta olduğu durumlar için uygundur denilebilir. Öğretici ve öğrenenlerin eş zamanlı olarak, geleneksel sınıf ortamında gerçekleştirilen eğitim sürecinin uzaktan eğitimdeki karşılığı olarak düşünülebilir.

Kearsley (1998) etkileşimi, sosyalliğin doğal beklentisi ve öğrenme sürecinin temel amacı öğrenen-öğreten arasında oluşması gereken geribildirim olarak tanımlamıştır. Eğitim ortamlarında etkileşimin niteliği ile öğrenci başarısının doğru orantılı olduğu görülmektedir (Yaşlıca, 2020). Bu bağlamda internet teknolojilerinin hızlanmasının ve web ortamlarındaki gelişmelerin ardından eş zamanlı uzaktan eğitim uygulamalarındaki çift yönlü etkileşim olanakları geleneksel sınıf ortamındaki çift yönlü etkileşim seviyesine ulaştığı ya da yaklaştığı düşünülebilir.

2.3.1 Eş Zamanlı Uzaktan Eğitimde Öğretici Becerileri

Eş zamanlı uzaktan derslerde öğreticilerin sahip olması gereken beceriler ayrı ayrı boyutlardan oluşmaktadır. Her bir boyutun derslerin etkili ve verimli sürdürülmesinde, öğrenenlerin derse girme ve etkileşim sağlanmasında önemli bir katkısı bulunmaktadır (Karabey, 2021). Bu doğrultuda Phelps ve Vlachopoulos (2019) çalışmalarında eş zamanlı çevrimiçi derslerde öğreticilerde olması ve süregelen bir şekilde geliştirilmesi gereken becerileri 5 boyutta incelemişlerdir. Bunlar teknik/prosedürel, sınıf yönetimi, iletişim, içerik tasarımı ve sunum, sürekli akademik/mesleki gelişim becerileridir. Öğreticilerin eş zamanlı çevrimiçi derslerde bu beş boyutta yetkin olması, öğrenenlerin ders sürecinde öğrenme deneyimlerinin olumlu ve tatmin edici olmasını sağlayacaktır (Karabey, 2021).

Teknik/prosedürel beceriler: Bu boyutta, öğretmenlerden eş zamanlı uzaktan ders yapmaya olanak sağlayan yazılımların teknik özelliklerini etkili biçimde kullanabilmeleri ve etkileşimi, iş birliğini destekleyici olanakların kullanımında yetkin olmaları beklenmektedir.

Sınıf yönetimi becerileri: Bu boyutta öğretmenlerden geleneksel sınıf yönetimi yöntemlerini eş zamanlı çevrimiçi ders ortamlarına uyarlayabilmeleri beklenmektedir.

İletişim becerileri: Bu boyutta öğretmenlerden, öğrenme ortamında sözlü, metinsel ve video iletişimini yönetme ve destekleme becerileri beklenir. Açık, uygun tonlamada ve ilgi çekici konuşma, zamanında geri bildirim, çıkabilecek iletişim engellerini önleme, dinleme, bireysel farklılıkları kapsama iletişim becerileri arasında sayılabilir. Öğrenenlere sağlanan etkili iletişim ortamı onların ders motivasyonlarına ve akademik başarılarına katkı sağlar demek olasıdır.

İçerik tasarımı ve sunum becerileri: Bu boyutta öğretmenlerden eş zamanlı çevrimiçi ders işleyişi için hazırladıkları içerikleri ve sunumları teknoloji desteğiyle oluşturmaları, çoklu ortam kullanımı ile beslemeleri beklenmektedir.

Akademik mesleki gelişim becerileri: Bu boyutta öğretmenlerden kendi mesleki yeterliliklerini sorgulamaları, iyileştirmeye gerek duyulan alanları tespit etmeleri, bu alanları geliştirmeye yönelik program yapmaları beklenmektedir.

2.3.2 Eş Zamanlı Uzaktan Derslerde Kullanılan Yazılımlar ve Sağladığı Olanaklar

Uzaktan ya da hibrit eğitim öğretim faaliyetlerinde ders kazanımlarının sunulduğu, kullanıcı bilgilerinin izlendiği ölçme-değerlendirme vb. faaliyetlerin gerçekleştirilmesine olanak sağlayan yazılımlar Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) olarak tanımlanabilir. Öğrenme Yönetim Sistemleri yapılarına göre öğretici ve öğrenenlere öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla pek çok olanak sunar.

Öğrenme Yönetim Sistemlerinin öğretim faaliyetleri açısından pek çok teknolojik avantaja sahip olmasına rağmen bu araştırmada yapılan ilk gözlemlere göre güzel sanatlar liselerinde eş zamanlı çevrimiçi dersleri yürütmek için öğrenme yönetim sistemleri yerine canlı ders platformları tercih edildiği görülmüştür. Bunlar arasında en çok kullanılan yazılımların “Zoom”, “Microsoft Teams”, “Google Meet”, “Skype” gibi yazılımlar olduğu söylenebilir. Bu yazılımlar, sesli ve görüntülü etkileşimin yanında öğrenme ve öğretme faaliyetlerini beslemek amacıyla çözümler sunan ve öğrenme deneyimlerini geliştirmeyi amaçlayan çeşitli olanaklara sahiptir.

Dersler, yazılımların içerdği teknolojik olanaklar dikkate alınarak, öğretim kazanımlarına hizmet edecek şekilde; derslere katılımı, ders içi etkileşim ve iş birliğini destekleyecek biçimde planlanmalı, gerçekleştirilmeli ve değerlendirilmelidir (Christopher & Hyder, 2014; Clark & Kwinn, 2007). Bu bağlamda aşağıda bu yazılımların içerdği olanaklara yer verilmiştir (<https://zoom.us/>, <https://www.microsoft.com/tr-tr>, <https://www.google.com/>, 2023).

Ses ve Görüntü Aktarımı: Ses ve görüntü aktarımı olanağıyla öğreticiler öğrenenlerle veya öğrenenler kendi aralarında sesli ve görüntülü olarak iletişim kurabilir. Bu sayede öğretici öğrenenleri tanıyabilir. Derse kimin katıldığını kontrol etmek kolaylaşır. İletişim ve duygu aktarımı desteklenir.

Ekran Paylaşımı ve İş birliği: Bu olanak sayesinde öğretici veya öğrenenler bağlandıkları cihazların ekranlarını birbirleriyle paylaşabilirler. Sunulan bazı seçenekler ile ekrandaki açık tüm pencereler arasında geçiş yapılabilir ya da sadece istenen pencerenin ekran görüntüsü paylaşılabilir. Böylece doküman, görsel, video vb. görüntüleri izletilebilir ayrıca sunumlar yapılabilir. Ayrıca yazılımlar paydaşlar arası iş birliğini desteklemek amacıyla paylaşılan bir içeriği aynı anda birlikte oluşturma, düzenleme olanakları sağlar.

Ayna: Öğreticiler ve öğrenenler kendi video görüntülerinin yönünün karşı tarafa doğru aktarılması için bu özelliği kullanabilirler.

Metin Tabanlı Sohbet: Öğreticiler öğrenenlerle veya öğrenenler kendi aralarında metin tabanlı iletişim kurabilir. Mesaj, öğrenme grubundan tek bir kişiye gönderilebildiği gibi tüm gruba da gönderilebilir. Öğrenme ortamı paydaşları dosya, ekran görüntüleri, emoji ve daha fazlasını paylaşabilirler.

Beyaz Tahta: Öğretici veya öğrenenler kalem özelliği ile geleneksel tahtada yapılan uygulamaları gerçekleştirebileceği gibi (şekil, metin, çizim, grafik vb.) hazır bir içerik üzerinde çeşitli düzenlemeler yapabilirler. Ayrıca bu olanak akıllı bağlayıcılar, yapışkan notlar, çizim araçları, yorum ve paylaşım olanakları ile ders içeriğinin anlaşılmasını kolaylaştırır ve paydaşlar arası iş birliğini artırır.

Oturum Yöneticisi: Eş zamanlı öğrenme ortamında öğretici oturumun yöneticisidir ve öğrenme ortamının düzenini sağlamak amacı ile bazı ayrıcalıklara sahiptir. Bunların bazıları aşağıda sıralanmıştır.

- öğrenenleri sessize alma,
- öğrenenlerin sesini açmasını veya kapatmasını isteme,

- öğrenenlerin videosunu durdurma,
- öğrenenlerin videosunu başlatmasını isteme,
- öğrenenlerin ekran paylaşımını engelleme,
- öğrenenlerin diğer paydaşlara görünen adını değiştirme,
- öğrenenlerin parmağını indirme,
- öğrenenleri beklemeye alma ya da öğrenme ortamından çıkarma,
- giriş veya çıkış zili çalma ,
- yeni birinin girişi durdurmak amacıyla toplantıyı kilitleme,
- öğrenenleri bekleme odasına alma veya bekleme odasından çıkarma.

Anketler/ testler: Bu özellik öğrenme ortamlarında tek seçenekli veya çoktan seçmeli anketler ya da testler oluşturmaya olanak sağlar. Eş zamanlı ders sırasında anketler ya da testler başlatılabilir. Öğrenenlerin yanıtları alınabilir. Ders sonrası anket ya da test sonuçlarına rapor şeklinde ulaşılabilir.

Parmak/ el kaldırma: Ders sırasında öğrenenler soru sormak, açıklama yapmak ya da öğreticinin bir sorusuna cevap vermek için bu olanağı kullanabilirler. Öğretici el kaldıran öğrenenin konuşmasına izin verirse öğrenen konuşur ve görüntüsü tüm paydaşlara sunulur.

Yoklama alma: Bu özellik ile derse katılan öğrenenlerin listesine rapor şeklinde ulaşılabilir.

Arka plan görüntüsünü değiştirme: Bu özellik ile ders esnasında kamera açısının kapsadığı arka alandaki dikkat dağıtıcı durumların önüne geçilebilir.

Ders kaydetme: Yazılımların sunduğu toplantıyı kaydetme seçeneği ile dersler yeniden izlenmesi amacıyla kaydedilebilir.

Katılımcı raporları: Katılımcı raporları sayesinde, öğrenenlerin eş zamanlı derse ne zaman katılıp ne zaman ayrıldıklarına, ders içinde ne kadar kaldıklarına ve her öğrenme deneyimlerine dair verilere ulaşmak mümkündür.

2.3.3 Öğretici Bağlamında Eş Zamanlı Uzaktan Ders Uygulama Adımları ile ilgili Araştırmalar

Konu ile ilgili alanyazın incelendiğinde eş zamanlı uzaktan ders faaliyetleri hakkında pek çok araştırma olduğu görülmüştür. Bu çalışmada eş zamanlı uzaktan derslerle ilgili, öğreticilerin uygulamaları üzerine araştırmalara odaklanılmıştır.

Wang vd. (2013) senkron teknolojiyi kullanarak öğrencinin öğrenimini zenginleştirmek adlı çalışmasının sonunda eş zamanlı uzaktan öğreticilerin ders öncesi, sırası ve sonrasında uygulamaları gerekenleri öneri niteliğinde raporlamış ve sunmuştur.

Ders öncesine dair öneriler:

- Dersin takvim saat bilgilerini farklı kanallardan öğrencilere duyurmak.
- Dersin konusunu önceden öğrencilere iletmek.
- Dersin kurallarını belirlemek ve önceden öğrencilerle paylaşmak.
- Dersin yapılacağı platformu ders sırasında yapılacak etkinliklere için uyacak şekilde düzenlemek.
- Ders materyallerini ders sırasında kolayca ulaşılabilmesi için önceden sisteme kaydetmek.
- Ders başlamadan önce platformu ve donanımları denemek ve dersi en az 15 dakika önce başlatmak.
- Olası teknik aksaklıkları gidermek için planlama yapmak.

Ders esnasına dair öneriler:

- Seste oluşabilecek yankıyı önlemek için dahili mikrofonlu bir kulaklık edinmek.
- Farklı bir cihazdan oturum açarak dersi gözlemlemek.
- Ders geçmeden önce öğrencilerin sesi duyduklarından emin olmak için kısık biçimde müzik çalmak.
- Öğrencilerle talimat listesi paylaşmak.
- Ders oturumlarını kaydetmek.
- Mümkünse dersi izleyen bir asistan görevlendirmek.

Ders sonrasına dair öneriler:

- Tüm ders oturumları sonrası öğrencilerden geri bildirim sağlamak.
- Kendini değerlendirmek yapmak amacıyla oturum kayıtlarını seyretmek.
- Farklı görüşler almak amacıyla ders oturumlarını meslektaşlarına izletmek.

Şahin ve Çiçekler (2020) ise, “Planlamadan Değerlendirmeye Uzaktan Eğitim: Öğretme ve Öğrenme Süreci” adlı kitaplarında öğreticilere eş zamanlı uzaktan derslere ilişkin aşağıdaki gibi 4 başlık altında öneriler sunmuşlardır.

Ders öncesi planlama:

- Öğretici ders öncesi teknik kontrolleri gerçekleştirmeli, görüntü ve ses aktarımını denemelidir.
- Kılık ve kıyafet seçimi öğreticiye yönelik ilk algı bağlamında belirleyici olduğundan geleneksel sınıf ortamındaki kadar önemsenmelidir.
- İstenmeyen ortam seslerine ya da dersin akışını olumsuz yönde etkileyecek başka durumlara etkilenmemek adına gerekli önlemleri alınmalıdır.
- Öğretici eş zamanlı çevrim içi ders öncesinde ders materyallerini hazırlamalı, denemeli ya da ulaşılabilir olduğundan emin olmalıdır.
- Öğretici, eş zamanlı çevrim içi ders öncesi kamera açısının kapsadığı arka plan alanını düzenlemeli. Dikkat dağıtıcı her türlü obje kaldırılmalı, ya da platformun sağladığı bulanık veya uygun arkan planlardan birini seçmelidir.
- Öğretici eş zamanlı çevrim içi ders öncesi öğrenenlerin yeterlilik ve hazır bulunuşluk gibi özelliklerini dikkate alarak oturumun hedef ve kazanımları belirlenmelidir. Her bir oturumu zaman açısından planlamalıdır.

Giriş Planlama:

- İlk eş zamanlı çevrim içi derste dersin kuralları ve işleyişi öğrenenlere aktarılmalı, mümkünse beraber kararlar alınmalıdır, ayrıca etik ilkelere değinilmelidir. Öğrenenlerle varsa rehber niteliğinde dokümanlar paylaşılmalıdır.
- İlk eş zamanlı çevrim içi derste öğrenenlerle tanışma etkinlikleri düzenlenmelidir.
- Öğrenenlerin derse dikkatini çekecek ve motivasyonun yükselmesini olumlu etkileyecek şekilde derse geçiş etkinlikleri düzenlenmelidir.

Zaman Yönetimini Planlama:

- Ders esnasında öğretici, hazırladığı zaman planına göre dersi yönetmeli, ders süresini etkin kullanmalıdır.
- Zamanı planlarken; giriş ve karşılama etkinlikleri, ders kazanımları, öğrenen sayısı, oluşabilecek teknik aksaklıklar, dersin aktarımı, etkileşim, soru cevap etkinlikleri gibi bileşenler dikkate alınmalıdır.

Kapanış Planlama:

- Öğrenenlerin etkileşimine sağlanmalıdır.

- Dersin kazanımlarını öne çıkarmalı bir sonraki dersin kazanımları hakkında bilgi vermelidir.
- Kısa ve anlaşılır olmalıdır.

Eş zamanlı uzaktan derslerin etkili yürütülmesinde önerilen uygulamaları Sinem Çilligöl Karabey (2021) “Etkili canlı ders yürütme becerilerinin kazandırılmasına yönelik öğretimsel müdahalelerin tasarlanması ve değerlendirilmesi” adlı doktora tezi çalışmasında konu ile ilgili 70 bilimsel araştırmanın içeriğini analiz ederek, titizlikle belirlemiştir. Bu raporun eş zamanlı uzaktan öğretim süreçlerini en kapsamlı şekilde ortaya koyduğunu söylemek mümkündür. Bu doğrultuda rapor aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.3. Canlı Derslerin Etkili Yürütülmesinde Kullanılan Etkinlik ve Uygulamalar (Karabey, 2021)

Zamanlama	Kategori	Etkinlikler/Uygulamalar
Ders Öncesi	Teknik Kontrol	• Ders esnasında web kamerasını açık tutma • Ders esnasında mikrofonu açık tutma • Ekran kamerasının göz hizasında tutma, yüzün tamamı görünecek şekilde ayarlama
	Ortam Kontrolü	• Ders esnasında uygun kılık-kıyafet seçme • Görüntü arka planında dikkat dağıtıcı unsurları ortadan kaldırma • Uygun arka plan ışığının ayarlanması
Ders Esnası Giriş Bölümü	Açıklık Netlik	• Dersin amacını belirtme • Ders içi aktivitelerinin amacın belirtme • Ders içi aktivitelerin kurallarını belirtme • Ders içi aktivitelerden beklentileri belirtme
	Giriş Etkinlikleri	• Dikkat çekme (konu ile ilgili resim, video, case vb.) • Öğrencileri güdüleme • Önceki öğrenmelerle ilişki kurma
Ders Esnası Gelişme Bölümü	Teknolojik	• Beyaz tahta uygulamasını kullanma
	Araçlara Yer	• Yazılı sohbet panelini kullanma
	Vermek	• Görüntülü sohbet özelliğini kullanma • Masaüstü/ekran paylaşımı özelliğini kullanma • Grup/iş birliği çalışması ara yüzünü kullanma
	Ders Materyalleri	• Öğretim materyallerini sunum akışına uygun ve tutarlı bir şekilde sıralama • Ders materyallerini konuya uygun çeşitli çoklu ortam (resim, video, ses, animasyon vb.) araçları ile destekleme

Tablo 2.3. Canlı Derslerin Etkili Yürütülmesinde Kullanılan Etkinlik ve Uygulamalar (Karabey, 2021)(Devam)

	• Konu içeriğine uygun örnekler sunma • Konu içeriğine uygun gerçek hayattan örneklerle destekleme • Uygulama gerektiren konularda derslerde uygulama oturumları /gösterimleri yapma
Etkileşim	• Etkileşimli etkinliklere yer verme • Öğrenme etkinliklerinde öğrenci katılımını teşvik etme • Öğrencilerin sesli/görüntülü katılımını teşvik etme • Öğrenme etkinlikleriyle aktif öğrenmeyi destekleme • Soru-cevap oturumları (öğrencilerin kendi aralarında veya öğretici ile) düzenleme • Öğrencileri derse katılım konusunda cesaretlendirme • Söz hakkı almak isteyen tüm öğrencilere söz hakkı verme • Grup/iş birliği etkinlikleri uygulama • Öğrenci-öğretici etkileşimini sağlama • Öğrenci-öğretici etkileşimini sağlama • Öğrenci-içerik etkileşimini sağlama
Geribildirim	• Öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtlara zamanında geri bildirimler verme • Öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtlara uygun geri bildirimler verme • Öğrenme çeşitliliğine göre birbirinden farklı geribildirim türlerini kullanma • Öğrenmeyi pekiştirici geribildirimler verme
Zaman Yönetimi	• Ders etkinliklerinin öğrenci sayısı ve ders süresine göre önceden organize edilmesi • Dersin her 5-8 dakika arasında çeşitli etkinliklere yer verme • Öğrencilerin kendi aralarında veya akranlarıyla yaptıkları aktivitelerin sürelerini ayarlama • Aktiviteler esnasında konunun odağından uzaklaşılması durumunda toparlama yapma • Düzenlenen etkinliklerin zamanında sonlandırılması • Dersin 35 dakikadan az 120 dakikadan fazla olmaması
Özetleme	• Her oturumun sonunda konunun ana noktalarını özetleme
Ders Sonrası	• Ders bitiminde soru cevap oturumu yapma (15-20 dk.) • Öğrencilere gelecek haftanın konusu ile ilgili bilgi verme

Tablo 2.3. Canlı Derslerin Etkili Yürütülmesinde Kullanılan Etkinlik ve Uygulamalar (Karabey, 2021)(Devam)

Öz Değerlendirme	• Öğrencilere bir sonraki hafta anlatılacak konu ile ilgili görevleri hatırlatma
	• Ders sonunda kapanış konuşması yapma
	• Canlı ders sisteminin tanınması ve teknik/pedagojik özelliklerini kullanabilme
	• Zaman yönetimini değerlendirme
	• Ders esnasında öğrencilerle kurulan etkileşim ve geribildirim sıklığını ve etkililiğini değerlendirme
	• Diğer uzaktan öğreticilerle bir araya gelerek deneyim paylaşma ve öz değerlendirme yapma

2.2 Uzaktan Eğitim ve Sanat

2.2.1 Sanat

Modern toplumların yetkin bireyleri; okuyan, müzakere eden, sorgulayan, araştıran, bilimsel düşüncenin önemini bilen, duygularını özgürce ifade edebilen, estetik anlayışı gelişmiş, insanî değerlere saygılı özelliklerle donanmışlardır. Bu özelliklerin çoğu tutarlı ve devamlı bir sanat eğitimi ile oluşturulabilecek deneyimlerdir (Eliri, 2021). Bu bağlamda sanat kavramı ile ilgili alanyazın incelendiğinde pek çok farklı tanıma rastlamak mümkündür. Tolstoy’a göre sanat “insanın geçmiş deneyimlerini, başkalarının anlayabileceği bir şekilde hareket, ses, çizgi, renk veya sözcüklerle ifade etme gerekliliğinden doğan bir olgudur.” Genel anlamıyla sanat, insanların doğaya karşı hissettiği duygu ve düşünceleri, kişisel bir tarzla çizgi, renk, şekil, ses, söz ve ritim gibi araçlar kullanarak güzel ve etkileyici bir şekilde ifade etme çabasından kaynaklanan ruhsal bir etkinliktir (Aytaç, 1981). “21. Yüzyılın ekonomik, sosyal ve siyasal değişim ve dönüşümleri kaçınılmaz olarak sanat alanına da yansımaktadır. 2020’li yıllarda yeni kavramlar, yepyeni estetik değerler ortaya çıkmıştır. Belki de en önemlisi, disiplinler arasındaki sınırların neredeyse tamamen kalktığı ve birbirlerinin dilleriyle iletişim kurmaya başladıkları görülmektedir. Sanat, bu yüzyılda sadece kendi değerleriyle sınırlı kalmamış, kendi kabuğundan çıkarak evrensel bir dil oluşturmuştur. Müzik, resim, fotoğraf, dans gibi sanat disiplinleri birbirleriyle etkileşim halinde olup, bilim alanlarıyla da sıkı bir ilişki içine girmiştir. Fizikten kimyaya, matematikten psikiyatriye kadar birçok alandaki kavramlar sanatın alanına girmiş ve sanat kendi kavramlarını da bu alanlara ödünç vermiştir” (www.sts.yildiz.edu.tr, 2006). Bu tanımlara bakıldığında Sanat kavramı zaman içerisinde sürekli anlam farklılıkları ile karşımıza çıkmaktadır. Bu farklı anlamlar ve doğası gereği sanatın sonsuz, özgür ve özgün olması dolayısıyla

sınırları net bir şekilde belirlenmiş bir tanıma sahip olamayacağı söylenebilir. Sanat kavramının oluşumu toplumun yaşadığı zaman, mekân, inanç, savaş ve afet gibi birçok olayın etkisiyle şekillenmektedir (Şengül, 2007).

İnsanlık ilk çağlardan günümüze var olduğunu kanıtlamak için sanatla uğraşmıştır. İnsanlar hem sanat nesnesini oluştururken ve hem de karşı tarafa iletirken farklı yöntemler benimsemişlerdir (Mercin, 2020). Bu bakımdan düşünüldüğünde sanat kavramı farklı disiplinlerden oluşmaktadır demek olasıdır. Bu bağlamda Özer (1997) sanatı on gruba ayırmıştır.

1. Mekân sanatları
2. Hacim sanatları (3 boyutlu sanat dalları örneğin Heykel)
3. Yüzey sanatları (2 boyutlu sanat dalları örneğin Fotoğraf, resim)
4. Ses Sanatları
5. Eylem Sanatları (tiyatro, sinema...)
6. Dil Sanatları
7. Hareket sanatları (dans...)
8. Tat sanatları
9. Koku sanatları
10. Dokunsal sanatlar

2.2.2 Sanat Eğitimi

Sanatın insanlığın varoluşu ile akran oluşu sanat eğitimi için de geçerlidir denilebilir. Çünkü sanatın olduğu yerde bir yönüyle sanat eğitimi de olmuştur (Eliri, 2021). Eğitim, yalnızca bilim, sanat ve teknoloji alanlarının tamamını kapsayan bir çerçevede düzenlendiğinde, bireyleri ve toplumları şekillendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirme açısından en etkili niteliği kazanabilir. Sanat eğitimi, bu amaca yönelik eğitim sürecinin üç temel bileşeninden biridir (Uçan, 1994). Sanat eğitimi bilim, felsefe, tarih, edebiyat, kinestetik alan eğitimleri ile birlikte bireysel ve toplumsal eğitimin başlıca bileşenlerinden biridir. En genel hali ile insan davranışlarında istendik sanatsal davranış geliştirme süreci olarak tanımlayabileceğimiz sanat eğitimi doğruyu gören, varlığı doğru algılayabilen, analitik düşünebilen, sorgulayan, üreten ve toplumların gelişmesine yönelik katkı sağlayan bireyler yetiştirir. Bu bağlamda sanat eğitiminin toplumsal ve bireysel amaçları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Eliri, 2021).

- Bireye yaşam ve doğa üzerine dikkatli gözlem yapabilme yetisi kazandırmak.
- Bireye seçme, elemeye ve birleştirmeye yönelik becerileri geliştirmek ve analitik düşünme kapasitesini artırmak.
- Bireyin yeteneklerini fark etmesini ve özgüven kazanmasını sağlayarak kişisel gelişimini teşvik etmek.
- Bireyin iç dünyasını görsel yollarla ifade etme yeteneğini desteklemek.
- Bireyin yaratıcı davranışları geliştirerek her alanda kullanabileceği becerileri güçlendirmek.
- Bireyin yerel ve evrensel sanat eserlerini ve sanatçıları tanımasını teşvik etmek.
- Bireyin ilgisini çekmek ve sanatla ilgili kaynaklarla beslenmesini sağlamak.
- Bireyin evrensel ve yerel değerleri anlama ve takdir etme farkındalığını artırmak.
- Bireye tarih boyunca miras kalan sanat eserlerinden keyif alma ve gurur duyma hassasiyeti kazandırmak.
- Bireye iş birliği yapma, paylaşma ve sorumluluk alma becerileriyle birlikte saygı ve empati duygularını pekiştirmek.
- Bireyin ruh sağlığını koruma ve iç dünyasını ifade etme yeteneğini geliştirmek.
- Bireye düşüncelerini, duygularını ve zevklerini sorgulama becerisi kazandırmak.
- Bilgi ve deneyimlerini sanatsal uygulamaya dönüştürebilme yeteneği vermek.
- Yeni durumlar için özgün çözümler geliştirme yeteneğini desteklemek.

2.2.3 Uzaktan Sanat Eğitimi

Son on beş yılda yaşanan hızlı dijital gelişmelerin bir sonucu olarak bilgisayarlar, mobil cihazlar, görsel-işitsel çoklu ortam teknolojileri, veri iletişimini sağlayan internet teknolojileri, yaşamımızı kolaylaştıran mobil uygulamalar günlük hayatımızın vazgeçilmez unsurları arasında sayılabilir. Dünyadaki bu büyük dijitalleşmeyle eğitim alanında da geleneksel eğitim biçimlerini temelden değiştiren bilgisayar, internet ve mobil uygulamalar odaklı “dijital teknoloji devrimi” yaşanmaktadır demek olasıdır. Bilgisayar ve internet odaklı bu değişim eğitimci ve öğrencinin eğitim ortamında fiziksel olarak bulunduğu geleneksel “Örgün Eğitim” sistemindeki; ortam, donanım ve eğitim içeriğinin; tasarlanması, sunulması ve değerlendirilmesi ilgili değişiklikleri beraberinde getirmektedir (Fahrads, 1991). Uzaktan eğitimi mümkün kılan diğer teknolojilerden Sonra, bilgisayar ve internetin yaygınlaşmasıyla birlikte, ulaşım, eğitim

tesisleri, bina işletimi ve personel giderleri gibi gereksinimlerin ortadan kalktığı, öğretici ile öğrenciyi fiziksel olarak aynı ortamda olmasalar da buluşturan "bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim" yöntemlerinin dünya genelinde bir çok alanda hızla uygulanmaya başlandığı gözlenmektedir (Okamoto ve Gomez, 1999). Eğitimin her alanında olduğu gibi sanat eğitiminde de uzaktan eğitim uygulamalarının sıkça kullanıldığı söylenebilir.

Mekânsal sanatlar alanında Sanal Tasarım Stüdyosu kavramı, ilk olarak 1990 yılında MIT Media Laboratuvarı'nda W.Mitchell tarafından verilen bir konferansta tanıtılmıştır. Sanal Tasarım Stüdyoları, coğrafi olarak uzakta bulunan tasarımcıların iş birliği yapmasını ve dijital platformlarda tasarımlarını oluşturmasını sağlayan ortamlardır. Tasarım ekibi üyeleri, etkileşimli ve etkileşim içermeyen oturumlarda birbirleriyle iletişim kurabilir ve tasarımlarıyla ilgili bilgi ve düşüncelerini bilgisayar ortamında paylaşırlar (Maher, Simoff ve Cicognani, 2000,; Tong ve Çağdaş, 2005). İlk Sanal Tasarım Stüdyosu, sanat eğitimi amacıyla 1997'de kurulmuştur. Brighton Üniversitesi (İngiltere) ve Basel Sanat Enstitüsü (İsviçre) öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilen bu stüdyonun teması "Varlık ve Hayal" olarak belirlenmiştir (Broadfoot ve Bennett, 2003).

Yüzeysel sanatların (2 boyutlu sanatlar) bir dalı olan fotoğrafçılık alanında Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi fotoğrafçılık ve kameramanlık ön lisans eğitimi vermektedir. Uzaktan eğitime uygun olarak oluşturulmuş olan program, ders kitaplarıyla birlikte sunulan bilgileri desteklemek ve güçlendirmek amacıyla web tabanlı materyaller içerir. Öğrenme deneyimini zenginleştirmek için tasarlanmış bu materyaller, internet üzerinde öğrencilere sunulur (<https://www.anadolu.edu.tr>, 2023).

Eylem sanatlarından tiyatro alanında uzaktan eğitim uygulamalarına örnek olarak bir video platformu olan "master class" verilebilir. 2015 yılında girişimci David Rogier ve silikon vadisinden David Dearing sermaye desteğiyle çevrimiçi eğitim veren bir platform kurmuş, platformun oyunculuk alanındaki ilk eğitmeni Dustin Hoffman olmuştur. Masterclass.com web sitesiyle hayata geçen online eğitim platformu, kısa zamanda dünya genelinde büyük bir öğrenci kitlesine kavuşmuştur.

Hareket sanatlarından dans alanında uzaktan eğitim uygulamalarına örnek olarak videolar eğitimin her alanında kullanıldığı gibi dansın doğası gereği bir yönüyle kopyalama tekniğiyle öğrenildiğinden dans eğitiminde de sıkça kullanılmaktadır (Pereira dos Santos, Loke ve Martinez-Maldonad ; Gedera ve Zalipour 2021).

2.3 Uzaktan Müzik Eğitimi

2.3.1 Müzik Eğitimi ve İnsan Yaşamı

Müzik, sanatın başlıca dallarındandır. İnsan yaşamı ile ayrı düşünilemeyen müziği, Uçan (1997) “belli bir amaç ve yöntem doğrultusunda, belirli bir estetik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan bütün” olarak betimlemiştir. Swanwick (2003) müziği, görünüşte somut seslerle oluşturulmuş bir eser olarak görülse de üzerinde düşünüldüğünde oldukça soyut ve tespit edilemeyen öğeler bütünü olarak ele alırken Say (2015), bireyin düşüncelerini seslerle dışa vurması olarak betimlemiştir.

Müziğin insan hayatındaki önemi konusu ele alındığında müziksiz bir yaşam düşünülemez demek mümkündür. Bu bağlamda müzik, insan yaşamının her aşamasında; ona eşlik eden onunla birlikte yaşayan, insanın vazgeçemediği bir unsurdur. Bu konuda Uçan (2005) “birey olarak insan, bebeklik döneminde ninnilerle; erken çocukluk döneminde sayışmalar, tekerlemeler, müzikli masallar ve oyunlarla; geç çocukluk ve gençlik dönemlerinde türküler, şarkılar, marşlar ve çeşitli müzik türleriyle etkileşim kurar. Yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerinde ise hayatının önemli bir kısmını müzikle geçirir” demiştir. Say (2005) ise anne karnında, evde, sokakta, yolda, işte, eğlence merkezlerinde, sunumlarda, toplantılarda, radyo ve televizyonda, internette, törenlerde her zaman müziğin hayatımızın içinde olduğunu belirtmektedir. Özetle müzik, hayatımızın her alanında bize eşlik etmekte ve var olduğu süreci daha estetik ve keyifli hale dönüştürmektedir denilebilir.

Uçan (1997)’a göre müziğin insan yaşamında bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel olmak üzere beş ana işlevi vardır:

- Müziğin bireysel işlevleri: bireyin dengeli ve doygun, sağlıklı ve başarılı, duyarlı ve mutlu olması için müziksel uyarılma ve tepkide bulunma biçimlerini içerir.
- Müziğin toplumsal işlevleri; kişiler arası, kişi ile toplum arası, ya da toplumsal kesimler ve toplumlar arasında tanıştırma, kaynaştırmama, yaklaştırma, birleştirme ve bütünleştirme rollerini kapsar.
- Müziğin kültürel işlevleri; kültürü geliştirme, kültürel özellikleri kuşaktan kuşağa aktarma, kültürler arası ilişkileri pekiştirme gibi rolleri içerir.
- Müziğin ekonomik işlevleri; sanatsal özü korunmakla birlikte müzik alanında giderek büyüyen arz-talep, üretim-dağıtım-tüketim, süreçlerini kapsar.

- Müziğin eğitimsel işlevleri; bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerin düzenli, sağlıklı, etkili, verimli ve yararlı olmasını sağlamaya yönelik müziksel öğrenme-öğretme etkinliklerini ve bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar.

Müzik eğitimi ile ilgili olarak Ünlü Macar müzik eğitimcisi Kodaly bir sözünde

“Eskiden bir bireyin müzik eğitimi, doğumundan dokuz ay önce yani anne karnında başlamalı, diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşüncede değilim. Bireylerin müzik eğitimi annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı”

diyerek daha iyi ve daha mutlu bir insan olmak için herkesin müzik eğitiminden geçmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Müziğin meydana gelmesi için ilk olarak bestelenmesi gereklidir. Besteleri sesle ya da çalgı ile icra etmek, yapılan icraları da dinletmek için topluluklar gereklidir (Uçan, 2005). Bu müzik süreçlerinin hepsi müzik eğitiminden geçerek oluşmalıdır. Müziğin insan yaşamındaki vazgeçilmez konumu ve insan üzerindeki etkileri ele alındığında, kendini gerçekleştirme adına bireylere birçok yönde katkı sağladığı söylenebilir. Bu bağlamda müzik eğitimi almak bireylerde olumlu ilerleme sağlamaktadır demek mümkündür.

2.3.2 Müzik Eğitimi ve Türleri

Uçan’a göre; müzik eğitimi, belli bir müzikal davranışı kazandırarak, belli bir müziksel davranışı değiştirerek ve/veya belli bir müziksel davranış değişikliğini meydana getirerek bireyde müziksel davranışların geliştirilmesi sağlama sürecidir. Sak (1997) ise müzik eğitimi hakkında, “öğrencilerdeki müziksel algı yeteneklerini farklılaştırarak çeşitlendirebilmeli, öğrenciyi bazı koşullamalardan kurtararak çok dallı müzik yapma ve dinlemeye yönlendirebilmelidir” der.

Uçan (2005) müzik eğitiminin davranışsal ve içeriksel açıdan incelenebileceğini şöyle belirtmiştir: “Davranışsal” açıdan ele alındığında, müzik eğitimi temelde;

- Müziksel işitme- okuma yazma eğitimi,
- Şarkı söyleme eğitimi,
- Çalgı çalma eğitimi,
- Müzik dinleme eğitimi,
- Müziksel yaratma eğitimi,
- Müziksel bilgilenme eğitimi,
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi,

- Müziksel kişilik kazanma eğitimi,
- Müziksel duyarlılığı arttırma eğitimi,
- Müziksel işitme ve etkileşimde bulunma eğitimi,
- Müziksel yararlanma eğitimi,

İçerik olarak ele alındığında ise;

- Müziksel işitme (kulak) eğitimi,
- Ses eğitimi,
- Çalgı eğitimi,
- Müziksel devinim ve ritim (tartım) eğitimi,
- Müzik bilgisi eğitimi,
- Yaratıcılık eğitimi,
- Beğeni eğitimi,
- Müziksel kişilik eğitimi,
- Müziksel duyarlılık eğitimi,
- Müziksel iletişim ve yararlanım eğitimi kapsamaktadır.

Müzik eğitimi, Uçan (2005) tarafından “genel müzik eğitimi”, “özengen müzik eğitimi” ve “mesleki müzik eğitimi” olarak üçe ayrılmıştır.

Genel Müzik Eğitimi: Eğitim kurumları, bölümleri ve programları, yapıları bakımından ayırım yapılmadan, her yaş ve her seviyede bireyler için müzik eğitimi türüdür. Bu eğitim türü, bireylere yaygın müzik kültürünü benimsetmeyi hedefler. Genel müzik eğitimi, müzik kültürünü yaygınlaştırmayı amaçlayan özelliğiyle genel eğitim içinde önemli bir yer tutar. Çoğunlukla müzik eğitimleri okul öncesi düzeyinde okul öncesi öğretmenleri, ilkokul düzeyinde sınıf öğretmenleri, ortaokul ve lise düzeyinde ise müzik öğretmenleri tarafından verilmektedir. Üniversite düzeyinde de alanında uzman okutmanlar veya öğretim üyeleri tarafından yürütülmektedir (Uçan, 2018).

Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi: müziğin çeşitli dallarına ilgi duyan ve yetenekli veya istekli bireylere yönelik bir eğitim türüdür. Bu eğitim, bireylerin müzikten keyif alarak ilerlemelerini ve müziksel becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Bu tür eğitim zorunlu olmayıp, müziğe ilgi ve yetenekleri olan kişilere seçenekler sunar ve gönüllü olarak tercih edilebilir (Uçan, 2018). Özengen müzik eğitiminde, öğrencilerin talepleri ve kişisel gelişimleri dikkate alınarak özel uygulamalar yapılır ve bu eğitimler,

özel veya kurumsal kurumlar aracılığıyla sağlanır (Akça, 2018). Amatör müzik eğitimi ise vakıflar, belediyeler, özel ders veren eğitmenler ve Millî Eğitim Bakanlığı denetimindeki veya dışındaki kurumlar aracılığıyla sunulur.

Mesleki (Profesyonel) Müzik Eğitimi: Müzik bölümünün tümünü veya herhangi bir bölümünü ve bunlarla ilişkili olan branşlardan birini meslek olarak seçecek veya seçme ihtimali olan, müziğe karşı açık şekilde yeteneği olabilecek bireylere yönelik, mesleğe dair gerekli olan davranış, yeterlilik ve birikim bakımından bireyleri yetiştirmeyi amaçlayan müzik eğitimi türüdür (Uçan, 2018). Bu eğitimi almak isteyen kişilerde önce, seçecekleri dal, bölüm veya meslekler için gerekli olan ölçüde belli bir yetenek seviyesi aranmaktadır. Kişilerin bahsedilen yetenek seviyesi, yapacağı tercih ile ön kayıttan sonra yapılan yetenek sınavındaki adımlarla hem belirlenmekte hem de kesinleştirilmektedir (Uçan, 2018). Kısaca mesleki müzik eğitimi almak isteyen bireylerin belirli şartları sağlamış olması gerektiği anlaşılmaktadır. Bireyler bahsedilen şartları sağladıktan sonra mesleki müzik eğitimini almaya hak kazanmaktadır. Bireylerin bu eğitimi bitirdikten sonra müzik dalında derin bir tatmin olma durumu dışında maddi anlamda yarar sağlamaları mümkün olabilmektedir (Ünal, 2019). Mesleki müzik eğitiminin uygulandığı kurumlar çoğunlukla örgün eğitim kurumlarıdır. Yurdumuzda bu eğitimin ortaokul düzeyinden başlayıp, lise ve üniversiteye kadar devam ettiği görülmektedir (Çiçek, 2020). Lise düzeyinde güzel sanatlar liseleri müzik bölümünde, ayrıca lise ve üniversite düzeyinde konservatuar bölümlerinde ve bununla beraber üniversite eğitim fakültelerinde, güzel sanatlar fakültelerinde ve müzik sahne sanatları fakülteleri müzik bölümlerinde müzik öğretim çalışmalarının sürdürüldüğü görülmektedir (Çiçek, 2020).

Geleneksel yöntemle gerçekleşen müzik eğitimi, öğretene ve öğrenenin aynı ortamı paylaştığı, bireysel ya da toplu olarak yapılan ders etkinlikleri ile uygulamalarıdır. Gelişen teknoloji ile müziğe erişilmesi çok kolaylaşmış, teknolojinin müzik eğitimine katkısının araştırılması ve bu alanda gelişmelerin takip edilmesi ivme kazanmıştır denilebilir. Bu bağlamda teknoloji, eğitimin dolayısıyla müzik eğitiminin de geleneksel yöntemlerin dışında uzaktan gerçekleştirilmesine fırsat tanımaktadır. 2020 yılında ülkemizde etkisini göstermeye başlayan salgın hastalık nedeniyle müzik eğitiminde de uzaktan eğitim uygulamaları, daha çok araştırılır hale gelmiştir denilebilir.

2.3.3 Uzaktan Müzik Eğitimi: Dünyada ve Türkiye’de İlk Uygulamalar

2.3.3.1 Dünya’da İlk Uygulamalar

İlgili alanyazına bakıldığında dünyada uzaktan müzik eğitime yönelik ilk uygulamalar tarihsel olarak yirminci yüzyılın başlarında gerçekleştirilen radyo yayınlarına dayandırılabilir.

1932 yılında Joseph Maddy tarafından gerçekleştirilen bir radyo yayını aracılığıyla, telli çalgılar ile ilgili bir program yapılarak binlerce öğrenciye ulaşılmıştır (Wassell, 1965).

1937 yılında Marguerite V. Hood Montana'daki tek odalı okullar için bir dizi müzik eğitimi radyo yayını başlatmıştır. Yayın haftalık 30 dakika olarak 4. ila 8. sınıf öğrencileri için tasarlanmıştır. Ayrıca Hood öğretmenlere ve okul müdürlerine mektup yoluyla hazırlık ve takip etkinlikleri için ek materyaller göndermiştir (Cooper, 2005).

Uzaktan müzik eğitimi ile ilgili ilkler arasında sayılabilecek bir diğer uygulama ise Amerikan Şan Okulların’da karşımıza çıkmaktadır. Bu okullarda öğrenciler belirsiz bir süre bir şan uzmanından eğitim almışlardır. Sonrasında öğrenciler eğitmen tarafından hazırlanmış çeşitli materyallerle evlerine gönderilmişler ve onlardan bu öğretim materyallerini eşzamansız olarak öğrenmeleri beklenmiştir. Bu sistem yoluyla ard arda bir çok öğrenci şan uzmanı olmuştur (Mark & Gary, 1992).

1980'lerin başında ise, Iowa'daki topluluk kolejleri, eğitim amaçlı bir telekomünikasyon ağı oluşturma denemelerine başlamış ve sonradan Iowa İletişim Ağı (ICN) olarak bilinen bir eyalet çapında fiber optik telekomünikasyon ağı geliştirmiştir (<http://www.icn.state.ia.us/>,2023). 1993 yılında, Iowa Üniversitesi, enstrüman ustalık sınıflarını kamu okulu öğrencilerine iletmek için iki yönlü sesli ve görsel televizyon sistemini kullanarak bu fiber optik teknolojisinden faydalanmıştır. Fakat bu dönemde öğretim seansları için gerekli kurulum ve hazırlık miktarı oldukça fazla, ancak teknoloji hala çok sınırlıydı (Rees & Downs, 1995). Bu eski teknolojilerin aksayan tarafları, kötü ses ve görüntü kalitesiyle birleşen, gecikme olarak bilinen yayın gecikmelerinin sınırlamalarıydı (Maki 2001; Shepard 2000; Shepard vd. 2008).

Uzaktan müzik eğitiminin tarihsel gelişiminde önemli yeri ve katkısı bulunan bir diğer örnek ise Boston Üniversitesi’nde 2005 yılında başlayan tamamen çevrimiçi yürütülen müzik ana bilim dalı doktora programıdır. Programın çevrimiçi müzik öğretimi algısını olumlu yönde etkilediğini ve bu olumlu gelişmelerden sonra Auburn Üniversitesi, Doğu Karolina Üniversitesi ve Güney Mississippi Üniversitesi gibi diğer

üniversitelerin de çevrimiçi müzik eğitimi veren programlar ve kurslar açtıklarını söylemek mümkündür. Bu doğrultuda Groulx ve Hernly (2010) ABD'deki üniversiteler tarafından sunulan dokuz çevrimiçi yüksek lisans müzik eğitimi programını incelediklerinde programların öğrenme çıktılarının, geleneksel programlardan ne daha düşük ne de daha üstün olduğu; aksine, bir üniversitenin, kendi hedef kitlesine ulaşmak ve onları eğitmek için kullanabileceği ek bir aracı temsil ettiği sonucuna varmışlardır. Ayrıca müzik alanında lisansüstü uzaktan eğitim programlarının öğrencilerin memnuniyetini artırdığını ve mesleki gelişimlerine katkıda verdiği bulgularına ulaşmışlardır.

2.3.3.2. Türkiye’de İlk Uygulamalar

Türkiye’de ilk uzaktan müzik eğitimi uygulaması 1975 yılında Edip Günay ve Ali Uçan tarafından Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümleri için hazırlanan “Mektupla Keman Öğretim” metotlarıdır. Ayrıca

- Televizyonda müzik bölümlerinin kurucusu Hikmet Şimşek tarafından yapılan televizyon programları, açıklamalı pazar konserleri,
- Ünlü türk bestecisi ve eğitimcisi Muammer Sun tarafından TRT kanalında gerçekleştirilen çocuklar için müzik eğitimi programları,
- 1975 yılı Mektupla Öğretim Merkezi; Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümü Çalgı Yapım ve Onarım Bilgisi dersi,
- 1976 yılı Yaykur Açıköğretim Yayınları Müzik Teorisi dersi,
- Besteci ve ses sanatçısı Arif Sami Toker’in İzahlı Türk Musikisi Dersleri-Usuller” isimli plağı ülkemizdeki ilk uzaktan müzik eğitimi uygulamalarına örnek gösterilebilir (Orhan ve Çaydere, 2021).

2.3.4 Uzaktan Müzik Eğitiminin Yıllar İçindeki Gelişimi

2.3.4.1 2000’li Yıllar Öncesi ve 2000’li Yıllar

Uzaktan müzik eğitimi kavramı ile ilgili araştırmalar yıllar içinde farklı sonuçlara işaret etmiştir denilebilir. 2000 yılında uzaktan müzik eğitimi araştıran Rees müzik eğitimcilerinin, muhtemel kuşkuculuğu, teknolojiye erişim zorluğu ve bilgisayar tabanlı uygulamaların nasıl kullanılacağını öğrenmekten duydukları rahatsızlık gibi nedenlerle internet temelli uzaktan eğitim sürecine adapte olmada yavaş davrandığını ortaya koymuştur.

Tallent-Runnels vd. (2006), ‘nin yükseköğrenimde çevrimiçi öğrenme ortamının, öğrenme sonuçları açısından geleneksel öğrenme ortamlarıyla eşit olduğunu gösteren araştırmasına karşılık, araştırmacılar müzikte çevrimiçi öğrenmeye ilişkin çalışmaların hala az sayıda olmasına dikkat çekmiştir (Keast, 2010). Keast (2009), müzik eğitimcilerinin çevrimiçi öğrenmeye doğru yönelmelerine rağmen bu alandaki araştırmaların diğer disiplinlerdeki kadar yaygın olmadığını gözlemlemiş ve söz konusu yıllarda çevrimiçi müzik eğitimi ile ilgili araştırmaların durumunu “neredeyse yok” olarak nitelendirmiştir. Ayrıca çalışmasında lisansüstü düzeyde yüz yüze bir müzik eğitimi kursu kapsamında Amerikan melodi kitaplarını içeren çevrimiçi bir araştırma etkinliğinin temeli olarak yapılandırmacı ilkeleri kullanmıştır. Öğrencilerin içerik bilgisini oluşturmak için çevrimiçi materyalleri nasıl kullanacaklarını belirlemeyi amaçlamıştır. Bulguları, çevrimiçi lisansüstü müzik eğitimi derslerinde yapılandırmacı öğrenmenin uygulanabilirliğini ve etkililiğini ortaya koymuştur.

Bu doğrultuda Groulx ve Hernly (2010), yüksek lisans düzeyinde çevrimiçi öğretime ilişkin araştırmaların giderek yaygınlaşmasına rağmen çevrimiçi müzik eğitimi programlarını araştıran çok az sayıda çalışma olduğunu belirtmiştir. Webster (2011) ise müzik eğitiminde uzaktan eğitime ilişkin araştırmaların henüz yeni başladığını ancak sonuçların bu alandaki potansiyeli gösterdiğini belirtmiştir.

Bu bulgular rehberliğinde söz konusu yıllarda uzaktan müzik eğitime ilişkin araştırmaların sayıca az olduğu fakat yapılan çalışmaların konunun potansiyeli hakkında ilham verdiği söylenebilir.

2.3.4.2 2010’lu Yıllar

2013 yılında Crawford’un yaptığı araştırmaya göre o yıllarda gelişen teknolojilerin ve dolayısıyla uzaktan müzik eğitiminin tüm öğrencilerin, profesyonel müzik öğretmenlerine ulaşabileceği bütüncül bir müzik eğitimi deneyimi açısından bir fırsat olarak değerlendirildiğini söylemek olasıdır. Crawford çeşitli web 2.0 teknolojilerini kullanarak kırsal bölgedeki okullarda müzik eğitiminin devam etmesi konusunda önemli bir boşluğu doldurmak için tasarlanmış çevrimiçi müzik eğitimi projesi olan Project Music X’i araştırmıştır. Project Music X sınıf duvarlarını kaldırmış ve dış dünyayı sınıfa getirmiş, amaca uygun, anlamlı ve çağdaş müzik uygulamaları için ortam sağlayarak, öğrencilere profesyonel besteciler, müzisyenler, akranları, öğretmenleri ve atölye sanatçıları buluşma fırsatı sunmuştur.

Yukarıdaki bulguları destekleyen bir diğer araştırmada ise Brändström, Wiklund ve Lundström (2012) “Wir Music” projesi kapsamında uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitime göre faydalı ve sınırlı yönlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda uzaktan eğitimin, öğrencilere internet üzerinden düşük maliyetle en iyi müzisyen ve eğitimcilere hem öğrenci hem de dinleyici olarak ulaşma olanağı sunduğunu, koşulları uygun durumda olmayan öğrenciler için bir avantaj oluşturduğunu belirtmişlerdir. Kruse, Harlos, Callahan ve Herring (2013) tarafından yapılan bir araştırmada ise Skype üzerinden gerçekleştirilen piyano derslerinin doğal bir şekilde gerçekleştiği ve öğrencinin başarıya ulaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Söz konusu yıllarda ülkemizde uzaktan müzik eğitimi ile ilgili bazı araştırmalar aşağıdaki gibidir:

Sağır, Eden ve Şallıel (2014) yaptıkları araştırmada Skype üzerinden gerçek zamanlı görsel – işitsel telekonferans yöntemiyle gerçekleştirilen uzaktan orkestra yönetimi uygulamasının %90 oranında verimli olduğunu ortaya koyarak bu tür uygulamaların özellikle büyük şehirlere uzak olan kırsal bölgelerdeki üniversitelerde uygulanmasının çok faydalı olacağını vurgulamışlardır ayrıca performans ve teorik derslerde de uzaktan eğitimin etkili olacağını belirtmişlerdir.

Karahan (2016) tarafından yapılan bir araştırmada eş zamanlı uzaktan piyano dersleri ile geleneksel piyano eğitiminin öğrenci performansı üzerindeki etkisi karşılaştırılmış ve araştırmanın sonucunda eş zamanlı uzaktan piyano dersi yapılan öğrencilerle, geleneksel piyano dersi yapılan öğrenciler arasında piyano çalma performansı ve piyano çalma performanslarının gelişim düzeyleri bakımından anlamlı bir fark bulunamamış, eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin öğrencilerin piyano çalma performanslarını geleneksel piyano derslerine yakın bir seviyede geliştirdiğini belirtilmiştir.

Okan ve Arapgirli (2018) tarafından yapılan bir araştırmada uzaktan eğitim modelinin başlangıç düzeyinde keman öğretimine etkisi incelenmiş ve araştırma sonucuna göre geleneksel yüz yüze eğitim ile uzaktan öğretim arasında öğrencilerin edindiği temel beceriler açısından anlamlı bir fark bulunamamış olup uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitiminin gerektiğinde birbirinin yerine kullanılabileceğini önerilmiştir. Bu araştırmalara bakıldığında Türkiye'deki uzaktan müzik eğitimi konulu bulgular farklı ülkelerdeki bulguları destekler niteliktedir demek mümkündür. Fakat bu yıllarda Türkiye’de halen mesleki ya da özengen müzik eğitimi tamamen uzaktan sunan

programların, platformların olmaması ülkemizin uzaktan müzik eğitimi sürecine uyumlanmada geri kaldığını düşündürebilir.

2.3.4.2.1 2010’lu Yıllarda Uzaktan Müzik Eğitimi Veren Üniversiteler, Çevrimiçi Platformlar ve Kitlese Açık Çevrimiçi Ders (KAÇD) Platformları

2010’ lu yıllarda dünyada birçok üniversite, online platform ve kitlese açık çevrimiçi ders (KAÇD) mecraları uzaktan müzik eğitimi vermeye başlamıştır. Aşağıda bunlardan başlıcaları sıralanmıştır.

2.3.4.2.1.1 Üniversiteler

Sağır, Eden ve Şallıel (2014) müzik eğitiminde uzaktan eğitim ve orkestra uygulamaları adlı çalışmalarında dünyada uzaktan müzik eğitimi yapan bazı üniversiteleri derlemişlerdir bunlar:

Boston Üniversitesi, Amerika tarihinde ilk uzaktan müzik eğitimi veren üniversitedir. Bu üniversitede caz ve popüler müzik düzenlemeleri, müzik tarihi ve müzik felsefesi alanlarında yüksek lisans programları uzaktan eğitim yolu ile yürütülmektedir.

Duquesne Üniversitesi, Müzik eğitimi, müzik teknolojisi, elektronik müzik kompozisyonu alanlarında yüksek lisans programları uzaktan eğitim yolu ile yürütülmektedir.

Hawai-Monao Üniveritesi, Müzik eğitimi yüksek lisans programında müzik eğitiminde araştırma ve müzik psikolojisi dersleri uzaktan eğitim yolu ile yürütülmektedir.

Newcastle Üniversitesi, Lisans düzeyinde Müzik teknolojisi eğitimi programı uzaktan eğitim yolu ile yürütülmektedir.

Ottawa Üniversitesi, Piyano pedagojisi ve piyano pedagojisi araştırmaları programları uzaktan eğitim yolu ile yürütülmektedir.

Sheffield Üniversitesi, Performans, müzik psikolojisi, müzik teknolojisi programları ön lisans düzeyinde uzaktan eğitim yolu ile yürütülmektedir.

2.3.4.2.1.2 Çevrimiçi Platformlar

Tonebase, 2017 yılında kurulan çevrimiçi dersler sunan bir müzik eğitimi girişimidir. Kursiyerlerine Grammy ödüllü, tanınmış öğretmenler ve müzik okullarındaki saygın profesörler tarafından verilen video dersleri, atölye çalışmaları sunarak üst düzey müzik eğitime erişimi sağlamaktadır (<https://www.linkedin.com>,2023).

Tonara Connect, öğrencilerin öğrenim ihtiyaçları için doğru öğretmeni bulmalarına ve yetenekleri istekleri doğrultusunda çevrimiçi müzik eğitimi almalarına, öğretmenlerin ise çevrimiçi müzik dersi stüdyolarını tanıtmalarına imkân sağlayan bir müzik eğitimi girişimidir (<https://www.tonara.com>, 2023).

Justin Guitar, 2003 yılında Justin Sundercoe tarafından kurulan çevrimiçi gitar kursları sunan bir web sitesidir. Justin Sundercoe'un 2006'da YouTube için eğitici gitar videoları yapmaya başlamasıyla, site en popüler gitar eğitimi web sitelerinden biri haline gelmiştir. 2016 itibarıyla, dünyanın her yerinden günde 20.000'den fazla ziyaretçi tarafından izlenen yaklaşık 1.000 ücretsiz ders kapasitesine ulaşmıştır. Sitenin, önemli bir diğer özelliği ise kullanıcıların gönüllü bağışları, mağazadan ürün satın almaları ile çalışması ve üyelik için herhangi bir ücret talep edilmemesidir. Günümüzde Justin Guitar, kullanıcılarına başlangıç, orta ve ileri seviye olmak üzere üç ders seviyesi arasından seçim yapmasına izin vererek çevrimiçi ve ücretsiz gitar dersleri sunmaya devam etmektedir (<https://en.wikipedia.org/>, 2023).

Music Crab, 2015 yılında Eric Zorngiotti tarafından iPadler için tasarlanan Music Crab uygulaması, müzik (nota) okumayı öğrenmek için geliştirilen eğlenceli, ücretsiz bir müzik oyunudur. Kullanıcılardan 182 seviye boyunca okyanusta dalan bir yengecin adımlarını takip etmelerini isteyerek, onların müzik hafızalarını ve işitmelerini kendi hızlarında geliştirmeyi amaçlar. Music Crab eğlenceli bir oyun olmasına rağmen sadece çocuklara yönelik değil, yetişkinlerin de deşifre becerilerini geliştirebileceği bir uygulamadır (<https://www.softonic.com.tr/>, 2023).

Flowkey, 2012 yılında Almanya'da kurulan çok platformlu bir piyano öğrenme uygulamasıdır. Klasik, pop, film müzikleri, caz, rock gibi çeşitli kategorilerdeki orta ve ileri düzey eserlerin eğitimlerini içeren yeni başlayanlar için tasarlanmış bir uygulamadır. Flowkey piyano çalmanın dışında ayrıca piyano duruşu, deşifre ve temel müzik teorisi öğrenimi hakkında bilgilendirici videolar da içerir. Hem play store hem de app store'den ulaşılabilen ücretli bir uygulama olan Flowkey'in aylık abonelik ücreti 20 Dolar'dır (<https://www.apple.com/>, 2023).

2.3.4.2.1.3 Kitlese Açık Çevrimiçi Ders (KAÇD) Platformları

Coursera, Stanford Üniversitesi'nden Bilgisayar Bilimleri profesörü Andrew Ng ve Daphne Koller tarafından 2012 yılında kurulmuş, çeşitli alanlarda ve konularda kitlese çevrimiçi açık ders ya da herkes tarafından yararlanılabilecek, ücretsiz çevrimiçi eğitim veren bir sosyal girişimcilik kuruluşudur. Şuan 113 milyon öğrenci, 7.000'den fazla

kampüs, işletme ve devlet platformun eğitim içeriklerinden yararlanmaktadır. İçerisinde pek çok alanda eğitim barındıran platform müzik alanında da çok çeşitli eğitim kursları içermektedir. Bunlardan bazıları Müzik Teorisinin Esasları, Şarkı Yazma Aranje Yapma, Gitar Nasıl Çalınır, Modern Müzikte Piyano Teknikleri gibi kurs başlıklarıdır. Coursera platformunun müzik eğitimi alanında aralarında Berklee University, The University of Edinburgh, Yale University, Michigan State University, Duke University gibi üniversitelerin de bulunduğu pek çok yüksek öğrenim kurumu ile işbirliği anlaşması vardır (<https://www.coursera.org/>, 2023).

Edx, Profesör Anant Agarwal, MIT ve Harvard'lı meslektaşları tarafından 2012 yılında oluşturulan devasa açık çevrimiçi kurs sağlayıcısıdır. Bazı ücretsiz kurslar da dahil olmak üzere, dünya çapındaki birçok öğrenci topluluğuna çok çeşitli disiplinlerde çevrimiçi üniversite düzeyinde kurslar sunmaktadır. 2023 itibarıyla platforma kayıtlı 48 milyondan fazla öğrenci 250'den fazla eğitim ortağı bulunmaktadır. İçerisinde pek çok disiplinde kurs barındıran platform müzik alanında da çok çeşitli eğitimler içermektedir. Bunlardan bazıları 18. Yüzyıl Opera Handel ve Mozart, Müzik Teorisine Giriş, Müzik Teknolojisinin Esasları gibidir. Edx platformunun müzik eğitimi alanında aralarında Berklee University, The University of Pennsylvania, Massachusetts Institute of Technology gibi üniversitelerin de bulunduğu pek çok yüksek öğrenim kurumu ile iş birliği anlaşması vardır (<https://www.edx.org/>, 2023).

Khan Academy, 2006 yılında eğitimci Salman Khan tarafından "herkese, her yerde, dünya standartlarında, bedelsiz eğitim" sloganıyla kurulmuş, kâr amacı gütmeyen bir eğitim kuruluşudur. İçerisinde matematik, fen bilimleri, ekonomi finans, sanat ve bilgisayar bilimi gibi pek çok alanda eğitim barındıran platform müzik alanında da çeşitli eğitimler içermektedir. Bunlardan bazıları Müzikte Temel Bilgiler, Bando Enstrümanları, Orkestradaki Enstrümanlardır (<https://www.khanacademy.org/>, 2023).

FutureLearn, Open University ve Seek Limited Bilgisayar Bilimleri bölümü tarafından 2012 yılında kurulmuş, çeşitli alanlarda ve konularda kitlesel çevrimiçi açık ders ya da herkes tarafından yararlanılabilecek, ücretsiz çevrimiçi eğitim veren bir sosyal girişimcilik kuruluşudur. İçerisinde şirket yönetimi, sağlık ve tıp, tarih, yaratıcı sanatlar medya ve bilgisayar bilimi gibi pek çok alanda eğitim barındıran platform müzik alanında da çeşitli eğitimler içermektedir. Bunlardan bazıları “Yaylı Çalgılar”, “Esnek Bir Müzik Öğretmeni Olmak”, “İlk Şarkınızı Nasıl Yazabilirsiniz?” gibidir. FutureLearn platformunun müzik eğitimi alanında Chung Yuan Christian University,

The Associated Board of the Royal Schools of Music, University of Oslo gibi eğitim kurumları ile iş birliği anlaşması vardır (<https://tr.wikipedia.org/>, 2023).

Udemy, Oktay Çağlar, Eren Bali ve Gagan Biyani tarafından 2010 yılında kurulan yetişkinlere ve öğrencilere yönelik, alanında profesyonel gönüllü öğretmenler tarafından oluşturulan kursları içeren, kitlesel çevrimiçi açık ders platformudur. İçerisinde yazılım geliştirme, pazarlama, işletme, fotoğrafçılık gibi pek çok alanda eğitim barındıran platform müzik alanında da çok zengin bir kurs kataloğuna sahiptir. Bunlardan bazıları Gitar Dersi- Sıfırdan Başlangıç, Sıfırdan Piyanoya, Müzik Teorisi Armoni, Şan Dersi gibidir. 2010'lu yıllarda dolayısıyla Covid-19 öncesi dönemde Türkiye'deki müzik programları incelendiğinde uzaktan müzik eğitimi programları sunan bir üniversiteye rastlanmamıştır fakat bu yıllarda udemy üzerinden uzaktan müzik eğitimi kurslarının yaygın olarak verildiği görülmüştür (<https://tr.wikipedia.org/>, 2023).

2.3.4.3 2020'li Yıllar

2020 yılının başlarında tüm dünyada etkili olan Covid-19 kapanması nedeniyle 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde neredeyse tüm dünyada eğitim kurumları kapatılmıştır (Daniel, 2020). Bu doğrultuda tüm dünyada çeşitli seviyelerdeki okullar, öğrencilerin eğitimlerinin sürdürülebilmesi için uzaktan eğitim sürecine geçiş yapmışlardır. Bu nedenle uzaktan eğitim tecrübesi olan veya olmayan farklı alanlarda uzman her eğitimci ani bir şekilde uzaktan eğitim yöntemi ile ders yürütmek durumunda kalmıştır. Eğitim kurumları ve eğitimciler, derslerin uzaktan eğitim ile nasıl yapılabileceği ve çeşitli online araçların nasıl kullanılabileceği konularında arayışa girmişlerdir (Karip, 2020).

Bu doğrultuda uzaktan eğitim alanında dünyanın artık eskisi gibi olmayacağı belirtilebilir. Covid-19 süreci eğitimin her alanında farklılık oluşturduğu gibi müzik eğitimini de etkilemiştir denilebilir.

Bu bağlamda Pozo ve diğerleri (2021) Covid-19 kapanmasının, sahada müzik öğretiminde ve daha özel anlamda çalgı eğitiminde kabul edilen geleneksel uygulamaları değiştirme veya iyileştirme fırsatı sunabilecek, kritik bir olayı temsil ettiğini önermiştir.

Covid-19 kapanmasının uzaktan müzik eğitime etkisi konusunda Spieker ve Koren (2021) Covid-19 kapanması çevrimiçi müzik öğrenmenin potansiyelini göstermiştir ve öğretmenler dijital kaynaklarla saatlerce çalışmak zorunda

kaldıklarından, çalgı eğitiminde teknolojilerin gelecekteki uygulamalarına daha açık duruma gelmişlerdir, sonucuna varmıştır.

Camlin ve Lisboa (2020) Covid-19 kapanmasını, dünya çapında müzik eğitimi sektörüne uğratarak ve uygulama alanında radikal değişikliklere yol açarak çevrimiçi dijital müzik deneyimlerine doğru dönüşümü hızlandırdı şeklinde değerlendirmişlerdir.

Covid-19 kapanmasının uzaktan müzik eğitime sağladığı muhtemel bir daha görülemeyecek bu kritik deneysel fırsatı uzaktan müzik eğitimi araştırmacıları da değerlendirmiş ve alanda pek çok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların bazılarında aşağıda yer verilmiştir:

Garrido ve Carnicer (2021) İspanya'daki Covid-19 kapanma sürecine müzik öğretmenlerinin nasıl uyumlandıklarını analiz etmek amacıyla 335 öğretmene anket uygulamış ve araştırmasında ilk olarak etkinliklerin normal öğretimin yerini alacak şekilde uyarlanmasını sağlayacak metodolojik, araçsal ve maddi eksikliklere işaret etmiştir. Eğitim teknolojisinin kullanımı ve dijital yeterliliğin geliştirilmesi ile ilgili hizmet içi öğretmen eğitimlerinin gerekliliğini önermiş maddi kaynakların devlet okullarında, özel okullarda veya yarı özel okullarda büyük farklılıklar gösterdiğine dolayısıyla, bazı öğrencilerin Covid-19 kapanması sırasında kapsayıcılık ve eşitlik sorunlarını hafifletmeye çalışmak için birçok paydaşın iş birliğine ihtiyaç duyduğu sonuna varmıştır.

Schiavio (2021) araştırmasında bir İtalyan konservatuarındaki müzik öğrencilerinin, Covid-19 kapanmasının neden olduğu ani değişimi nasıl deneyimlediklerini ele almayı amaçlamıştır. Uzaktan yürütülen müzik derslerinde iki yöntemin kullanıldığı tespit edilmiş bunlardan ilkinin, öğrencilerin ve öğretmenlerin sanki birbirlerinin yanındaymış gibi, ancak sanal olarak etkileşime girebildikleri skype zoom gibi uygulamalar aracılığıyla sağlanan canlı dersler diğerinin ise öğrencilere dersin ilgili (örneğin, zor bir eserde de parmak çözümü, vb.) bölümlerine ilişkin kayıtlı videolar sunulması olarak belirtilmiştir. İlk yöntem öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi olağan bir düzeyde sürdürmek için olumlu olarak değerlendirilirken, aynı zamanda zayıf teknolojik kaynaklarla iletişimin zarar görebileceği ve olumsuz deneyimlere de neden olacağı söylenmiştir. Öğretmenin program ve müfredat hakkında önceden bilgi paylaştığı içeriklerin birleştirilmesi ile oluşan video kayıtlarına dayalı yöntemin, öğrencilerce daha verimli olarak tanımlandığı görülmüştür. Her iki yöntemde de öğrenciler karşılıklı fiziksel varlığın eksikliğine dikkat çekmiş, bu eksiklik,

eğitimcilere ve öğrencilere olası pedagojik stratejileri yaratıcı bir şekilde yeniden düşünmelerine ve kendi çabalarıyla yeni bilgileri keşfetmeleri için yeni araçlar geliştirmelerine yol açmalıdır önerisinde bulunulmuştur. Ayrıca öğrenciler bu çalışmada zaman yönetimi ve işbirlikli öğrenme açısından uzaktan eğitim sürecini olumlu olarak değerlendirmişlerdir.

Daugvilaite (2021) Birleşik Krallık'ta yaptığı bütünsel çoklu vaka çalışmasında, öğrencilerin yüz yüze bire bir ortamdan çevrimiçi enstrümantal(piyano) derslere geçerken öğrenmelerinin nasıl değiştiğini incelemeyi amaçlamıştır. Mevcut alanyazının çoğu çevrimiçi öğretme ve öğrenmenin etkinliğine odaklanırken, bu çalışma çevrimiçi öğrenmeyle ilgili ana sorunun öğretmenin fiziksel varlığının olmaması olabileceğini iddia etmiştir. Bu yokluk, öğrencilerin davranışlarını, nota okuma yeteneklerini, çalma becerilerini, derse katılımını ve uygulama motivasyonunu etkileyebilir denmiştir. Öğretmenin varlığı beden dili, sözsüz iletişim, jestler ve genel öğrenme desteği gibi unsurları içerir. Örneğin, bir öğrenci gözlerini notada tutmakta zorlanıyorsa, yüz yüze ders sırasında bir öğretmen notalara işaret edebilir. Bununla birlikte, çevrimiçi bir durumda, bir öğrencinin yaşadığı zorluklar, etrafta acil bir yardım olmaması nedeniyle artacaktır sonuçlarına varılmıştır.

Aksoy, Güçlü ve Nayir (2020) Türkiye'deki özel müzik kurslarının Covid-19 kapanma sürecindeki uzaktan eğitim durumlarını araştırdıkları çalışmalarında katılımcılar uzaktan eğitimle müzik derslerinin verimli geçtiği, bundan sonraki süreçte kurslarda yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitimin birlikte kullanılabileceği yönünde görüş bildirmişlerdir.

1990'ların başlarından beri dünyanın dört bir yanındaki Yüksek Öğrenim müzik kurumları, uzaktan ders prova, performans ortam sağlamak için en son teknolojiye yatırım yapmaktadır. Bu kurumların çoğu, müzisyenler için ses ve video kalitesini iyileştirmek ve eşzamanlı çevrimiçi öğrenmedeki gecikmeyi azaltmak için teknoloji şirketleriyle iş birliği yapmaktadırlar (Lisboa, Jonasson ve Johnson,2021).

Bu anlamda uzaktan müzik eğitimi ile acil durum uzaktan müzik eğitimi birbirinden ayırmak doğru bir yaklaşım olabilir. Uzaktan müzik eğitimi birbirinden farklı konumlarda bulunan müzisyenlerin, eğitimcilerin ya da öğrencilerin öğretmek, öğrenmek, prova yapmak veya konser vermek için bir ağ üzerinden eş zamanlı, eş zamansız, ya da hibrit olarak etkileşime girdiği süreç olarak tanımlanabilir. 2020'de ise çevrimiçi müzik eğitimi birçok müzik eğitimcisinin karşı karşıya kaldığı ani acil

uzaktan öğretim ihtiyacını karşılamamanın ve müzik eğitimi pratiğini sürdürmenin tek yolu olarak ortaya çıkmıştır. Yüksek hızlı internet, dizüstü bilgisayar, kulaklık, mikrofondan oluşan ev bilgisayar sistemlerine kadar son teknoloji stüdyo ekipmanlarına duyulan ihtiyaçlar, aynı zamanda değişen pedagojik talepler eğitimciler tarafından bu denli öngörülememiştir (Camlin ve Lisboa, 2021). Bu doğrultuda alanda fazlasıyla araştırmaya, gelişmeye, düzenlemeye ve yeni politikalara ihtiyaç duyulduğu ifade edilebilir.

2.3.5 Uzaktan Müzik Eğitiminin Fayda ve Sınırlılıkları

Uzaktan müzik eğitiminin değişen durumlara göre faydalarının ve sınırlılıklarının olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmalar incelendiğinde çevrimiçi müzik uygulamalarının faydaları ve sınırlılıkları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Uluslararası iş birliklerinin (online konserler, alanında uzman eğitmenlere erişim kolaylığı vb.) genişlemesine olanak sağlaması,
- yeni öğretme ve öğrenme biçimleri geliştirilmesine fırsat vermesi,
- ulaşım konaklama süreçlerinin azaltması nedeniyle maliyetleri düşürmesi, karbon emisyonlarının azaltımı,
- eğitimde fırsat eşitliği sağlaması

gibi olumlu etkiler sıralanabilirken aynı zamanda;

- sesin ağ üzerinden aktarılırken gecikmelerin yaşanması,
- sesin ağ üzerinden aktarılırken kalitesinin düşmesi,
- sanatçının dijital sese uyum sağlamakta zorlanması,
- fiziksel uzaklık gibi sınırlılıklar da sayılabilir.

Bu bağlamda İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı Eski Müdürü Prof. Meral Yapalı çevrimiçi derslerin müzik eğitimine olumlu ve olumsuz etkilerini şöyle değerlendirmiştir (<https://arsuguzelsanatlar.com/>, 2023).

Olumlu Etkiler: Öğrenciler derse ulaşım için vakit kaybetmezler, yorulmazlar ve kendi evlerinden derse katıldıkları için kendilerini daha konforlu hissederler ve daha az heyecanlanırlar. Öğretmenlerine sormak veya göstermek istedikleri mevzuları, ders saatini beklemeden, videolu mesajlarla istedikleri zaman sorabilirler. Sık sık ders yapma imkânı sağladığı için öğretmen öğrenci üzerindeki kontrolünü daha kolay sağlar. Çevrimiçi eğitiminin kayıt edilebilmesi ile, öğrenci o hafta yapacağı bireysel çalışmalar esnasında bu kayıtlardan faydalanabilir ve daha verimli çalışma olanağına sahip olur.

Olumsuz Etkiler: Özellikle ileri düzey derslerde hassas duyuş gerektiren detaylarını işitmekte zorluk çekilebilir. Öğrencinin evinde yetersiz bir enstrüman var ise, geleneksel ders ortamında daha iyi bir enstrüman çalmaktan mahrum kalabilir. Başlangıç seviyesindeki öğrenci, öğretmeni tarafından tekniğinin fiziksel olarak düzeltmesinden ve ona doğru çalış şeklinin gösterilmesinden mahrum kalabilir. Uzun süre ekrana bakmak ve metalik telefon sesini duyarak derse konsantre olmaya çalışmak fiziksel yorgunluğa sebep olabilir.

Artaç (2018) Konservatuvar Düzeyinde Enstrüman Eğitiminde Uzaktan Eğitim Metodu adlı çalışmasında Konservatuvarlarda sağlanacak uzaktan eğitim hizmetinin olası fayda ve sınırlılıkları hakkında aşağıdaki bulgulara ulaşmıştır.

Faydalar kapsamındaki bulgular:

- Türkiye'nin şehir yerleşimine uzak noktalarında yetenekli öğrenciler keşfedilip, çeşitli destekler sağlanarak (internet, bilgisayar vb.) bu tip öğrencilerin eğitim programına katılımı sağlanabilir.
- Uzaktan eğitim sistemi ile yaptığı iş dolayısıyla (Orkestrada çalmak, operada, balede görev almak gibi) farklı bir şehirde yaşamak zorunda olan lisansüstü öğrencileri için derslere devam etme kolaylığı sağlayabilir
- Mezun olmak için birkaç dersi kalmış bir öğrenci konservatuvarın bulunduğu ilin dışında ikamet ediyor ve çeşitli sebeplerle şehir değiştiremiyorsa uzaktan eğitim sistemiyle kalan derslerini verip mezun olabilir.
- Aşırı hava koşullarında (soğuk, sıcak, fırtına vb.) uzaktan öğretim yoluyla derslerin sürekliliği sağlanabilir.
- Ulaşım konusunda zorluk yaşayan engelli öğrencilerin uzaktan eğitim sistemi ile eğitim programına katılımı sağlanabilir.
- Öğrenimi devam eden bir öğrenci çeşitli sebeplerle şehir değiştirmek, hatta yurt dışına taşınmak zorunda kalırsa, uzaktan eğitimle derslerine devam edebilir.
- Konservatuvarların öğretim elemanları müzik eğitimi veren başka kuruluşlarla koro ve orkestralar kurup bunları uzaktan konserlere hazırlayabilir.
- Herhangi bir konservatuvara davet edilen uluslararası düzeyde bir sanatçı, uzaktan öğretim yoluyla diğer konservatuvarların öğrencileriyle de çalıştay yapabilir.

- Şehir dışında ya da yurt dışında konserler vermek ya da diğer görevlere gitmek durumunda olan bir konservatuvar öğretim elemanı, okul dışından derslerini aksatmadan yürütebilir.

Sınırlılıklar kapsamındaki bulgular:

- Enstrümanı öğrenmeye başlama aşamasında, el pozisyonu, oturuş, duruş ile ilgili direkt müdahale yapılamaması, pozisyon ya da duruşu öğretmenin kendisinin göstermesi durumunda ise öğrencinin ekrandan görerek anlamasının zorluğu.
- İnternette kesinti ve gecikme, buna bağlı olarak dersin sağlıklı yapılamaması.
- Sesin birebir iletilememesinden dolayı müzikal ifadelerin, sonoritenin sağlıklı yansıtılamaması.
- Piyano dışındaki enstrümanlarda eşlik yapılması gerektiğinden görüntülü internet bağlantısındaki gecikme eşzamanlı eşliği imkânsız kılacaktır.

2.4. Piyano

Klavyesinden mekanizmasına, tellerinden pedallarına kadar binlerce parçadan oluşmuş bir bütünün sağladığı zengin ses olanaklarıyla piyano, üstün niteliklerini insanlara sunan evrensel bir çalgıdır (Say, 2001). Piyanoda, bir tuşa basıldığında keçe ile kaplanmış çekiç, ilgili teli çarpar ve titreşim başlatır. Çekiç, eski pozisyonuna dönerken, teller hala titreşmeye devam eder. Bu titreşim köprü aracılığıyla ses tahtasına iletilecek ve burada ses yükseltip havaya yayılacaktır. Parmak tuştan çekildiğinde, damper adı verilen parça tellerin titreşmesini durduracak ve sesi durduracaktır. Ancak, pedallar kullanılarak, parmaklar tuşlardan çekildiğinde bile sesin uzatılması mümkündür. Günümüzde akustik piyanolar, ses tahtasını ve telleri koruyan ahşap bir kasa içerisinde bulunur ve 52 beyaz tuş ile 36 siyah tuştan oluşan toplamda 88 tuşa sahiptir.

2.4.1 Piyanonun Gelişimi

Piyanonun tarihçesi ile ilgili kaynaklar incelendiğinde İlk piyanonun 1700'lü yıllarda İtalya, Floransa'da Bartolomeo Cristofori tarafından yapıldığı bilgisine ulaşılmaktadır. "Yumuşak, gürültüsüz" anlamına gelen Piano sözcüğüyle andığımız çalgının asıl adı İtalyanca piano-forte'dir. Bu çalgıyı nitelerken forte (güçlü) ve piano (yumuşak) gibi karşıt gürültüde iki önadın bir arada kullanılması, sert sesler kadar yumuşak sesleri de duyurabilme becerisindendir. Piyanodan öncülleri olarak nitelenen

klavsen, klavikord gibi çalgılar ses gürlüğünü yükseltip alçaltma becerisine sahip değildir. Piyano ise hem piano (yumuşak) hem de forte (güçlü) dinamikleri içinde barındırabilir (İlyasoğlu, 1999). İtalyan sanat eleştirmeni Scipione Maffei (1719), insanlığa piyanoyu ilk duyuran basım olarak kabul edilen makalesinde bu durumu şöyle ifade etmiştir.

"..Müzikle arası iyi olan hemen herkes bilir ki, dinleyicinin müzikten haz duymasına neden olan şeylerden biri, temalar arasındaki "piano"(yumuşak) ve "forte"(güçlü) karşıtlığıdır. Veya Roma'da gerçekleşen konserlerde sıkça karşılaştığımız, sesin derece derece azalıp sonra birden, çalgının tüm gücüyle duyurulması... Yaylı çalgıların sahip olduğu bu "ses şiddeti çeşitliliği", klavsende olmadığı için, ondan böyle bir şey beklemek de boşunadır... Ama ne mutlu ki, bu yönde bir buluş, Padova'da Bartolommeo Cristofali tarafından Floransa'da gerçekleştirilmiş. üç tane yapmış bunlardan... Diğer klavsenlerle aynı boyda ve hepsi de mükemmel... Kuvvetli ya da hafif ses elde edilmesi, çalgıcının tuşa basış kuvvetine bağlı. Bunu ayarlayarak, yalnız kuvvetli ve hafif sesleri değil, viyolonselde olduğu gibi, ara şiddetteki sesleri de elde etmek mümkün. “

İlk piyanonun geliştirilmesinin ardından yıllar içinde pek çok bilim adamının katkıları ile günümüzde kullanılan modern piyanoya erişilmiştir demek mümkündür.

2.4.2 Çalgı ve Piyano Eğitimi

2.4.2.1 Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi özellikle mesleki müzik eğitiminin temel bileşenlerinden biridir. Çalgı çalmak, notaların uyumlu ve estetik bir şekilde çoğaltılmasına dayanan yüksek düzeyde bir beceri gerektirir (Peng, 2023). Mesleki müzik eğitiminde çalgı eğitimi uygulanmazsa eğitimin önemli bir boyutunun eksik kalacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda Kalkanoğlu (2007) çalgı eğitimini, öğrencilerde müzik duygusunun geliştirilmesine yardımcı olan bir unsurdur” şeklinde nitelemiştir. Bir başka şekliyle Atalan (1998) çalgı eğitimini, çalgı öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturdukları toplulukların devinışsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik oluşturma yada onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir” ifadeleriyle tanımlamıştır. Çalgı eğitiminin sürecine bakıldığında geleneksel eğitim anlayışında öğrenen ile öğrenci arasında birebir gerçekleşen içeriğinde ise çalgının tanınması, çalgıyı çalabilmek için birtakım becerilerin sistematik olarak kazandırılmasını barındırdığı ifade edilebilir.

Her çalgının öğrenimi farklı ve kendine has teknikler gerektirir. Fakat genel olarak tüm çalgılar için, duruş, tutuş, tezene, yay kullanma, el pozisyonu, nefes, dilin

kullanımı, ses kalitesi, bilek, kol ve parmakların durumu, entonasyon ve vibrato en önemli ve dikkat edilmesi gereken teknik kurallardır. Ayrıca İyi bir çalgı eğitiminde, işitme eğitiminin önemli bir yeri vardır (Öbek, 2014).

Birebir enstrümantal müzik eğitiminde, öğretmenler müzik öğretiminde geleneksel yaklaşımlara güvenirlir. Duke ve Simmons (2006), mükemmel yüz yüze enstrümantal derslerde belirli davranışları içeren, özellikleri üç geniş kategoriye ayırmıştır.

Tablo 2.4. *Yüz yüze enstrümantal derslerde davranışlar (Duke ve Simonson, 2006)*

Amaçlar ve Beklentiler	Öğretmenin müziği ve sesi net bir şekilde işlemesi Değişikliğin ders sırasında duyulabilir olduğu kesitler üzerinde çalışılması
Değişiklik Yapma	Hataları ve teknik sorunları hemen ele alma Hatalar yapıldığında durma
Bilgi iletişimi	Teknik kullanımı geliştirme Tonu ve müzik yorumunu geliştirme, kullanma Öğretmenin öğrenciye çalma anlamında model olması

Parkes ve Wexler (2012), yükseköğretim seviyesinde enstrümantal eğitimde kısa öğrenci performansları (örneğin, bir bölümü veya bölümü çalma), öğretmenin doğru notaları veya ritimleri göstermesi, öğretmenin nasıl pratik yapılacağını göstermesi ve yanında koçluk yapması (öğrenci performansı sırasında koçluk yapma) gibi ek davranışlar eklemiştir.

2.4.2.2 Piyano Eğitimi

Piyano eğitimi çalgı eğitiminin temel unsurlarından biridir demek mümkündür. Camp'a (1992) göre, "piyano eğitimi zihin, beden, duygular, görme, işitme ve dokunma duyularını bir araya getirir. Bu bütünsel yaklaşım sayesinde öğrenci, müziği öğrenme, yorumlama ve çalma süreçlerinde nota okuma, ritim, müzikal algı, piyano çalma tekniği, sanatsal ifade ve stil yorumlama alanlarında kendini geliştirmelidir."

Piyano eğitimi, temel olarak "bire bir eğitim" modeline dayanır, dolayısıyla bu modelin kullanımı piyano eğitiminde çoğunlukla tercih edilir. Bu modelde, piyano öğrencisi öğretmenin belirlediği seviyeye uygun çeşitli etütler ve eserler üzerinde çalışır. Derslerde, öğretmen öğrencinin çalışmasını dinleyerek geri bildirim verir, gerekirse çalarak, öğrenciye rol model olur (Enoch ve Lyke, 1987).

Çok sesli bir enstrüman olan piyano diğer enstrümanlardan farklı olarak her yaş grubu tarafından sevilmektedir (Marsamyan, 2019). Piyano geniş klavye sistemi ile sesleri öğrencilere en doğru şekilde aktarır bu sebeple temel müzik eğitimine başlamak için en uygun çalgı olduğunu söylemek olasıdır.

Yönetken (1996), müzik eğitimi adlı kitabında temel müzik eğitiminde piyanonun yerini şöyle ifade etmiştir.

“Bu çalgıda tonlamada zorlanma veya bozulma söz konusu değildir, sabit perdelidir. Parmağın bastığı tuştan (piyanonun akordu bozuk olmamak koşuluyla) doğru ses çıkar. Kadın, çocuk erkek ve ayrıca aletlerin seslerini verebilen geniş ses aralığına sahip bir çalgıdır. Piyanoda her türlü çabukluk olasılığıdır. Kısa değerde sesler de kolayca çıkarılır. Armonik ve çok sesli bir yapıya sahiptir. Çok sesli işitme eğitimine en uygun çalgıdır. Armonik eşlik çalgısı olması sebebiyle koro ve orkestra eserleri çalınabilir. Büyük eserlerin analizine sahiptir. Edebiyatı zengindir. “

Piyano eğitimi genel olarak bireyde;

- doğru nota çözümleme ve doğru ritimle çalma becerilerini öğrenme,
- iki elini ve on parmağını kullanabilme, beyni ile parmakları arasındaki uyumu oluşturabilme,
- çoksesliliği algılama ve herhangi bir ezgiye uygun akor ile eşlik etme,
- kendini gözlemleyip, öğrendiklerini nasıl başkalarına aktaracağını öğrenme,
- müzik çeşitliliği ve kültürünü geliştirme,
- bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarda geliştirme,
- bu davranışları farklı bireyler için de denetleyebilme

becerilerini kazandırmayı amaçlar (Kamacıoğlu, 1996’dan akt., Özer ve Yiğit, 2011).

Bulunduğumuz zamanda ülkemizde ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde genel müzik eğitimi verilmekte ayrıca bu düzeylerde istekli bireylere çeşitli kurumlar ya da özel dersler aracılığıyla özengen piyano eğitimi verilmektedir. İlkokul, ortaokul düzeylerinde konservatuvarların ve bilim sanat merkezlerinin müzik bölümlerinde lise düzeyinde güzel sanatlar liselerinin ve konservatuvarların müzik bölümlerinde, üniversite düzeyinde konservatuvarlarda, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinde ve üniversitelerin diğer müzik bölümlerinde mesleki müzik eğitimin bir bileşeni olarak piyano eğitimi verilmektedir.

2.4.2.2.1 Uzaktan Piyano Eğitimi

Uslu’nun (2006) “Kaliteli bir çalgı eğitimi; çağın gelişimine ayak uydurmalı, çağdaş eğitim gereksinimlerini karşılamalı, yeniliklere açık olmalı ve teknolojik

ilerlemelerden en üst düzeyde faydalanmalıdır” Orman ve Whitaker’ın (2010), “müzik öğretimi için uzaktan öğrenmede ses kalitesinin ve öğrenci ve öğretmenin ders materyallerini görüntüleme teknolojilerinin geliştirilmesi öncelikli olmalıdır.” sözlerini destekler nitelikte son yıllarda enformasyon ve iletişim teknolojisinin katlanarak büyümesiyle birlikte, piyano çalmayı öğrenen öğrencilerin teknik becerilerini geliştirmek için birçok dijital araç geliştirilmiştir (Craton vd., 2021).

Uzaktan piyano eğitimi için kilometre taşı olarak nitelenebilecek bir gelişme 2003 yılını Haziran ayında gerçekleştirmiştir. MusicPath projesinin bir parçası olarak, Acadia Üniversitesi'nde Christoph Both ve Jim Diamond, birbirinden uzakta bulunan Musical Instrument Digital Interface (MIDI) iki piyanonun bir IP ağı aracılığıyla nasıl birbiri ile bağlanabileceğini gösterdi. (<https://usa.yamaha.com/>, 2023) Bu gelişmenin ardından, Toronto Kraliyet Konservatuvarı öğretim üyesi Marc Durand Acadia Üniversitesi'nden 12 yaşındaki piyano öğrencisi Lucas Porter ile uzaktan ustalık sınıfları düzenlenmeye başlandı. MusicPath web sitesine göre, uzaktan eğitim alan Lucas, bu deneyimini "öğretmeniyle aynı odada gibi hissettiğini" söyleyerek olumlu değerlendirmiştir. O zamandan beri, MIDI ve internet ağını birleştiren bu yöntem uzaktaki öğreticiler ile öğrenciler arasındaki mesafe engellerini ortadan kaldırabilen ilginç bir alternatif haline gelmiştir (Comeau vd., 2019). Bununla alakalı Pike 2020 yılındaki çalışmasında mevcut teknoloji, dijital veya MIDI’yi yetenekli akustik piyanoların İnternet üzerinden senkronize olarak bağlanmasına olanak tanır ve bu, video konferans platformundan ayrı olarak güvenilir bir enstrümantal ses üretir olarak tanımlamış ayrıca öğretmenlerin çevrimiçi formata geçiş yapmalarına, öğretim değişiklikleri yapmalarına ve senkron çevrimiçi piyano öğretimindeki en iyi uygulamaları tasarlamalarına yardımcı olacak araştırmalara ihtiyaç vardır önerisinde bulunmuştur.

Bilim ve teknolojinin sürekli gelişmesine bağlı olarak geleneksel piyano öğretiminin eksiklikleri diğer öğretim yöntemleriyle giderilebilmektedir denilebilir. Çokluortam ve ağ teknolojilerinin kullanımı çevrimiçi piyano eğitimi teşvik etmiştir (Bilen, 2021). Çokluortam ve çevrimiçi müzik öğretimi teknolojisinin uygulanması, geleneksel müzik öğretiminin katı, üniter ve sıkıcı biçimini değiştirdi; bu, geleneksel müzik eğitiminde kapsamlı bir atılım ve etki yarattı ve tamamen yeni bir öğrenme biçimi ortaya koydu ve öğrencilerin müzik öğretimine olan ilgisini büyük ölçüde artırdı (Zheng ve Li, 2022). “Çevrimiçi eğitim”, “çevrimiçi dersler” ve diğer

öğretim yöntemlerinin ortaya çıkışıyla birlikte, modern müzik eğitimi biçimi büyük bir değişime uğramaya başlamıştır (Grigorkevich vd., 2022).

2020’li yıllarda uzaktan piyano eğitimi veren birçok üniversite, kitlesel açık çevrimiçi kurs, platform, kaynak vardır ve giderek daha da çok rağbet görmektedirler denilebilir. Bu bulgular rehberliğinde günümüzde gelişen iletişim teknolojilerinin piyano eğitimine etkilerinin ve uzaktan piyano eğitiminin en çok araştırılan konulardan olduğu söylenebilir. Bunlardan bazıları aşağıdaki gibidir:

Liu ve Shao (2022) Çevrimiçi piyano eğitiminde modern mobil öğrenme teknolojileri: çevrimiçi eğitim kursu tasarımı ve öğrenmeye etkisi konulu makalelerinde “Bireyler müzik aleti çalma sanatını sadece sınıfta değil uzaktan da öğrenebilirler.” hipotezini araştırmışlardır. Bu bağlamda ilk olarak Çinli öğrenciler için eğitici bir çevrimiçi piyano kursunun olanaklarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışmada çevrimiçi uygulamalardan hangilerinin öğrenme açısından dünyada en popüler olduğu belirlenmiştir. Sonuçlar, en yaygın olanların yalnızca müzik öğrenimi için kullanılmayan Udemy (%25), Google Class (%22) ve Skillshare (%17) olduğunu göstermiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında ise bazı mobil piyano eğitimi uygulamaları (goodEar Pro, Skillshare, Xiaoyezi AI Piano Tutor, The One Music Group) karşılaştırılmış çevrimiçi eğitim kursunda kullanılan uygulamaların etkililiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Katılımcılar arasında en popüler olanların Xiaoyezi AI Piyano Öğretmeni (%29) ve Skillshare (%27) olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Cui (2021), Yapay zekâ ve yaratıcılık: artırılmış gerçeklik uygulamalarıyla piyano öğretimi adlı makalesinde artırılmış gerçeklik mobil uygulamalarını müzik pratiğinde kullanma olanaklarını ve artırılmış gerçeklik uygulamalarının yenilikçi işlevselliğinin, öğrencilerin piyano çalma yeterliliklerini edinmedeki ilerlemeleri üzerindeki etkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Artırılmış gerçeklik uygulamalarının piyano eğitimine yönelik yenilikçi özellikleri, öğrencilerin piyano çalma becerilerini oluşturma ve geliştirme konusundaki ilerlemeleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu, piyanistlerin temel performans ve teknolojik becerilerinin geliştirilmesinin yanı sıra işitsel becerilerin ve temel ses üretim tekniklerinin pekiştirilmesi üzerinde de etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca uygulamada nota gösterimi ile birden fazla müzik parçasının seçilebilmesi müzikal hafızayı, polifonik düşünmeyi, melodik, armonik ve tını duymayı geliştirirken, piyanist olmak isteyen adayların performansının ve teknik yeterliliklerinin pekiştirilmesini yapıcı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Yavaş

çalma fonksiyonu yardımıyla el hareketi ve icra tekniğinin ayrıntılı olarak çalışılması imkânı, öğrencilerin piyano çalmanın teknolojik özelliklerini rahat bir biçimde öğrenmelerine ve müzik eserlerini çalmayı kolayca öğrenmelerine olanak sağladığı bulgularına ulaşılmıştır.

Fanger vd. (2020), Piyanistlerin karma gerçeklik kullanarak müzik performansı kaygısını hafifletmesine yönelik PIANX-A platformu adlı çalışmada Acemi müzisyenlerin seçme konser vb. ortamlarda performans kaygısı ve sahne korkularına hafifletmeye yönelik olarak sanal gerçekliğe (VR) dayalı PIANX dijital platformunu önermiş ayrıca çalgı eğitiminin her aşamasında, çeşitli teknolojilerin kullanımını vurgulamıştır.

2.4.2.2.2 Eş Zamanlı Uzaktan Piyano Eğitimi

Başarılı eş zamanlı toplantılar hem teknik sorunları hem de akademik sorunları önlemek için önceden planlama ve hazırlık gerektirir (Yıldız vd., 2019). Bu bağlamda eş zamanlı uzaktan müzik eğitimi, özellikle enstrüman eğitimi, aşılması gereken bazı zorluklar içermektedir (Digolo vd., 2011). Bunlar:

- uzaktan müzik eğitimi pedagojisinin olmaması,
- teknoloji kullanımında yetersizlik,
- müzik ve enstrüman eğitimi için yazılım eksikliği,
- zayıf internet kalitesi ve bağlantı hızıdır.

2011 yılında belirlenen bu aksaklıklara karşın Leicht 2022 yılında “Teaching Music in the Age of Zoom: How to Run a Multimedia Piano Studio” adlı çalışmasında teknolojinin sağladığı son olanaklara odaklanarak eş zamanlı çevrimiçi piyano öğretimi ve için etkili yazılım donanım ekipmanlarını araştırmıştır. Bu bağlamda araştırma; eş zamanlı çevrimiçi piyano derslerine dair ağ bağlantıları, mikrofonlar, ikincil kameralar, aydınlatma, canlı yayın yazılımları ve öğrencinin deneyimini geliştirmek için önerileri kapsar. Çalışma eş zamanlı çevrimiçi piyano dersleri yürüten çeşitli üniversitelerin öğretim üyelerinden görüş alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada sunulan öneriler maddeler halinde aşağıda sunulmuştur:

Kablolu ağ kullanın: Kablolu bağlantı, kesilmelere karşı derslerin etkililiği üzerinde katkı sağlayabilir. Bağlantıyı gerçekleştirmek için Category 6 Ethernet kablosu önerilir. Hem öğreticilere hem de öğrencilere kablolu ağı tavsiye edilmektedir. Çünkü öğreticinin güvenilir bir internet bağlantısı olsa bile, öğrencinin güvenilir bir internet bağlantısı yoksa yine kesintiler olacaktır.

Zoom ile Cleanfeed'i birlikte kullanın: Zoom, 2020'den beri birçok eğitimci tarafından tercih edilen bir video konferans platformudur. Üniversiteler ve okulların çoğu Covid-19 kapanması nedeniyle evde kalma sürecinde diğerlerine oranla bu platforma daha fazla başvurmuştur. 2011 yılından beri faaliyette bulunan platform Covid-19 kapanmasından bu yana kullanılabilirliğinde etkili iyileştirmeler gerçekleştirse de, Zoom'daki gecikme, özellikle çevrimiçi müzik dersleri için sorundur. Bu soruna çözüm olarak yüksek kalite canlı ses iletim platformu olarak tanımlanan Cleanfeed ile Zoom'un birlikte kullanımı önerilmektedir (<https://cleanfeed.net/>, 2023).

Harici mikrofon ve kulaklık kullanın: Sesi daha doğru aktarmak ve duymak için cihazınızın dahili mikrofon ve hoparlörünün yerine harici donanımların kullanımı önerilir.

Işığı ayarlayın: Öğrencinin öğreticiyi görmesini sağlamak için önden iyi aydınlatılmış olması önemlidir. Bir pencereye bakmak veya bilgisayarın yanına bir lamba koymak iyi aydınlatma oluşturma oluşturma basit yolları olarak söylenebilir.

Çoklu kamera açıları kullanın: Öğrenci ile göz teması kurmak, genel duruş ve oturuşu göstermek, parmakların görünümünü aktarmak için çoklu kamera kullanımı önerilir. Birden fazla kamera açısını Zoom üzerinden aktarmak için ücretsiz olan OBS Studio yazılımının kullanılabilir.

MIDI bağlantısı sesin çalındığı gibi aynen gerçek zamanlı aktarımı ve öğretici öğrenci düet çalışmaları için önerilebilir.

Yukarıdaki öneriler doğrultusunda eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin teknolojik aksaklıkları azaltılabilir. Piyano pedagojisinin uzaktan derslere uyumlandırılması eş zamanlı derslerin verimliliği adına bir başka boyutu temsil etmektedir. Birebir çalgı derslerinde öğretmenlerin davranışlarını analiz eden (Benson ve Fung 2005; Gipson 1978; Siebenaler 1997; Speer 1994; Worthy 2005; çalışmalara ek olarak, Comeau vd. (2019) piyano öğretiminde öğretmenlerin sözlü ve fiziksel davranışlarını incelediği araştırmasında gözlem için uygun davranışlara ilişkin bazı kategoriler belirlemiştir: Bu çalışmalar üzerinden çalgı öğretiminde öğretici davranışları aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır:

Yönergeler: Öğreticinin öğrenciye verdiği çalma, durma veya başka bir parçaya geçme talimatlarını,

Bilgi: Öğreticinin öğrenciye müzik içeriği bilgisinin aktarımını,

Gösteri: Öğreticinin öğrenci çalgıyı çalarken bir hareketin nasıl yapılacağını göstermesini,

Sorular: Öğreticinin öğrenciye müzik içeriğine ilişkin sorular sormasını,

Gözlem: Öğreticinin öğrenci performansını izlemesini ve dinlemesini,

Dokunma: Öğreticinin öğrenciye fiziksel temasla çalarken doğru el hareketlerini veya doğru tutuş ve duruşu göstermesini,

Araç-Gereç: Öğrencinin parmaklarının duruşunun öğretimi için öğreticinin bazı araçlar kullanımını (çubuk, top vb.),

Koçluk: Öğreticinin öğrenci çalarken yorum yapmasını, tavsiyeler vermesini, yönlendirme ve müziği şekillendirmesini, onaylama, onaylamama veya olumlu olumsuz geri bildirimler vermesini,

Modelleme: Öğreticinin öğrenciye çalma hareketlerinin fiziksel gösterimini, ritim tutmasını ,

Eşlik: Öğreticinin öğrenci ile birlikte çalmasını içerir.

Uzaktan eş zamanlı piyano derslerini pedagojik boyutu incelenirken yukarıdaki öğretici davranışlarına odaklanmanın doğru olacağı söylenebilir.

2.5. Güzel Sanatlar Liseleri

Güzel sanatlar liseleri öğrencilerin müzik, görsel sanatlar, tiyatro, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği alanlarındaki yeteneklerine göre sınavla öğrenci alan anadolu lisesi düzeyinde 4 yıllık eğitim veren ortaöğretim okullarıdır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlar ilgili yükseköğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır. Güzel sanatlar liseleri öğrencilerin Türk Millî Eğitiminin genel ve özel amaçları yanı sıra güzel sanatlar alanlarında:

- ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar eğitimi ile ilgili temel bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik eğitim-öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler olarak yetişmelerini,
- güzel sanatlar ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,
- Türk sanat, kültürüne katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini,
- iş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini,
- alanlarıyla ilgili araştırma yaparak yorum ve uygulama yetkinliğine ulaşabilmelerini,

- millî ve milletlerarası sanatsal faaliyetleri takip ederek bilgi ve kültürlerini geliştirmelerini,
- sanatçı duyarlılığını benimseyen bireyler olarak yetişmelerini amaçlamaktadır (<https://www.resmigazete.gov.tr>, 2023).

Bu amaçlar doğrultusunda ülkemizdeki ilk güzel sanatlar lisesi 1989 yılında İstanbul'da faaliyetlerine başlayan Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesidir. 2023 yılı itibariyle ülkemizde 76 ilde 95 tane güzel sanatlar lisesi bulunmaktadır (<https://www.trthaber.com/>, 2023).

2.5.1. Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitimi

Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde yürütülen piyano dersleri, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan piyano dersi öğretim programı doğrultusunda uygulanmaktadır. Güzel Sanatlar Liseleri piyano öğretim programı, 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında 9. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere kabul edilmiş olup Ağustos 2016 tarihli ve 2707 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmıştır.

Piyano öğretim programıyla öğrencinin;

- piyano eğitiminin temel becerilerini edinmesi,
- piyano ile ilgili teknik terminolojiyi doğru ve yerinde kullanması,
- piyano eğitimi sürecinde karşılaşılabilecek temel veya orta düzey seslendirme tekniklerini kavraması ve uygulaması,
- temel nüans terimlerini kavraması ve uygulaması,
- farklı ölçü biçimlerini kavraması ve kullanması,
- temel artikülasyon ve süsleme terimlerini kavraması ve kullanması,
- eserleri dönem özelliklerine uygun seslendirmesi,
- eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmesi,
- Türk ve dünya müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturması,
- bireysel çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmesi amaçlanmaktadır.

Piyano Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıdaki gibidir.

- Doğru duruş ve oturuş,
- temel el konumlarını uygulama,
- siyah ve beyaz tuşları birlikte kullanma,
- eş güdümlü çalma,

- gamları seslendirme,
- akor ve arpej seslendirme,
- deşifre becerisi,
- sahne ve performans becerisi,
- tonalite ve modalite (makam) tanıma,
- icra – yorumlama,
- analitik düşünme,
- yaratıcı düşünme,
- iletişim,
- iş birliği,
- bilgi iletişim teknolojilerini kullanma,
- Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma,
- problem çözme,
- bireysel çalışma.

24/08/2023-41 tarih ve sayılı Güzel Sanatlar Lisesi Müzik, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği Bölümleri Haftalık Ders Çizelgelerine göre tüm müzik bölümlerinde piyano dersleri 9, 10, 11. 12. Sınıflarda bağlama/kanun/piyano derslerinden birini seçmek kaydı ile haftalık 2 ders saati olarak zorunlu ders kapsamındadır. Haftalık ders çizelgesinde çalgı eğitimi olarak okutulan derste öğrenciler eğitim öğretim yılı başında öğrencinin ilgi ve yeteneğine göre seçilen çalgı derslerine ayrılırlar. Bir başka deyişle aynı ders saatinde bir öğrenci keman eğitimi alırken bir başka öğrenci viyola eğitimi alabilir. Bu durumdan farklı olarak piyano dersi, bağlama/kanun/piyano derslerinin arasından okutulmak üzere seçildiğinde tüm öğrencilerin aldığı ders kapsamındadır. Bu bağlamda piyano dersinin seçildiği takdirde tüm müzik bölümü öğrencilerinin dört yıl boyunca aldığı zorunlu çalgı dersi olduğu söylenebilir.

2023 Ağustos ayında yayınlanan güzel sanatlar liseleri haftalık ders çizelgesi 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren 9. Sınıflardan başlamak üzere kademeli olarak uygulanacaktır. Çizelgelerinin uygulanması ile ilgili açıklamalar bölümünde geçen

“Güzel sanatlar liseleri haftalık ders çizelgesi bireysel ve grup derslerinde Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik’in ilgili hükümleri doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçlarına göre grup derslerinde 10 saate kadar, bireysel derslerde ise 6 saate kadar ilave ders yapılır. İlave ders

saatlerine müzik, görsel sanatlar ve tiyatro bölümlerinin alan zümre öğretmenler kurulunun önerisi doğrultusunda okul yönetimince karar verilir.”

madde çerçevesinde zümre öğretmenlerinin önerisi ile okul idaresi tarafından bireysel ders kapsamında olan piyano dersi için haftalık 6 saate kadar ilave ders yapılabilir.

2016 yılında yayınlanan piyano dersi öğretim programı 9,10 ve 11. Sınıf düzeyi piyano derslerinin kazanımlarını kapsamaktadır. Buna göre 9. sınıfta legato tekniği konusunda C. Czerny’nin 100 Studi çalışması, 10. sınıfta; piyano eğitiminde repertuar bölümünün Barok dönem eserleri için J. S. Bach’ın kolay menüetleri, klasik dönem eserleri için J. Haydn’ın Alman Dansları ve W. A. Mozart’ın menüet’lerinin çaldırılabilceğı belirtilmiş, 11. sınıf için herhangi bir kaynak tavsiyesinde bulunulmamıştır.

Güzel sanatlar liselerinde dört yıl süren piyano eğitim-öğretim süreci genellikle branşı piyano olan müzik öğretmenleri tarafından yürütölmektedir. Güzel sanatlar liselerinde uygulanmakta olan piyano dersleri bireysel, iki veya üç kişilik gruplarla geleneksel sınıf ortamından farklı olarak bireysel müzik odalarında piyano eşliğinde bir nevi usta çırak ilişkisi ile sürdürölmektedir.

2.5.2. Covid-19 Süreci ve Güzel Sanatlar Liselerinde Çevrimiçi Piyano Eğitimi

İnsan yoğunluğu olan alanlarda yakın temas virüsün hızla yayılmasına neden olduğundan dünyada ve ölkemizde pek çok kısıtlama hayata geçirilmiş, toplumsal kurallar ve uygulamalar yeniden düzenlenmiştir. Bu uygulamalar sokağı çıkma yasakları, seyahat kısıtlamaları, evden çalışma ve okulların uzaktan eğitime geçişi olarak sıralanabilir. Bu bağlamda Türkiye’de Öncelikle 16 Mart 2020 tarihinde okullar geçici bir süreyle kapatılmış, ardından tüm ölkede tüm kurumlarda ve tüm kademelerde uzaktan eğitime geçilmiştir (MEB, 2020). MEB, haftalık ders programlarında değişiklikler yaparak, EBA ile internet üzerinden ve TRT ile televizyondan telafi eğitimi başlatacağını duyurmuştur (MEB, 2020). Bu süreçte Türkiye’de 20 milyonu aşkın öğrenci ve bir milyondan fazla öğretmen bir anda uzaktan eğitime geçiş yapmıştır denilebilir.

Karşılaşılan bu acil durumla ilgili çalışmasında Akyörek (2020) üniversitelerin müzik programlarında görev yapan öğretim üyelerinin, Covid-19 kapanması boyunca uygulanan uzaktan eğitim süreciyle beklenmedik bir biçimde karşılaştıklarını ve çoğunun uzaktan eğitime ilişkin bilgi, tecrübe, kazanım ve hazır bulunuşluluğunun

olmadığını belirtmiştir. Bu durumun güzel sanatlar liselerinde görev yapan müzik öğretmenlerinde de benzer nitelikte olduğu söylenebilir.

Ülkemizde mesleki müzik eğitiminin önemli bir bileşeni olan Güzel Sanatlar Liselerinde, Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitimin nasıl uygulandığı, bu süreçte ne gibi fayda ve güçlüklerle karşılaştığı, gelecekteki olası afet, salgın ya da bireysel engellilik vb. uzaktan eğitim gerektiren durumlarda sürecin en verimli şekilde nasıl yürütüleceği konulu bu çalışmanın literatüre ışık tutacağını söylemek olasıdır.

2.6. Kuramsal Alt Yapı

2020 ve öncesinde uzaktan eğitim modellerinin öğretimin her alanında kullanılmasına rağmen Pike, 2020 yılında gerçekleştirdiği çalışmasında şu ana kadar eş zamanlı çevrimiçi ortamda müzik öğretime çalışmaya hazırlık hakkında yayınlanmış çok az araştırma bulunduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda müzik eğitimi ile ilgili çevrimiçi öğrenme ortamlarına yönelik bir yol haritası geliştirilmesi ihtiyacı vardır denilebilir. Bu çalışmada Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda Araştırma Topluluğu Kuramı ve Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli temelinde incelenmesi ve bir yol haritası oluşturması hedeflenmiştir.

2.6.1. Araştırma Topluluğu Kuramı

Çevrimiçi ve karma öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen çalışmaların değerlendirilmesi ve geliştirilmesi ile ilgili alanyazın incelendiğinde, Araştırmaya Dayalı Öğrenme Topluluğu Çerçevesinden sıklıkla yararlanıldığı söylenebilir.

İnternetin eğitimde yaygın olarak kullanılmasıyla birlikte zamandan ve mekândan bağımsız olarak öğrenen, öğreten ve eğitim ortamları etkileşimi çevrimiçi öğrenme toplulukları konusunu gündeme getirmiştir denilebilir. Topluluk içindeki öğrenenler, bireysel anlam oluşturmak ve oluşturulan anlamın topluluk üyeleri tarafından kabul edilmesi amacıyla eleştirel bir şekilde tartışmalar yürüterek araştırma toplulukları yapılandırmışlardır. Bu tür topluluklar aynı zamanda "özel çevrimiçi öğrenme toplulukları" olarak adlandırılmaktadır (Öztürk, 2012). Bu toplulukların yapısına bakıldığında müşterek bir amaç çevresinde toplanmış, anlamlı bilgi yapılandırmak ve bunu paylaşmak amacıyla bir araya gelmiş bir yapı görülebilir. Bu bağlamda öğrenme topluluğu bilgiye ulaşma amacını taşıyan araştırmacı, sorgulayıcı öğrenen ve öğretenlerden oluşmaktadır (Tok, 2019).

Garrison ve diğerkleri ilk kez 2000 yılında John Dewey'in (1938) pratik sorgulamaya dayalı görüşünden yola çıkarak Araştırma (İnceleme) Topluluğu (CoI çerçevesi) kavramını ortaya koymuşlardır (Swan ve Ice, 2010). Dewey'in felsefesinin temelinde sorgulama ve topluluk vardır. Bunun yanında Dewey bireysel gelişimin topluluğa bağlı olduğuna inanmaktadır (Swan, Garrison ve Richardson, 2009).

Topluluk kavramı, eğitim araştırmalarında için sıkça tartışılmaktadır demek mümkündür. McMillan ve Chavis (1986) topluluk kavramınının "üyelerin grubsa aidiyet hissi, üyelerin birbirleri ve grup için önemli oldukları hissi, ve üyelerin ihtiyaçlarının birlikte olma taahhütleriyle karşılanacağına dair inançları ilgili olduğunu belirtmişlerdir.

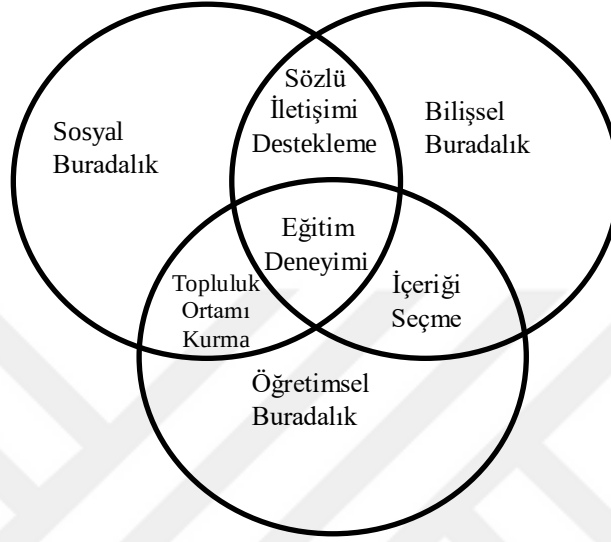
Wang, Laffey ve Poole (2001), topluluğun çevrimiçi öğrenenler arasında paylaşılan bilgi sonucu olabileceğini savunurken, bu çevrimiçi topluluğun özelliklerinin önemli olduğunu belirtmişlerdir, çünkü Rovai (2000) "güçlü topluluk duygularının bilgi akışını, destek olanağını, grup hedeflerine bağlılığı, üyeler arasındaki iş birliğini ve memnuniyeti artırdığını" ifade etmiştir. Bir araştırma topluluğu ise "bireylerin kişisel anlam oluşturmak ve karşılıklı anlayışı kabul etmek amacıyla işbirlikçi bir şekilde eleştirel bir iletişim kurduğu gruptur (Garrison vd., 2000).

2.6.1.1 Uzaktan Eğitimde Araştırma Topluluğu Kuramı

Araştırma topluluğu kuramı ilk olarak çevrimiçi öğrenme araştırmalarını yönlendirmek amacıyla önerilmiştir (Arbaugh vd., 2008). Çevrimiçi öğrenme ortamlarının yapısındaki öğrenenlerin ve öğretmenin zaman ve mekândan bağımsız olma durumu; topluluk olma hissini ve birlik duygusunun öğretim amaçlarına ulaşmada kolaylaştırıcı olduğunu düşündürmüştür (Tok, 2019). Shea (2006), "öğrenen bağlamında öğrenme boyunca ortak amacı taşıyan bir grubun üyesi olmak, başarı düzeyini ve öğrenme sürecine devamlılığı olumlu yönde etkilemektedir "demiştir.

Şekil 2.1'de görüldüğü üzere, model etkili çevrimiçi öğrenme topluluklarının üç bileşenini tanımlar ve bunlar arasındaki etkileşimi kapsar denilebilir. Bu bileşenler öğrenme topluluğuna dahil olan öğrenenlerin karşılıklı bilgi alış verişi ile tartışma ve eleştirel düşünme aracılığıyla bilgiyi işbirliği ile yapılandırma sürecini tanımlayan bilişsel buradalık, bir öğrenme topluluğundaki öğrenenlerin çevrimiçi öğrenme sürecinde bireysel özelliklerini ortama yansıtabilme ve paydaşlarla çekinmeden iletişim kurabilme yetisi olarak ifade edilen sosyal buradalık ve öğrenme hedeflerine ulaşılması için öğretmenin bilişsel ve sosyal süreçleri tasarlaması, kolaylaştırması ve

yönetmesi olarak betimlenen Öğretimsel buradalıktır (Garrison vd., 2000). Önceki araştırmalar bu üç bileşen ile öğrenci öğrenme algıları, ders memnuniyeti, öğretici değerlendirmesi ve sosyal aidiyet duygusu arasında önemli bir ilişki olduğunu göstermiştir (Arbaugh vd., 2008).

Şekil 2.1. Araştırma Topluluğu Modeli (Garrison, Anderson ve Archer, 2000)

2.6.1.1.1. Bilişsel Buradalık

Bilişsel buradalık, çevrimiçi öğretim süreçlerinde öğrenenlerin benzer amaçlar doğrultusunda gerçekleştirdikleri araştırmalar ve tartışmalar sonucunda kavramsal bilgiyi yapılandırmaları olarak tanımlanır (Garrison, Anderson ve Archer, 2000).

Bilişsel buradalık; tetikleyici olay, keşif, bütünleştirme ve çözüm-karar evreleri olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır (Bülbül vd., 2016). Bu alt süreçler, öğrenende merak duygusu uyandıran tetikleyici olay evresi ile başlar. İkinci evre ise öğrenenlerin, ortaya konulan problem hakkında tartışarak keşif yapmalarıdır. Devam eden evrede öğrenenler görüşlerini bütünleştirir ve son evrede ise öğrenenler probleme yönelik çözüm önerileri üretirler ve yeni kararlar oluştururlar.

Tetikleyici Olay: bu evrede öğretim konusu ile ilgili bir sorun problem ya da dilemma ortaya atılır. Burada amaç öğrenenlerde merak duygusu oluşturmak konuyla ilgilenmelerini sağlamaktır denilebilir. Bunu yapmak her zaman öğretmenin rolü değildir. Öğretmenin rolü, sorunu tanımlamak, sınırlarını oluşturmak ve öğrenenlerin sırasıyla keşif bütünleştirme ve sonuca ulaşma evrelerini yönetme olarak tanımlanabilir.

Keşif: öğrenenler bu evrede problemin yapısını ve çözüm yollarını keşfederler. Bu keşif öğrenenlerin topluluğun diğer üyeleriyle görüş alışverişi yani iletişimiyle devam eder denilebilir.

Bütünleştirme: bu evrede keşif evresinde öğrenenlerce ulaşılan, problemin çözümüne yönelik tüm veriler tartışılarak bir bütün haline getirilir demek mümkündür.

Çözüm: bu evreyi öğrenenler problemin çözümüne yönelik ortak bir sonuca varırlar olarak tanımlamak olasıdır.

2.6.1.1.2. Sosyal Buradalık

Gündelik hayatta bireylerin tanımadıkları bir ortamda ilk zamanlar yabancılık, yalnızlık ve soyutlanmışlık hislerine kapılabildiklerini söylemek mümkündür. Yüz yüze eğitim ortamlarında da bu hisler yaşanabiliyorken uzaktan öğrenme ortamlarının zaman ve mekândan bağımsızlık yapısı itibarıyla öğrenenlerin bu duyguları hissetme olasılığının daha fazla olduğu söylenebilir. Bu bağlamda öğretmenler, öğrenenler ile yüz yüze iletişimlerinin olmamasının neden olduğu noksanlığı dengelemek için çeşitli yöntemler geliştirebilirler.

Sosyal buradalık araştırma topluluğu modelinde çevrimiçi öğrenme sürecinde topluluk paydaşlarının karşılıklı olarak bireysel özelliklerini yansıtarak ilişkiler geliştirme becerisi olarak tanımlanır (Garrison, 2009). Bir başka deyişle sosyal buradalık “bir araştırma topluluğuna dahil olan öğrenenin kendini topluluğa ait hissetmesi onlarla eşdeğer tanımlayabilmesi, güvendiği öğrenme ortamında amaca yönelik iletişim kurabilmesi ve kendi bireysel özelliklerini ortaya koyarak ilişkiler oluşturma yetisidir (Arbaugh vd., 2008).

Çevrimiçi öğrenme ortamlarında sosyal buradalığın belirteçleri arasında öğrenenlerin duygularını ifade eden cümleler ya da simge ve işaretleri kullanması, soru ve nida gibi bir durumları gösteren noktalama işaretleri yazması, mizahtan yararlanması sayılabilir. Bunlardan başka öğrenenlerin öğrenim sürecine katkı verme, diğer grup paydaşlarının düşüncelerine atıflar yapma, katıldığı görüşleri ifade etme, onaylama gibi davranışlar da sosyal buradalığın belirteçleri olarak sıralanabilir (Rourke vd., 2001).

Sosyal buradalığın üç temel alt boyutu bulunmaktadır. Bunlar: açık iletişim, duyuşsal ifadeler ve grup uyumdur (Huang, 2015). Araştırma topluluğu içinde etkili iletişim kurabilmek ve katılımcılar arasında sosyal bağlar oluşturabilmek önemli olduğu kadar, bireylerin bu grup içinde kendilerini güvende hissedip rahatça iletişim kurabilmeleri ve grubun devamlılığını sağlayabilmek için gereken ortak amaç etrafında

toplanabilmeleri de önem taşımaktadır (Koç, 2019). Sosyal buradalık, çevrimiçi öğrenme ortamında öğrenenin memnuniyetini, motivasyonunu, ders etkinliklerine olan katkısını doğrudan etkiler (Van Wart vd., 2020). “Sosyallik duygusu yönünden eksik olan öğrenenler kendilerini güvende hissetmeyeceklerinden kendilerini öğrenme ortamından uzaklaştıracaktır. Bu şartlarda öğrenen bilişsel buradalığı da olumsuz yönde etkilenecektir” (Öztürk, 2012).

2.6.1.1.3. Öğretimsel Buradalık

Öğretimsel buradalık öğreticinin sorumluluk alanında değerlendirilir. Bu bağlamda öğretici öğretimsel buradalık alanında; ders içeriğinin yapılandırılması, sunulması sosyal-bilişsel buradalıkların yönlendirilmesi desteklenmesi ve kolaylaştırılması süreçlerini yönetir demek mümkündür. Başka bir deyişle Öğretimsel Buradalık öğreticinin, etkili öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrenme ortamının tasarlanması, kolaylıkla işler halde uygulaması, yönetmesi diğer buradalıkları desteklemesi olarak tanımlanır (Garrison ve Anderson, 2003).

Öğrenme topluluğunun oluşturulması ve sürekliliğinin sağlanması öğretimsel buradalığının başarısıyla doğru orantılıdır (Koç, 2019). Bu yönüyle diğer iki buradalığın bağlayıcısı ve bütünleştiricisi olduğunu söylemek olasıdır. Öğretimsel buradalık, öğrenme ortamının istedik sonuçlar çıkarması için ortamın tasarlanması, yönlendirilmesi ve diğer buradalıkların desteklenmesi yapılarını kapsadığı için önemlidir (Garrison vd., 2004). Örnek olarak öğreticinin, öğrenme sürecinde dersin tasarlanması rolünü üstlenirken konu ile ilgili merak uyandırıcı bir soru sorması bilişsel buradalıktaki tetikleyici olay bileşenine atıf yapar. Bir başka deyişle öğreticini öğrenenin kendisini çekinmeden ifade etmesine olanak sağlaması, derse katılımını desteklemesi yine sosyal buradalık göstergelerini destekler denilebilir.

Öğretimsel buradalığın alt boyutları tasarım, kolaylaştırma ve yönlendirmedir.

Tasarım: öğretmenin tarafından ders programlaması, öğretim yöntemlerinin tasarlanması, zamanın planlanması, öğrenme ortamının etkili kullanılmasının yanında kurallar belirlenerek grubun etkili iletişim kurmasının sağlanması bu başlık altında incelenmektedir (Shea vd., 2006; Garrison vd., 2004).

Kolaylaştırma: karşılıklı iletişime ortam hazırlama olarak da ifade edilebilir. Başka bir deyişle öğrenenin öğrenme sürecinde devam eden iletişime katılmasının öğretici tarafından desteklenmesi ve heveslendirilmesi olarak tanımlanabilir. Öğretici öğreneni iletişime dahil ederken

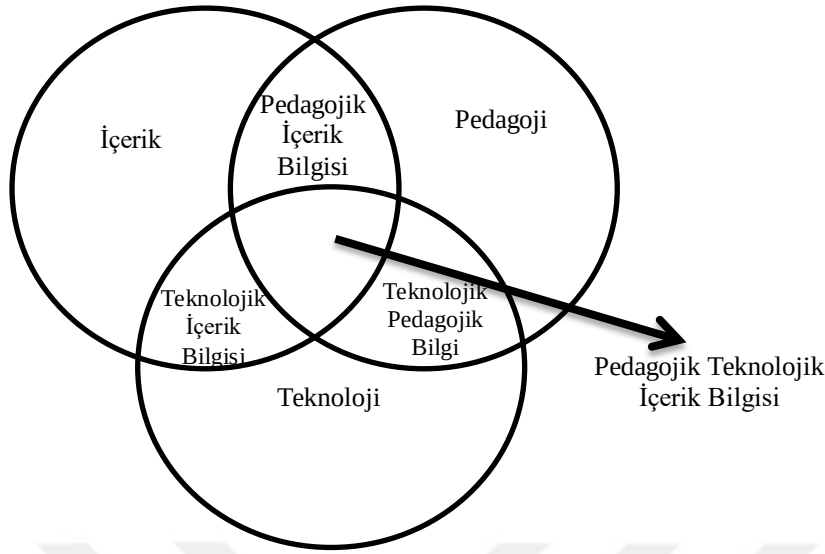
- ortak karara varılan görüşleri belirlenme,
- çatışmaları yok etme,
- öğrenenlerin çekinmeksizin ders ortamına katkıda vermelerini destekleme,
- öğrenmenin gerçekleşmesini sağlayan ortamı hazırlama,
- öğrenenlerin konuya ilgisini uyandırma ve
- süreci izleme rollerini üstlenir.

Yönlendirme: ders içeriğın sunulması, fikir ayrılıklarının yönlendirilip öğrenenin istenen yöne odaklanmasının sağlanması, ders içeriğının özetlenip öğrenenlerin ne kadar anladıklarının değerlendirilmesi, anlaşılmayan ya da yanlış anlaşılan yerlerin üzerinden tekrar geçilmesini, olarak tanımlanabilir.

2.6.2. Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli

"Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi" terimi, ilk kez Mishra ve Koehler (2014) tarafından, Shulman'ın (1986), oluşturduğu Pedagojik İçerik Bilgisi kavramını geliştirmek amacıyla kullanılmıştır. Bu kavram, öğretmenlerin sahip olmaları gereken nitelikleri tanımlayan Pedagojik İçerik Bilgisi modeline "Teknoloji" boyutunun eklenmesiyle ortaya çıkmıştır (Koehler ve Mishra, 2005). Model, öğretmenlerin belirli bir içerik üzerinden öğrenci öğrenimini pedagojik ve teknolojik yaklaşımlarla nasıl kolaylaştıracağı konusunu ele alır (Cox ve Graham, 2009). Dolayısıyla bu model, eğitimde teknoloji kullanımına dikkat çekerek, öğretmenlerin teknolojiyi pedagojik içerik bilgileriyle bütünleştirmelerini hedefler denilebilir.

Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi; alan bilgisi, pedagojik bilgi ve teknoloji bilgisinin ayrı ayrı kesişmesiyle ortaya çıkan pedagojik alan bilgisi, teknolojik alan bilgisi ve teknolojik pedagojik bilginin kesişimini ifade eder.

Şekil 2.2. *Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli* (Mishra ve Koehler, 2006)

Teknolojik Bilgi: Öğreticinin derslerinde uygun teknolojiyi etkili bir şekilde kullanabilme, teknolojiye dair gelişebilecek aksaklık ve problemleri giderebilme becerisi olarak ifade edilebilir (Kabakçı Yurdakul, Odabaşı, Kılıçer, Çoklar, Birinci ve Kurt, 2014). Burada teknoloji ifadesi ders içeriğine göre internet, tahta, akıllı tahta kâğıt vb. benzeri materyalleri içerebilir. Teknolojik bilgi alanında etkin bir öğreticiden, yeterli düzeyde teknolojiyi kullanabilmesi, teknolojik bilgisinin güncel olması, teknolojinin öğretim amaçlı kullanabilmesi ve yetkinliklerini geliştirmesi beklenir denilebilir.

İçerik Bilgisi: bir öğreticinin öğretim faaliyetlerinde aktaracağı içerik ilgili sahip olduğu bilgi olarak tanımlanabilir. Alan bilgisi olarak da ifade edilmektedir. Öğreticinin öğreteceği içerik ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmalıdır (Koehler ve Mishra, 2009). Bu bağlamda; Teknolojik bilgi alanında etkin bir öğreticiden içerik bilgilerini güncel tutması, gelişmeleri takip etmesi, beklenir denilebilir.

Pedagojik Bilgi: eğitim-öğretim süreçlerinde kullanılan uygulamaları, öğretim yöntemlerini, tekniklerini ve stratejilerini içerir denilebilir. Farklı çalışmalarda öğretmenlik meslek bilgisi olarak da ifade edilmektedir. Öğreticinin sınıfı yönetimi, ders içeriğine uygun teknik ve stratejileri belirlemesi ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirme becerilerine odaklanır (Koehler ve Mishra, 2005; Mishra ve Koehler, 2006).

Pedagojik İçerik Bilgisi: Öğretilecek içeriğe uyumlu öğretim yöntemini, materyalini seçme olarak tanımlanabilir (Kabakçı Yurdakul vd., 2014). Shulman, 1987 yılında gerçekleştirdiği çalışmasında bu boyutu öğreticinin, öğrenenlerin hazır bulunuşlukları ve özelliklerini belirleyerek, alan bilgilerini; benzetmeler, örnekler, açıklamalar ve resimler ile öğrenmeyi kolaylaştırarak ve anlaşılır bir biçimde aktarması olarak tanımlamıştır. Aynı zamanda, ders içeriğinin hedefleri, hedef kitlenin özellikleri, uygun öğretim stratejileri ve teknikleri, içeriğin aktarımında kullanılacak teknoloji ya da materyaller, ölçme değerlendirme faaliyetleri, pedagojik içerik bilgisi kapsamında incelenmektedir (Park ve Oliver, 2008).

Teknolojik Alan Bilgisi: Öğretilecek konuya en uyumlu teknolojiyi seçerek konu alanına ve öğretim faaliyetlerine katkı sağlama olarak tanımlanabilir (Timur ve Taşar, 2011).

Teknolojik Pedagojik Bilgi: öğreticinin öğretme ortamlarında kullanacağı teknolojik araçların pedagojik açıdan fayda ve sınırlılıkları konusunda bilgili olmasını, öğretim kazanımlarına en uygun teknolojik aracın seçimini ve kullanımını ifade eder (Koehler ve Mishra, 2009).

Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi: alan bilgisi, pedagojik bilgi ve teknoloji bilgisinin kesişimiyle oluşan bilgi bütünü olarak tanımlanabilir. Bir başka deyişle öğreticinin içeriği, uygun yöntem ve tekniklerle ve uygun teknolojiyi kullanarak bir bütün halinde aktarma becerisi betimlenmektedir (So ve Kim, 2009). Bu bağlamda modelin öğretmen yeterliklerine odaklandığı görülmüştür (Kabakçı Yurdakul, Çoklar, Birinci ve Kılıçer, 2012). Modelin önerdiklerine, öğretici yetiştirirken öğretim programlarında yer verilmesi ve halihazırdaki öğreticilerin hizmet içi eğitimlerinin kapsamına alınması ile öğretici yeterlilikleri geliştirilebilir (Horzum, 2013).

Özetle modelin eğitim ile teknolojinin bütünleştiği 21. yüzyılda süreci farklı boyutları ile incelemesi sebebiyle bu araştırmaya da uygun bir yol gösterici olduğu düşünülmüştür.

2.6.2.1 Müzik Eğitiminde Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli

Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisinin bileşenleri müzik öğretme süreci ile bütünleştirilebilir.

İçerik Bilgisi müzik öğreticilerinin öğreteceği içeriğe ilişkin sahip olmaları gereken bilgi olarak ele alınabilir.

Pedagojik Bilgi, Müzik ğretiminde genel ğretim stratejilerinin yanı sıra alana özgü Kodaly, Orff, Suzuki gibi yöntemler de vardır. Öğreticilerin bu müzik ğretim yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmaları ve doğru uygulamaları olarak tanımlanabilir. Teknolojik Bilgi, Müzik ğreticilerinin müzikle ilgili donanım ve yazılım (Sibelius, MuseScore) gibi teknolojileri bilmesi ve kullanması ayrıca, uzak mesafelerde bulunan öğrenenler için iletişim yazılımları ve internet kullanımını hakkında bilgi sahibi olması olarak tanımlanabilir.

Pedagojik İçerik Bilgisi, müzik ğreticisinin, belirli bir içeriği öğretme konusunda hangi müzik öğretme yönteminin uygun olduğunu bilmesidir denilebilir.

Teknolojik İçerik Bilgisi, Bu bileşen ise, müzik ğretiminde içeriğin aktarılma sürecinde uygun teknolojinin seçimidir olarak belirtilebilir.

Teknolojik Pedagojik Bilgisi, müziğin doğru ğretim yöntemleri ile öğretimine yardımcı olmak için teknoloji kullanımı olarak betimlenebilir (ses kaydı, video kaydı evrimii öğrenme yazılımları, vb.)

2.7. Kuramsal Matris

Uzaktan eş zamanlı piyano dersleri, araştırma topluluğu kuramı ve teknolojik pedagojik içerik bilgisi modeline göre ğretmen görüşleri doğrultusunda incelenecektir. Bu nedenle kuramsal matris oluşturulurken araştırma modeli kuramının öğreticinin davranışlarına odaklanan öğretimsel buradalık bileşeni altında tasarım düzenleme, kolaylaştırma, yönlendirme başlıklarına teknolojik pedagojik içerik bilgisi modelinin ise tüm bileşenlerine yer verilmiştir. Kuramsal matris aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.5 Kuramsal Matris

Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Eğitimi		Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli							
			Tek. Bilgi	İçerik Bilgisi	Pedagojik Bilgi	Ped.İçerik Bilgisi	Tek İçerik Bilgisi	Tek. Ped. Bilgi	Tek. Ped. İçerik Bilgisi
Araştırma Topluluğu Kuramı	Sosyal Buradalık								
	Bilişsel Buradalık								
	Öğretimsel Buradalık	Tasarım Düzenleme	Teknoloji kullanmak için gerekli becerilere sahip olma	Piyano dersi alan bilgisine sahip olma	Müzik öğretimine özgü öğretim yaklaşımlarını bilme	Öğrenenlerin piyano öğrenmesine rehberlik etmek için etkili öğretim yaklaşımlarını seçme	Derslerinin içeriğine uygun kullanılabilecek Öğrenme Yönetim Sistemlerinin, platformların, sağladığı olanakları bilerek uygun olanı seçme kullanma	Eş zamanlı Piyano derslerinin gerçekleştirilmesi için ders ortamını tasarlam ya da düzenleme (ortam hazırlığı, teknik kontrol)	Derslere pedagojik açıdan uygun teknolojik ders ortamının tasarlanması ve düzenlenmesi yönetilmesi
		Kolaylaştırma	Öğrencilerin teknik kaygılarına hızlı ve etkili bir biçimde cevap verebilme	Piyano çalmayı kolaylaştıracak strateji ve yöntemleri bilme	Derse giriş etkinlikleri Ders içeriği, işleyişi hakkında bilgi verme derse dikkat çekme	Öğretenin iletişim becerileri	Derslerde gecikme, sesin doğru aktarılamaması öğrenenlerde oluşabilecek teknik kaygı, yalnızlık hissi gibi durumlara yönelik çözümler üretme, araştırma	Öğrencilerin teknik sorunlarına cevap verebilecek tartışma ve soru-cevap süreci gibi ortamları oluşturma, yönetme.	Derslerin öğrenenler açısından kolaylaştırılması adına teknolojik pedagojik uygulamalar
		Yönlendirme	Olası teknik aksaklıkları çözerek öğrenenleri dersin odağına yönlendirme	Piyano öğretimine ilişkin uygulamaların ders öncesinde belirlenmesi veya geliştirilmesi	Öğrenenlerin performanslarını çeşitli yollarla değerlendirme ve anlaşılmayan yerlere göre öğretimi düzenleme	Piyano öğretimine ilişkin yönerge verme, bilgi aktarımı, gösteri gözlem, modelleme, koçluk, eşlik, değerlendirme vb. öğretici davranışlarını yerine getirme	Dijital ders materyalleri seçme, oluşturma, kullanma	Dersi teknoloji aracılığıyla sunma, geri bildirim, değerlendirme, Öz değerlendirme	Dersleri uygun pedagojik yöntemlerle uygun teknolojik ortamda gerçekleştirilme, ve eğitim çıktılarını değerlendirilme

3.YÖNTEM

Bu çalışmada araştırma topluluğu kuramı ve teknolojik pedagojik içerik bilgisi modeli rehberliğinde Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi bütünsel bir bakış açısıyla işlenmiştir. Araştırma sürecinin tümü keşfetme süreci olarak gerçekleşmiş, araştırmacının olgu ve olayları kontrol etmesi söz konusu olmamıştır.

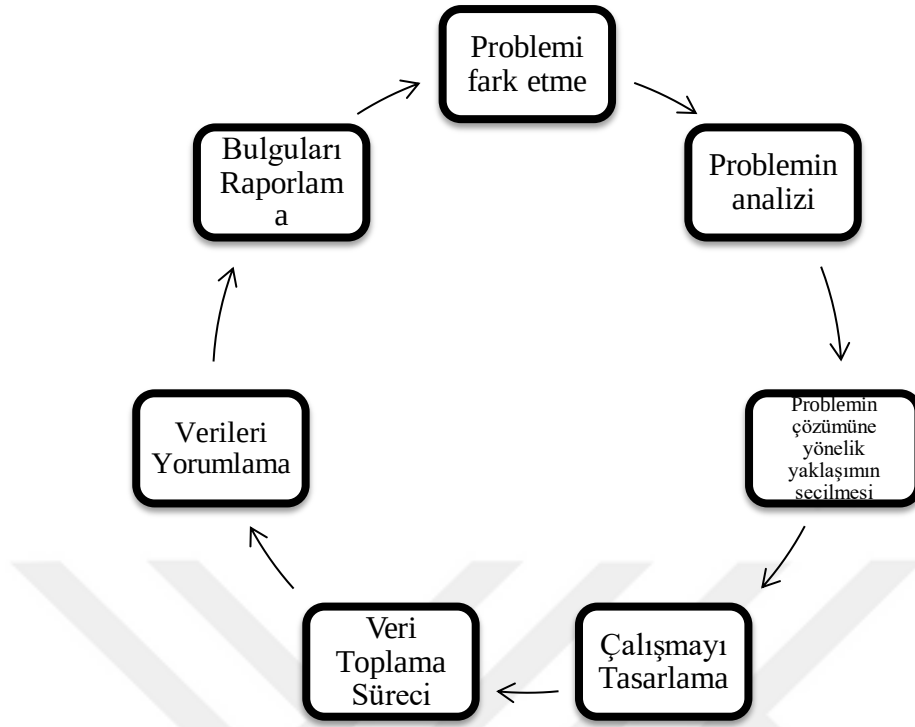
3.1 Araştırma Modeli

Güzel Sanatlar Liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesini amaçlayan bu araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması ile desenlenmiştir. Nitel araştırma ile ilgili temel kaynaklara bakıldığında yöntemin farklı özelliklerine odaklanan pek çok tanım olduğu söylenebilir. Bunlardan birkaçı aşağıda derlenmiştir.

Denzin ve Lincoln'e (2018) göre nitel araştırma dünyadaki gözlemcinin yerini tespit eden konumlandırılmış bir aktivitedir. Nitel araştırma, dünyayı görünür kılan bir dizi yorumlayıcı, faaliyetlerden oluşur. Bu uygulamalar dünyayı; alan notları, görüşmeler, konuşmalar, fotoğraflar, kayıtlar ve kişisel notları içeren bir temsiller dizisine dönüştürür. Bu düzeyde, nitel araştırmanın dünyaya dair yorumlayıcı ve doğal bir yaklaşımı vardır. Bu, nitel araştırmacıların kendi doğal ortamlarındaki şeyleri insanların olaylara verdiği anlamlar açısından incelemesi veya yorumlaması anlamına gelir. Bu tanımda yorumlama, doğal yaklaşım ve anlamlar gibi nitel araştırmanın temel özelliklerinden söz ederken diğer yandan nitel araştırmanın dünyayı dönüştürme gücüne vurgu yapılmıştır denilebilir.

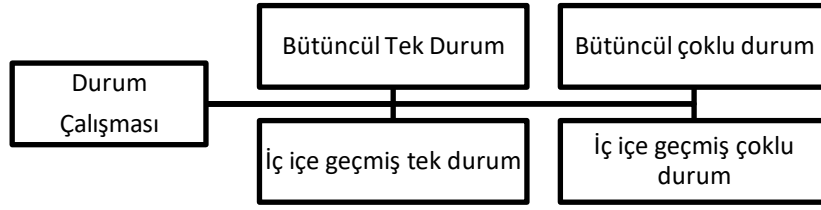
Creswell (2022)'e göre ise nitel araştırma varsayımlarla ve bireyler veya grupların bir sosyal ya da insan sorununa atfettikleri anlamlara değinen ve araştırma problemlerinin incelenmesini içeren yorumlayıcı/kuramsal çerçevelerin kullanma ile başlar. Bu problemi araştırmak için, nitel araştırmacılar; araştırmada, çalışmadaki insan ve yerlere duyarlı olan doğal ortamdaki veri setlerini ve hem tümevarım hem de tümdengelimli, örüntü ve temalar kuran veri analizlerini içeren nitel bir yaklaşım kullanırlar.

Bilgi nesnel bir gerçek değildir, öznelere bağlantılı bir şekilde gelişir (Marshall ve Rossman, 2016). Bu bağlamda farklı alan uzmanlarının görüşlerine başvuru bu çalışmada güzel sanatlar liselerinde uzaktan piyano dersleri ile ilgili bütüncül bir anlayışa ulaşmak amaçlanmaktadır. Nitel araştırma süreci Şekil 3.1'de gösterilmiştir.

Şekil 3.1 Nitel Araştırma Süreci, (Creswell, 2021)

Yapılan bu çalışmanın deseni olan durum çalışması Creswell (2007) tarafından araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir durum ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış durumlara ilişkin çoklu bilgi kaynakları (gözlem, görüşme, görsel işitsel materyaller, belgeler ve raporlar) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu yaklaşım olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda güncel teknolojiler, yeni durumlar, farklı değişkenlerle ilişkili olayların durum çalışması çerçevesiyle incelenebileceği söylenebilir. Durum çalışmaları 4 ayrı türde kategorilendirilebilir. Bunlar Şekil 3.2’ de gösterilen bütüncül tek durum deseni (single-case holistic design), iç içe geçmiş geçmiş tek durum deseni (single-case embedded design), bütüncül çoklu durum deseni (multiple-case holistic design) ve iç içe geçmiş çoklu durum deseni (multiple-case embedded design) dir (Yin, 2014).

Şekil 3.2 Durum çalışması Türleri, (Yin, 2014).

Bütüncül tek durum çalışmalarında tek bir analiz birimi (birey, kurum, program vb.) vardır. Bu araştırma Türkiye’deki güzel sanatlar liselerinde eş zamanlı uzaktan piyano derslerini öğretmen görüşleri doğrultusunda incelemeyi amaç edinmiştir. Çalışma bu yönüyle bütüncül bir tek durum çalışmasıdır.

Türkiye’deki güzel sanatlar liselerinde eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin incelenmesinde öğretmenlerin görüşlerine başvurulacak olan bu çalışmanın durum çalışması ile desenlenmesinde şu ifadeler yol gösterici olmuştur.

Durum çalışması,

- Deneyimlerden öğrenme ve kuram uygulamalarını etkileme olanağı sunmaktadır (Harland, 2014).
- Sınırları belirlenmiş bir araştırma konusunun gerçek ortamında ayrıntılı olarak betimlenmesi ve incelenmesini içerir (Birinci, Kılıçer, Ünlüer ve Kabakçı, 2009).
- Eğitim sürecinin etkililiğinin keşfedebilmesi, etkili olmasının ya da olmamasının sebeplerinin incelenmesini sağlamaktadır (Leylum, Odabaşı, Yurdakul, 2017).

Nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması ile desenlenen bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme tekniğinden faydalanılmıştır. İnsanların olay ve olgular hakkındaki görüşleri, kendi deneyimleri, duygusal birikimleri ile algı ve değerlerinin belirlenmeye çalışıldığı durumlarda başvurulmuş görüşme yöntemi, detaylı bilgi sağlaması açısından tercih edilmektedir (Fossey, Harvey, McDermott, ve Davidson, 2002; Hay, 2000; Seidman, 2006). Görüşme, araştırılan konu hakkında bireyin yaşanmışlıkları, farklı deneyimleri, tutumları, düşünceleri, niyetleri, yorumları, zihinsel algıları ve tepkileri gibi gözlenemeyen bilgilere ulaşılmasına olanak sağlar (Bengtsson, 2016; Seidman, 2006). Güzel sanatlar liselerinde eş zamanlı uzaktan

piyano dersleri verme deneyimine sahip olan öğretmenlerle uygulanan bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

3.2. Katılımcılar

Yapılan çalışmada katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yolu seçilmiştir. Görüşme yapılacak müzik öğretmenlerinde güzel sanatlar lisesinde en az 6 ay süre ile uzaktan eş zamanlı piyano dersi vermiş olma ön koşulu aranmıştır. En az 6 ay süre ile ders vermiş olma süresi, görüşüne başvurulmuş üç alan uzmanının önerisi sonucu kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda amaçlı örnekleme Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi'nde çalışan ve uzaktan eğitim sürecinde piyano dersi vermiş yedi piyano öğretmeni belirlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları üç bölüme ayrılmıştır. Formun ilk bölümü bilgilendirme sayfasıdır. Bu bölümde görüşmenin, konusu, amacı, kapsamı ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Görüşme formunun ikinci bölümü yazılı izin formudur. Bu bölümde görüşmenin nasıl gerçekleştirileceği, kullanılacak kayıt tekniği ve araçları, verilerin hangi koşullarda kimler tarafından nasıl muhafaza edileceği, verilerin hangi amaçla nasıl kullanılacağı, görüşme verilerinin paylaşılması ve araştırmacıların iletişim bilgileri yer almaktadır. Ayrıca yazılı izin formunda katılımcının yarı yapılandırılmış görüşmeye katılımına yönelik iki boyutlu bir yazılı izin tablosu yer almaktadır. Birinci boyut katılımcının görüşme kaydına ilişkin onayı, ikinci boyut ise direkt olarak alıntılarının paylaşılmasına yöneliktir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun son bölümü görüşme sorularından oluşmaktadır. Görüşme sorularının belirlenmesi çalışma kapsamında elde edilen matris vasıtası ile gerçekleştirilmiştir.

3.4 Araştırma Soruları

Araştırmada kullanılan kuramsal düzey iki aşamada oluşturulmuştur. İlk aşamada araştırma topluluğu kuramının üç alt bileşeninden hangilerinin çalışma kapsamında yer alacağı belirlenmiştir. Çalışmada uzaktan eş zamanlı piyano dersleri öğretmen görüşleri doğrultusunda inceleneceği için araştırma topluluğu kuramının öğreticinin, etkili öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrenme ortamını tasarlaması, kolaylıkla işler halde uygulaması, yönetmesi konularını içeren öğretimsel buradalık bileşeninin kullanılmasına karar verilmiştir. İkinci aşamada ise teknolojik pedagojik içerik

bilgisi modelinin yedi alt bileşeninin hangilerinin çalışma kapsamında yer alacağı belirlenmiştir. Çalışmada görüşülen öğretmenlerin hepsinin müzik alanı öğretmeni ve alanlarında deneyimli olmaları sebebiyle teknolojik pedagojik içerik bilgisi modelinin ilk üç bileşeninin gerektirdiği tüm rol ve yeterliliklere sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca bu modelin son bileşeninin ise diğer bileşenleri kapsamı sebebiyle oluşturulacak soruların tüm süreci değerlendirmesi için 3 bileşenin yeterli olacağına karar verilmiştir. Bu bağlamda kuramsal düzey araştırma topluluğu kuramının öğretimsel buradalık boyutunun tasarım düzenleme, kolaylaştırma, yönlendirme alt bileşenleri ile teknolojik pedagojik içerik bilgisi modelinin Pedagojik İçerik Bilgisi, Teknolojik İçerik Bilgisi, Teknolojik Pedagojik Bilgi bileşenlerinin kesişimiyle 9 gözeli bir yapıda olması gerektiği belirlenmiştir. Belirlenen bu yapı düzeyin son halini oluşturmuştur.

Araştırma soruları ise kuramsal düzeyin uzmanlar tarafından belirlenen son halinden çıkarılmıştır. Kuramsal düzeyin son hali Tablo 3.1 'de gösterilmiştir.

Tablo 3.1 Kuramsal düzey

Öğretimsel Buradalık	Uzaktan eş zamanlı piyano Eğitimi	Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli		
		Ped.İçerik Bilgisi	Tek İçerik Bilgisi	Tek. Ped. Bilgi
	Tasarım Düzenleme	Öğrenenlerin piyano öğrenmesine rehberlik etmek için etkili öğretim yaklaşımlarını seçme	Derslerinin içeriğine uygun kullanılabilecek Öğrenme Yönetim Sistemlerinin, platformların, sağladığı olanakları bilerek uygun olanı seçme kullanma	Derslerinin gerçekleştirilmesi için uygun ders platformu, hızlı ağ altyapısı mikrofön, kamera kullanımı, uygun ışık, uygun açı vb. durumları düzenleme (ortam hazırlığı, teknik kontrol)
	Kolaylaştırma	Öğretmenin iletişim becerileri	Derslerde gecikme, sesin doğru aktarılamaması öğrenenlerde oluşabilecek teknik kaygı, yalnızlık hissi gibi durumlara yönelik çözümler üretme, araştırma	Derslerde öğrencilerin teknik sorunlarına cevap verebilecek tartışma ve soru cevap süreci gibi ortamları oluşturma, yönetme
Yönlendirme	Yönlendirme	Yönerge verme, bilgi aktarımı, gösteri gözlem, modelleme, koçluk, eşlik, değerlendirme vb. öğretici davranışlarını yerine getirme	Dijital ders materyalleri seçme, oluşturma, kullanma	Dersi teknoloji aracılığıyla sunma, geri bildirim, değerlendirme, öz değerlendirme süreçleri

Bu süreçler sonunda elde edilen araştırma soruları aşağıda sıralanmıştır.

Soru 1. Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğrenenlerin piyano öğrenmesine rehberlik etmek için hangi öğretim tekniklerinden yararlanıyorsunuz? Neden?

Soru 2. Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde hangi ÖYS veya platformlarını kullanıyorsunuz? Neden?

Soru 3. Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinin gerçekleştirilmesi için kullandığınız ders ortamının hazırlığı ve teknik kontrol bağlamında neler yapıyorsunuz?

Soru 4. Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinde etkili iletişim için nelere dikkat ediyorsunuz?

Soru 5. Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinde dezavantaj oluşturabilecek gecikme, sesin doğru aktarılamaması öğrenenlerde oluşabilecek teknik kaygı, yalnızlık hissi gibi durumlara yönelik ne gibi çözüm yolları öneriyorsunuz?

Soru 6. Eş zamanlı Piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine ne gibi katkıları vardır?

Soru 7. Piyano öğretimine ilişkin yönerge verme, bilgi aktarımı, gösteri gözlem, modelleme, koçluk, eşlik, değerlendirme vb. öğretici davranışlarını uzaktan eş zamanlı derslerde de etkili bir şekilde yerine getirebilmek için ne gibi düzenlemeler yaptınız?

Soru 8. Eş zamanlı Piyano derslerinin öğretim hedeflerine ulaşmada başarılı olmak için hangi dijital ders materyalleri önerirsiniz? Bu araçların etkili yönleri nelerdir?

Soru 9. Eş zamanlı Piyano derslerini sunuş, geri bildirim, değerlendirme ve öz değerlendirme faaliyetlerinizi fayda ve sınırlılıkları ile anlatınız.

Bu aşamadan sonra soruların süreci detaylı ve derinlemesine incelemede yeterli olup olmadığı konusunda uzman görüşlerine başvurulmuş, yapılan inceleme sonucu yeterli olduğuna karar verilmiştir.

Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu görünüş ve kapsam geçerliliği açısından değerlendirilmek üzere konusunda uzman üç akademisyenin görüşüne sunulmuştur. Alınan görüşler doğrultusunda görüşme formuna uygulama öncesi son hali verilmiştir. Sonrasında veri toplama sürecine geçilmiştir.

3.5 Veri Toplama Süreci

Güzel sanatlar liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmek amacıyla oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formunun kâğıda dökülmüştür. Amaçlı örneklem ile seçilen her bir katılımcı için uygun gün ve zaman tespit edilip kayıt altına alınmıştır. Araştırmacı ve katılımcılar

için belirlenen uygun zaman koşullara göre yüz yüze ya da video konferans yolu ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesinde katılımcılara, görüşme formu, bilgilendirme ve yazılı izin formları sunulmuş ve imzalamaları için gerekli süre tanınmıştır. Video konferans yolu ile yapılan görüşmelerde ise imzalı formlar e posta yoluyla ulaştırılmıştır. Bu süreçte katılımcıların anlamadıkları konular ve terimlerle ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır. Görüşmelerin ses ve görüntü kayıtları alınmış ve her biri ön formların incelenmesi ve imzalanması dahil olmak üzere yaklaşık 20-25 dakika sürmüştür. Görüşme bitiminde katılımcılara araştırmacı ile iletişime geçmek istemeleri halinde başvurabilecekleri iletişim bilgileri verilmiştir. Katılımcı görüşlerinin toplanmasının ardından, elde edilen verilerin analiz aşamasına geçilmiştir.

3.6 Verilerin Analizi

Katılımcılardan edinilen görüşme ses ve görüntü kaydı, verilerinin dökümü ve kodlanması araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Kayıtlardan metne dönüştürülen verilerin analizi için NVivo14 paket programı kullanılmıştır. NVivo14, çoğunlukla nitel veri analizi için kullanılan karmaşık veri gruplarını etkili bir şekilde analiz etmek için geliştirilmiştir. Nvivo, araştırmacılara verileri organize etme, temalarını belirleme, kodlama, ilişkilendirme, görselleştirme ve sınıflama imkânı sağlar. Böylelikle, araştırmacılara verileri derinlemesine inceleme ve anlamlı sonuçlar çıkarma konusunda yardımcı olur denilebilir. Nitel veri analizi, araştırmacının elde ettiği verileri organize ettiği, analiz birimlerine ayırdığı, sentezlediği, ana temaları ve alt temaları belirlediği, kritik değişkenleri tanımladığı ve rapora yansıtılacak bilgileri seçtiği bir aşamadır (Bogdan ve Biklen, 1992). Gerçekleştirilen bu araştırmada veri analizinde betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi için tümevarımsal analizden faydalanılmıştır. Tümevarım analizi, verileri tanımlama, kodlama ve sınıflandırma sürecidir (Patton 1990). Başka bir deyişle tümevarım analizi, verileri tanımlama, kodlama ve sınıflandırma yoluyla verilerin altında yatan kavramlar ve bu kavramlar arasındaki ilişkilerden anlamlı bir sonuç çıkarma sürecidir denilebilir. Verilerin analizi sürecinde, Yıldırım ve Şimşek'in (2005) ifade ettiği gibi, önce veriler kodlanmış, ardından temalar ortaya çıkarılmış, daha sonra veriler kodlara ve temalara göre düzenlenip ve tanımlanmış son olarak, bulgular yorumlanmıştır. Tümevarım analizi içeriğinde verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması, bulguların yorumlanması aşamaları izlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Veriler NVivo14 paket programına yüklenmeden önce, araştırma sorularına

dayalı olarak veriler gruplandırılmış ve incelenmiştir. Verilerin doğası ve genel yapısı dikkatlice ortaya konulmuştur. Daha sonra, program yardımıyla veriler kodlanmış ve bu kodlanan verilerden ana temalar ve alt temalar tespit edilmiştir. Bu temalar arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Son aşamada, elde edilen bulguların, araştırma sorularını yanıtlamadaki önem derecelerine göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu değerlendirme sürecinde, ilgili metinlerden ve doğrudan alıntılardan yararlanılmıştır. Katılımcıların gerçek adları yerine takma adlardan yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında katılımcılardan elde edilen verilerin analizi ve yorumlanması bulgular ve yorumlar kısmında anlatılmıştır.

3.7 Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri

Araştırmacı, teknolojik pedagojik içerik bilgisi ve araştırma topluluğu kuramları matrisinin kesişimleri ile geliştirilen ve üç alan uzmanı tarafından kontrol edilen açık uçlu, yarı yapılandırılmış görüşme sorularının yöneltme sürecinde, katılımcılara hiçbir müdahalede bulunmamıştır. Başka bir deyişle araştırmada veriler birebir ve doğrudan katılımcıların görüşlerinden elde edilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, güzel sanatlar liselerinde uzaktan piyano derslerinin mevcut durumunun ortaya koyulması ve daha verimli olması için öneriler kapsamı açısından önemlidir. Bu bağlamda, bu çalışmanın acil durumlarda, afetlerde, eğitimin uzaktan olmasını gerektiren durumlarda güzel sanatlar liselerinde uzaktan piyano öğretimi süreçlerine ışık tutar nitelikte olduğu söylenebilir. Bu noktalar, araştırmanın güçlü yönlerini oluşturmaktadır. Çalışmada Covid-19 sürecinde güzel sanatlar lisesinde uzaktan piyano derslerini yürütmüş Bursa ilinde bulunan 7 piyano öğretmenin görüşlerine başvurulmuştur. Bu durum araştırmanın sınırlı yönü olarak değerlendirilebilir.

3.8 Etik Bildirim

Çalışmaya ilişkin Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Yayın Etiği Kurulu'ndan 17.04.2024 tarihli 709104 protokol nolu belge ile etik kurul izni alınmış olup izni gösteren form Ek-1'de sunulmuştur.

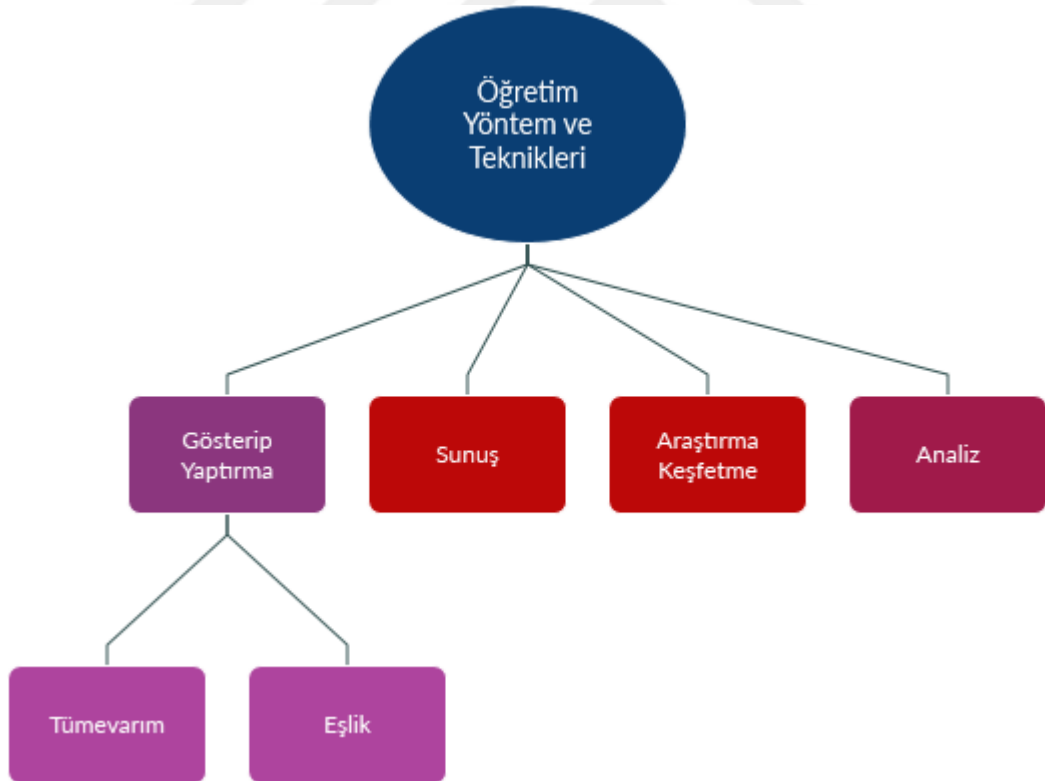
4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, güzel sanatlar liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesine ilişkin bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar verilmiştir. Araştırma amacına ve araştırma sorularına uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin NVIVO14 programıyla analiz edilmesi

sonucunda elde edilen bulgular katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılarla da desteklenmiştir.

4.1 Uzaktan Eş Zamanlı Pişano Derslerinde Kullanılan Öğretim Teknikleri

Araştırma sorularından birincisi ve katılımcıların genel olarak derslerde kullandıkları öğretim tekniklerini belirlemek amaçlı “Uzaktan eş zamanlı pişano derslerinde öğrenenlerin pişano öğrenmesine rehberlik etmek için hangi öğretim tekniklerinden yararlanıyorsunuz? Neden?” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar NVivo14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Uzaktan eş zamanlı pişano derslerinde kullanılan öğretim teknikleri” ana teması altında toplam dört adet alt tema belirlenmiştir. Bunlar “gösterip yaptırma”, “sunuş”, “araştırma, keşfetme”, “analiz” şeklinde oluşmuştur. Ayrıca gösterip yaptırmanın altında 2 alt tema belirlenmiştir bunlar “tümevarım” ve “eşlik”tir. Ulaşılan temalar Şekil 4.1’de gösterilmektedir.

Şekil 4.1 Uzaktan eş zamanlı pişano derslerinde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri ana temasına bağlı alt temalar

Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

Gösterip Yaptırma alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde anlatım ve gösteri yöntemlerini kullandım. Bu yöntemleri piyano dersi için daha yeterli gördüm. Yani konuyu anlattık daha sonra nasıl çalınacağını gösterdim. Piyanom ile parçanın nasıl çalınacağını gösterdim. Sonra öğrenciden dinleyip geri bildirimler verdim. Bu şekilde uyguladım.” (Katılımcı1)

“Normal zamanda piyano derslerini nasıl yapıyorsak, bilgi aktarımı, anlatım, gösterim, gösterip yaptırma gibi yaklaşımların hepsinden yararlandık. Yüz yüze de zaten bu yaklaşımlardan yararlanıyoruz.” (Katılımcı2)

“...Gösterme yöntemi kullanıyoruz. Bazı yerlerde onun yapamadığı şeyi bizim piyanoda çalıp o kısmı nasıl çalacağını gösterme yöntemi...” (Katılımcı3)

“Öğrenciler kendileri deşifre yapmadan önce ben eserin bir duyumunu kendi piyanomda çalarak gösterdim. İşte böyle çalınıyor, böyle olması gerektiğini gösterdim. Sonra o parçanın dikkat edilmesi gereken yerlerini derste öğrenciye uygulatmaya çalıştım.” (Katılımcı4)

“Önce kendim biraz eserin çok kısa bir bölümünü çalmayı gösterdim. Mesela işte kameradan böyle elimi gösteriyorum kısa kısa çalarken. Nota kağıdından çaldığım yeri işaretliyorum. Sonra çocuğun da onun işaretlediği yeri bana gösterdiğim gibi çalmasını bekledim.” (Katılımcı6)

“Öğrencilerimiz için en önemli noktalardan biri piyano çalarken doğru oturuş ve doğru el pozisyonlarının tekniğidir. Dolayısıyla doğru oturuş doğru el pozisyonunu göstermekle başlarım. Sonra onun yapmasını bekler varsa yanlışlarını düzeltirim.” (Katılımcı7)

Gösterip yaptırma alt temasını detaylandırarak bu yöntemi uygularken tümevarım tekniğinin kullandığını ifade eden katılımcının görüşünden doğrudan alıntı aşağıda verilmiştir.

“...biz parçadan bütüne gitmeyi kullandık hep böyle. Ben eseri bölüm bölüm çalmayı gösterdim. Yani eseri bölüm bölüm verip ölçü deriz biz bölüm bölüm çalıştırdık yani. Çünkü çocukta yapamadığı yerde hemen müdahale etmek adına hani parçadan bütüne gitmeyi tercih ettim.” (Katılımcı5)

Tümevarım yöntemiyle, öğretmen öğrenciye müzik parçasını bölüm bölüm veya ölçü ölçü çalıştırarak ilerler. Öğretmen, öğrenci parçanın her bir bölümünü ayrı ayrı çalarken ve anlamaya çalışırken, yapamadığı yerlerde hemen müdahale ederek destek sağladığı için bu yöntemi seçtiğini ifade etmiştir. Ayrıca öğrenci, parçayı küçük parçalara böldüğü için daha derinlemesine ve detaylı bir şekilde çalışma fırsatı bulur denilebilir.

Ancak, tümevarım yöntemi öğrencinin müzik parçasını detaylı ve sistemli bir şekilde çalışmasına imkân sağlayabilirken, aynı zamanda parçanın bütününe anlama konusunda öğrenciye yardımcı olmak için dikkatli bir şekilde uygulanmalıdır şeklinde yorumlanabilir.

Gösterip yaptırırken eşlikli çalma tekniğini seçen katılımcının görüşlerine ilişkin doğrudan alıntı aşağıda verilmiştir.

“Kaynak olarak tabii ki Milli Eğitim Bakanlığı’nın bize göndermiş olduğu kitaplardan yararlanıyoruz. Fakat ek olarak ben Denes Agay kitabından faydalanmaya çalıştım bu konuda. O kitabın ilk dört metot serisinde öğretmen eşlikli piyano öğretim metodu kullanılıyor. Bence çocukların daha iyi algılamalarını sağlıyor. Çünkü kısa eserler, kısa kısa alıştırılmalarda öğretmen eşliğiyle öğrencinin çalması isteniyor ben de bunu kullandım. Çünkü öğrenci çalarken durdurup müdahale etmek yerine tekrar beraber başlıyorduk.” (Katılımcı4)

Katılımcının ifadelerine dayanarak, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan "eşlik" yöntemi, öğrencinin öğretmenle birlikte kısa eserler ve alıştırımlar

üzerinde çalışmasını sağlar denilebilir. Derslerde genellikle öğrenci ve öğretmenin birlikte çalışabileceği kısa parçalar seçilir. Bu yöntem, öğrencinin performansını geliştirmeye ve müdahale edilmesi gereken noktalarda hızlıca müdahale edilmesine olanak tanır olarak yorumlanabilir.

Katılımcıların görüşlerine dayanarak, eş zamanlı çevrimiçi piyano derslerinde "gösterip yaptırma" yöntemini yüz yüze derslerde de olduğu gibi sıkça tercih edilen bir yöntem olarak yorumlayabiliriz. Bu yöntem, öğretmenin önce öğrenciye belirli bir müzik parçasının nasıl çalınacağını göstermesini ve ardından öğrenciden aynı şekilde çalmasını istemesini içerir. Öğrencilere, öğretmenin önceden çaldığı parçanın belirli bölümlerini veya teknik zorlukları göstermesi, öğrencinin bunları gözlemlemesine ve anlamasına olanak tanır. Sonrasında, öğrenciye sırasıyla aynı bölümleri veya teknikleri çalması için fırsat verilir ve öğrencinin performansı değerlendirilir.

Bu yöntem, özellikle uzaktan eğitim gibi fiziksel temasın olmadığı durumlarda da kullanışlı olabilir. Öğrenci, öğretmenin çalma şeklini ve tekniklerini doğrudan gözlemleyerek, daha iyi anlayabilir ve uygulayabilir. Ayrıca, öğretmenin geri bildirimleriyle öğrenci, performansını geliştirebilir ve hatalarını düzeltebilir.

Ancak, bu ve diğer bütün uzaktan çalgı öğretim tekniklerinde öğrencinin evinde piyano olması gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır.

Sunuş alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“....Yani konuyu anlattık...” (Katılımcı1)

“.....bilgi aktarımı, anlatım,...” (Katılımcı2)

“.....özellikle nüans kısımlarında nasıl olması gerektiği ile ilgili anlatım yolu kullanılıyor.” (Katılımcı 3)

“Önce eserle ilgili bilgi verdim. Bestecisi dönemi vb. konularda karşılıklı konuştuk.” (Katılımcı6)

Katılımcıların görüşlerine dayanarak, "sunuş" veya "anlatım" yöntemini eş zamanlı uzaktan piyano derslerinde sıkça kullanılan bir yöntem olarak yorumlayabiliriz. Bu yöntem, öğretmenin öncelikle konuyu detaylı bir şekilde açıklamasını ve öğrencilere

bilgi aktarmasını içerir. Öğretmen, müzik parçasının yapısı, bestecisi, dönemi ve nüansları gibi konuları öğrencilere anlatır ve tartışır. Bu süreçte, öğrencilerin anlaması ve konuya dair derinlemesine bir kavrayış elde etmesi amaçlanır.

Ancak, sunuş yönteminin öğrencileri piyano performanslarını geliştirmede tek başına yeterli olmadığı diğer yöntemlerle beraber kullanıldığında öğrencilerin müzikal yeteneklerini ve anlayışlarını geliştirmeye katkıda bulunabilir, denilebilir.

Araştırma alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Araştırma yöntemi kullanılıyor. Verilen eserin kaydı o birçok sanatçı tarafında çalınış kayıtları mevcut youtube üzerinde. Dijital ortamda bunların kayıtlarını, dinlemelerini, izlemelerini istiyoruz. Sonra derste yorum farkları hakkında konuşuyoruz” (Katılımcı3)

Bu yöntemde, öğrencilere verilen müzik eserleri hakkında bir sonraki derse hazırlık için araştırma ödevleri verilir. Öğrenciler, eserin kayıtlarını dinler, dijital ortamda çeşitli kayıtları izler ve farklı yorumları analiz ederler. Ayrıca, öğrencilerin eserin bestecisi ve dönemi hakkında araştırma yapmaları teşvik edilir. Bu yöntemin amacı, öğrencilerin müzikal eserler hakkında detaylıca bilgi edinmelerini ve eseri daha derinlemesine anlamalarını sağlamaktır denilebilir. Öğrenciler, eserin çeşitli yorumlarını dinleyerek farklı perspektiflerden bakma fırsatı bulurlar ve kendi yorumlarını oluşturma yeteneklerini geliştirirler. Ayrıca, eserin bestecisi ve dönemi hakkında yapılan araştırmalar, öğrencilere eseri daha geniş bir bağlamda değerlendirme imkânı sunar ve yorumlama becerilerini artırır.

Analiz alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Yeni bir esere başladığımızda önceden öğrencilere nota kağıdının fotoğrafını atıyordum. Sonra o eseri notası üzerinden beraber analiz ediyorduk. Örneğin eserin tonu nedir? Dönemi nedir? Bestecisi kimdir? Artikülasyonu nasıldır? Eserin arızalı olabileceğini düşündüğümüz yerleri beraberce tespit ettik” (Katılımcı4)

Bu yöntemde, öğretmen öğrencilere yeni bir müzik eseriyle ilgili önceden nota kağıdını paylaşır ve birlikte eserin analizini yaparlar. Analiz sürecinde, eserin tonu,

dönemi, bestecisi ve artikülasyonu gibi önemli unsurlar incelenir ve tartışılır. Ayrıca, eserin potansiyel arızalı veya zorlu olan yerleri tespit edilir ve öğrencilerle birlikte çözüm yolları aranır. Bu yöntemle öğrenciler, eserin müzikal özelliklerini ve yapısal unsurlarını daha iyi anlarlar ve bu sayede performanslarına daha fazla derinlik katarlar denilebilir. Ayrıca, öğrencilerin analiz sürecine katılımı, onların aktif bir şekilde düşünmelerini ve problem çözmelerini teşvik eder. Ancak, bu yöntemin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenin öğrencileri dikkatli bir şekilde yönlendirmesi rehberlik etmesi önemlidir denilebilir.

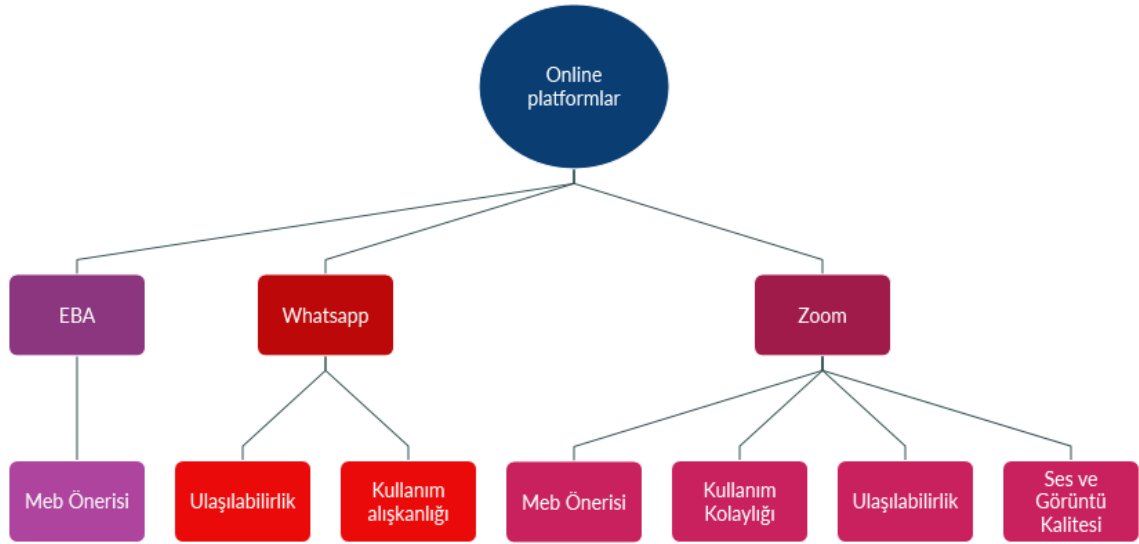
Tablo 4. 1 Seçilen öğretim tekniklerinin katılımcılara göre dağılımı

Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri	
Gösterip Yaptırma	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7
Sunuş	K1, K2, K3, K6
Araştırma-Keşfetme	K3
Analiz	K4

Rees (2002), müzik öğretmeninin öğrenci ile olan ilişkisini usta-çırak ilişkisine benzetmiştir. Bu benzetmeyi, destekler nitelikte uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğrencilerin en sık kullandığı öğretim tekniği olan "gösterip yaptırma" olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu teknik, öğrencinin öğretmenin çalma tarzını ve tekniklerini doğrudan gözlemleyerek, bunları kendi çalgısında uygulama imkânı sunar. Ayrıca gösterip yaptırma teması altında bazı öğrencilerin öğrenmeyi kolaylaştırmak adına eseleri ölçü ölçü ya da eşlikli çalarak öğrettiği de görülmüştür. Bu bağlamda gösterip yaptırmanın çalgı öğretimi için oldukça uygun olduğu söylenebilir. Öğreticilerin bu tekniği, derslerinde sunuş yöntemiyle destekledikleri gözlemlenmiştir. Bu yöntemle, öğretmen müzik parçasının yapısı, bestecisi, dönemi ve incelikleri gibi konuları öğrencilere açıklar ve tartışır. Bununla birlikte, eser hakkındaki bilgilerin analiz ve araştırma yoluyla öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımlarını sağlayan öğretmenlerin varlığı da gözlemlenmiştir. Bir eseri çalmaya başlamadan önce bestecisini tanımanın ve dönemini araştırmanın, müziği daha iyi ifade etmeye yardımcı olabileceği düşünüldüğünde hem öğrencinin müzikalitesini geliştirmesini hem de eğitim öğretimi sürecine aktif katılımlarını sağlayan araştırma keşfetme, eser analizi gibi yöntemlerin öğrencinin gelişimine faydalı olacağı söylenebilir.

4.2 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinde Kullanılan Platformlar

Araştırma sorularından ikincisi ve katılımcıların genel olarak derslerde kullandıkları platformları belirlemek amaçlı Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde hangi ÖYS veya platformlarını kullanıyorsunuz? Neden? sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar NVivo14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan platformlar” ana teması altında toplam üç adet alt tema belirlenmiştir. Bunlar “zoom”, “Whatsapp”, “EBA” şeklinde oluşmuştur. Ayrıca öğreticilerin bu platformları seçiş amaçlarına göre oluşan alt temalar da Şekil 4.2’deki gibidir.

Şekil 4.2 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan online platformlar ana temasına bağlı alt temalar

Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

Eba alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Covid-19 kapanmasının başlarında EBA platformunu kullandım. İlk olarak Milli Eğitim Bakanlığı bu platformu kullanmamızı istemişti.” (Katılımcı1)

“Covid-19 döneminde EBA platformu, toplu dersler için Millî Eğitim Bakanlığının zaten kullanmamızı istediği platformdu. Dolayısıyla kapanmanın başlarında ilk olarak EBA’yı kullandım.” (Katılımcı2)

Katılımcıların EBA platformunu seçmelerinin sebebi Millî Eğitim Bakanlığının isteği olduğu görülmüştür. Katılımcıların görüşlerine bakıldığında EBA platformunun çeşitli sebeplerle kalıcı olarak kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda EBA platformunun geliştirilmeye açık yönlerinin olduğu söylenebilir.

Zoom alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Millî Eğitim Bakanlığı EBA kullanımı isteğinden sonra zoom platformunu da önerdi. Bundan sonra derslerimi hep zoomdan yaptım. Kullanımı yayınlamıştı bütün öğrenciler de zoom uygulamasına sahipti. O yüzden derslerimi zoomdan işledim.” (Katılımcı1)

“...öğrencilerin hepsi Zoom'u indirdiği için biz çoğunlukla bütün derslerimizi Zoom'dan yaptık. Zoom'un dışında ben Whatsapp'tan da görüntülü ders yapmayı denedim ama aynı verimi alamadım. Zoomda ses ve Görüntü kalitesi daha iyiydi.” (Katılımcı2)

“Zoom. Ama tabii Zoomda da teknik aksaklıklar yaşıyorduk. o dönemde öyle zoom vardı. Zoom'dan yararlandık. Yani bize gösterilen dijital şey platform oydu.” (Katılımcı3)

“...okullarımız bize kesinlikle Zoom'dan açmamızı söylediler, ek ders alabilmemiz için. Mecburen zoomdan açtık.” (Katılımcı4)

“Zoom kullandık. Zoomda çünkü daha rahat oldu. Hemen her şey belliydi, yani nasıl yapacağımız daha belirgindi galiba ya da kolay oldu bizim için zoom. Hep zoomu kullandım ben.” (Katılımcı5)

“Zoom kullandım. Yani çok sesin gecikmesiyle ilgili sorun yaşamadığım için zoomu seçtim. Kesinti olmuyordu bir de mesela. Görüntüde daha akıcı olduğu için bir şey gösterirken donmadığı için o dersin böyle akmasını sağlıyor. Daha az yoruyor Zoom. Zoom iyiydi yani.” (Katılımcı6)

“Zoom kullandım. Çünkü o sıralar popülerdi. Erişmesi ve kullanımı kolaydı.” (Katılımcı7)

Katılımcıların görüşlerine dayanarak eş zamanlı uzaktan piyano derslerinde en sık tercih edilen çevrimiçi platformun zoom olduğu söylenebilir. Katılımcıların seçimlerinin farklı nedenleri olduğu görülmüştür. Bu nedenler kullanımının kolay olması, kolay erişilebilirlik, ses ve görüntü kalitesinin iyi olması ve okul idarelerince önerilmesi olarak sayılabilir. Bunun yanında zoom platformunun sağladığı (ekran paylaşımı, beyaz tahta, ayna vb.) olanakların katılımcıların seçimine bir katkısı olmadığı görülmüştür.

Whatsapp alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...ben Whatsapp'tan da görüntülü ders yapmayı denedim verim alamadım. Görüntü kalitesi ve ses kalitesi daha düşüktü. Yani Whatsapp'ta daha çok donma, işte sesin çok daha fazla geç gelmesi, gelmemesi, sesin kesilmesi gibi sorunlar yaşadım” (Katılımcı2)

“...Whatsapp görüntülü arama sistemini kullandım. Whatsapp bana daha kolay geldiği için sanki hani zoom biraz daha böyle resmiydi. Hani Whatsapp'tan böyle çaldığı zaman işte emoji kullanabildim mesela. Enerjik ve renkli çalıştığım için bireysel olarak tercih ettim.” (Katılımcı4)

“Mesela ilk etapta Whatsapp'ı kullandım. Sesin geç ulaşıyordu. Donuyordu.” (Katılımcı6)

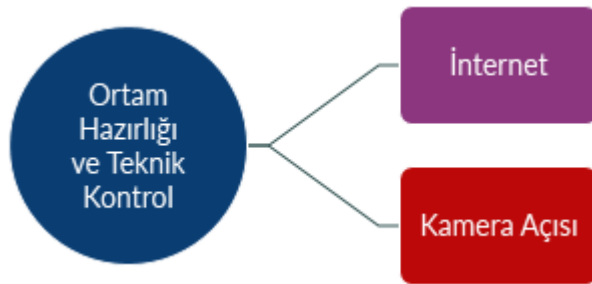
Katılımcıların görüşlerine dayanarak whatsapp görüntülü konuşma özelliğinin kolay erişilebilirliği ve yaygın kullanım nedeniyle uzaktan eş zamanlı piyano dersleri için bir seçenek olduğu fakat süreklilik arz etmediği görülmüştür. Bunun sebebini katılımcılar ses ve görüntü kalitesinin düşüklüğü, ses gecikmesi, donma, sesin hiç gelmemesi olarak sıralamışlardır. Katılımcılar ilerleyen zamanlarda zoom platformunu kullandıklarını belirtmişlerdir.

Bu durumdan farklı olarak bir katılımcı whatsapp'ın resmi olmaması, öğrencileri ile daha samimi bir iletişim sağlaması ve alışkın olduğu bir uygulama olması sebebiyle kullandığını belirtmiştir.

Katılımcıların görüşlerine doğrultusunda eş zamanlı piyano dersleri için E-öğrenmenin ana bileşenlerinden birini oluşturan öğretim yönetim sistemi yazılımları kullanılmadığı görülmüştür. Acil durumlarda ya da yüz yüze derslerin devam edemediği koşullarda milli eğitim bakanlığının uzaktan eğitime geçtiği durumlar yaşanmıştır. Gelecekte oluşabilecek bu gibi durumlarda kullanılması adına öğretim yönetim sistemleri ile iş birlikleri yapılması öğreticilere hizmet içi eğitimler düzenlenmesi önerilebilir.

4.3 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerine Hazırlık ve Teknik Kontrol

Araştırma sorularından üçüncüsü ve katılımcıların genel olarak ders ortamını teknik olarak nasıl hazırladıklarını belirlemek amaçlı Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinin gerçekleştirilmesi için kullandığınız ders ortamının hazırlığı ve teknik kontrol bağlamında neler yapıyorsunuz? sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar NVivo14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde ortam hazırlığı ve teknik kontrol ana teması altında toplam iki adet alt tema belirlenmiştir. Bunlar “internet” ve “kamera açısı” şeklinde oluşmuştur. Ulaşılan alt temalar Şekil 4.3’te gösterilmektedir.

Şekil 4.3 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde ortam hazırlığı ve teknik kontrol ana temasına bağlı alt temalar

İnternet alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...ders öncesi internetin var olup olmadığını kontrol ettim sadece aslına bakarsanız...” (Katılımcı2)

“Bazen internet evin her odasında veya piyanonun olduğu odada aynı şekilde çekmeyebiliyordu piyano olan odaya yükseltici koydum.”
(Katılımcı3)

“Teknik bir kontrol yapmıyorduk. Direkt başlıyorduk. Her şey normaldi çünkü. İnternet kesilmiyordu” (Katılımcı5)

“İnternetime bakıyordum. Zaten arada kesiliyordu.” (Katılımcı4)

“...tabii ki internet çekmesi çok önemli. İnterneti zaten hep kontrol ettim.”
(Katılımcı6)

Kamera açısı ve ışık alt temasına doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Ders öncesi, ben tripottan yardım aldım. Piyano başında ve tripot yardımıyla telefonun kamerasını üstten piyanoya gösterecek şekilde açığı ayarladım.” (Katılımcı1)

“...piyano derslerinde benim elimin tam olarak piyanoda gözükmesi gerektiğinden telefonu kullandım ben çoğunlukla bilgisayar kullanmadım. Telefonun kamerasını ona göre ayarladım. Tripot da yoktu elimde. Bir şekilde bir yükselti yaparak elimin tamamının görüneceği bir açı seçmeye çalıştım.” (Katılımcı2)

“Piyanoda öğrencinin benim ellerimi yukardan göreceği şekilde bir tutucu yardımıyla açı ayarı yaptık. Öğrencinin de aynı açıyla derse bağlanması önemli. Pedal kullanımını bilmeyen öğrencim olmadığı için sadece ellerimi göstermem yeterliydi. Fakat yeni başlayan öğrencilerim olsaydı tüm vücudu yandan gösteren bir açı tercih ederdim.” (Katılımcı3)

“Derslerde en doğru ışığı ve açığı yakalamak adına hemen ışıklı tripot aldım. Ders başlamadan önce kamerayı açtım oturdum ve açımın videosunu

çektim. Kameramın yandan yüksek bir yerden hem elimi hem de ayaklarımı gösterecek şekilde açısını ayarladım. Çocuk beni hep yan açıdan gördü. Sadece elimi değil komple vücudumu, tabanımın yere basışını, pedal düzenimi öğrenci gördü. Öğrencilerimde de çalarken aynı pozisyonu yakalamasını istedim.” (Katılımcı4)

“Hem klavyemi hem de vücudumun duruşunu göstermek adına aynı anda iki oturma açtık. Biri telefonda telefon klavyeyi gösteriyordu diğeri bilgisayardan bilgisayar tüm vücudu gösteriyordu. Aynı açılar öğrenciden de bekledim” (Katılımcı5)

“Bilgisayardansa telefonu tercih ettim kamerasının açısıyla oynamak kolay olduğu için istersem notayı istersem elimi gösteriyordum.” (Katılımcı6)

“Öğrencinin yandan ellerimi ve piyanonun tuşesini görecektir şekilde bir açı ayarladım. Yandan olmasının nedeni elin doğal halini açısını yansıtmaktır. Bunları öğrenci üst açıdan göremez” (Katılımcı7)

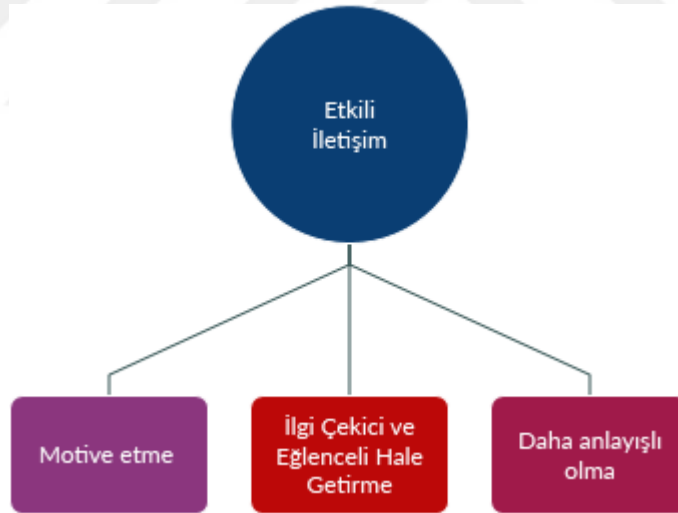
Katılımcıların görüşlerine dayanarak ortam hazırlığı temasının altında en çok önem teşkil eden başlığın kamera açısı olduğu görülmüştür. Her katılımcı kendi dersinde en verimli olacağını düşündüğü açıyı detaylıca anlatmıştır. Piyo çalarken ellerin serbestliği omuzların duruşu, kol ve elin açısı gibi etkenlerin tekniği etkilediği düşünüldüğünde genel olarak yan ve yukarı açıdan hem elleri hem de tüm vücudun görüldüğü açının tercih edildiğini söylemek mümkündür. Katılımcılar aynı açıyı öğrenciden de beklediğini belirtmişlerdir. Bu bulgular doğrultusunda katılımcılara eş zamanlı uzaktan piyo derslerinin verimliliğini artırmak için

- donma ya da kesilmenin önüne geçmek adına yüksek hızda interneti kablolu bir şekilde cihazlarına bağlamaları,
- des ve görüntü kalitesini artırmak için harici mikrofon ve kamera kullanmaları,
- elleri, ayakları ve vücudun tamamının ayrıntılı bir şekilde görülebilmesi için çoklu kameradan yararlanmaları,
- sesin çalındığı gibi aynen gerçek zamanlı aktarımı için MIDI’den yararlanmaları önerilebilir.

Katılımcılardan teknik kontrol ile ilgili genel olarak ile ilgili bir görüş alınamamıştır fakat ders öncesi yapılacak teknik kontrol ders esnasında oluşabilecek aksaklıkları önceden tespit etmek adına önemlidir denilebilir. Bu bağlamda katılımcılara ders öncesi kamera, mikrofon, internet, ya da kullanılan platformu test etmeleri önerilebilir.

4.4 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerine Etkili İletişim

Araştırma sorularından dördüncüsü katılımcıların genel olarak uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğrencilerle etkili iletişim kurmak için neler yaptıklarını belirlemek amaçlı Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinde etkili iletişim için nelere dikkat ediyorsunuz? sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar NVivo14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde etkili iletişim ana teması altında toplam üç adet alt tema belirlenmiştir. Bunlar “Motive etme” ve “dersi ilgi çekici ve eğlenceli hale getirme” ve “daha anlayışlı olma” şeklinde oluşmuştur. Ulaşılan alt temalar Şekil 4.4’te gösterilmektedir.

Şekil 4.4 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde etkili iletişim ana temasına bağlı alt temalar

Motive Etme alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...belki daha fazla cesaretlendirdik motive ettik yeri geldiğinde. ... çünkü ders içerisinde işte öğrenci hazırlıklı geliyor derse belki çalışmış ama o sırada teknik aksaklıklardan veya onda bir teknik aksaklık olmasa da benim yaşadığım teknik aksaklıktan o öğrencinin tam performansını

duyamayabiliyoruz. Fakat bu durumun onların motivasyonunu bozmamasını bu gibi durumların yaşanabileceğini dile getirdim tekrar tekrar çalmaları konusunda onları cesaretlendirdim” (Katılımcı2)

“...O dönemde ben Whatsapp'tan bir grup kurmuştum. Öğrencileri motive etmek için Oradan işte müzik paylaşımlarında bulundum. Yani eserler ...işte onlarla ilgili yorumlar ve aynı zamanda öğrencilerin de paylaştığı eserleri dinlemek için yani sonuçta onlar da neler dinliyor? Onları öğrenme açısından. Bu şekilde onlarla hep iletişim halinde olduk. Böylece derse daha motive oldular.” (Katılımcı3)

“...Aferinlerimiz çok oldu öğretmenim. Aferin helal olsun, tebrikler bak bu bölümü de halletmişsin... Çok iyi, süper. Annen nasıl baban nasıl, sürekli motive ettik hocam.” (Katılımcı4)

“... şöyle oldu, sokak çıkma yasağı vardı ya, ben çocuklarla pazar günleri ve cumartesi günleri ders yaptım. Çünkü çocuklar dışarı çıkamıyordu. Ben de dışarı çıkamıyordum. Biz böyle konserlere hazırlanmak amacıyla hep çalıştık. Ekstradan çalıştık. Ekstra ders yaparak onları motive ettim.” (Katılımcı6)

Daha anlayışlı olma alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Yüz yüze derslere oranla daha anlayışlı olduğumu düşünüyorum. Öğrenci çalamadığında onu anlamaya çalıştım. Belki öğrenci çok çalışmıştı ama çevrimiçi derste gösteremedi. Hani yaşadığı bir durumdan ötürü hissettiği moral bozukluklarından kaynaklanabilir diye düşündüm ya da aksaklık işte hani işte senin internetinden kaynaklandı, anladım sen aslında ritmi doğru çaldın gibi daha anlayışlı dönütler vermeye çalıştık diye düşünüyorum.” (Katılımcı2)

“....çok daha anlayışlı oldum mesela online'da....Önemli değil tatlım. Sen moralini bozma. Halledersin haftada iki ölçü çalış. Çalıştıysa öptüm başıma koydum. Normalde Niye iki ölçü bir haftada ne iki ölçüsü? En azından yarısına gelmen lazım olur mu? Diye sıkıştırırdım. Ama onlineda azarlamadım kimseyi. Çok anlayışlıydım.” (Katılımcı4)

Dersi ilgi çekici ve eğlenceli hale getirme alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

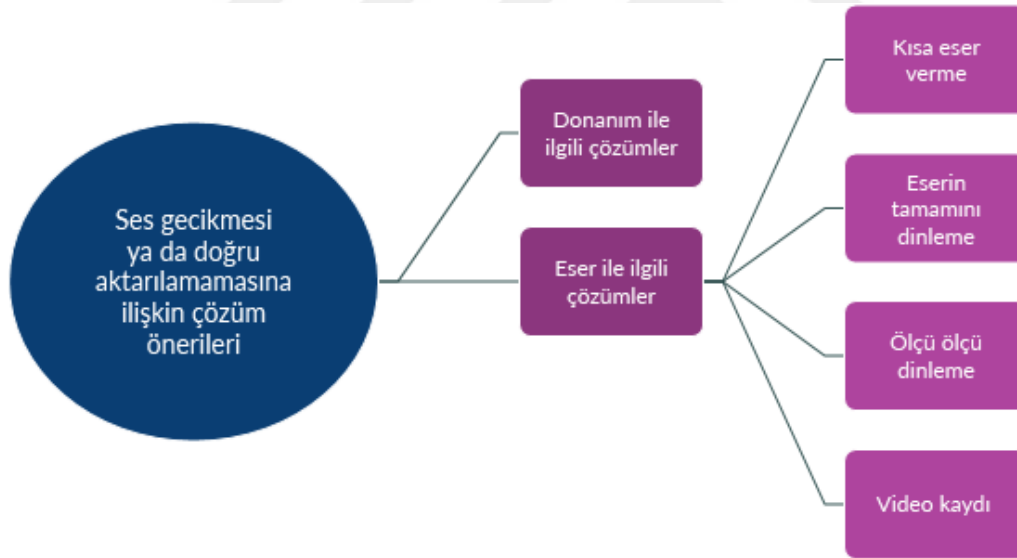
“... Köpeğimi mesela piyanonun üzerine bırakıyordum. İşte bazen işte kedime papyon takıyordum falan onu gösteriyordum ilk kamera görüntümde. Hani böyle canlı tutmaya çalıştım dersi. Eğlenceli yani... normalde hani sınıfta çok disiplinli bireysel derslerde hem böyle çok tatlıyım hem çok sertimdir, çekinirler benden. Ama benim çok titiz ve tam mükemmeliyetçi olduğumu da bilirler. Ama o dönemde çocukları mutluluğa etmek için evcil hayvanlarımı kullandım. O güzeldi. Yani bak Yuna ile seni izliyoruz. İşte Aristokrat'la seni izliyoruz falan. Hani böyle renklilik eğlence katmaya çalıştım çocuklara” (Katılımcı4)

“Öğrencilerin hoşuna gidebilecek çalması keyifli eserler vermeye çalışıyorum böylece ders daha keyifli eğlenceli oluyor” (Katılımcı7)

Eş zamanlı uzaktan derslerde öğretmenler genellikle sınıf ortamlarından aşına oldukları ses, sözlü veya sözsüz iletişim eksikliğini gidermek için çaba gösterirler (Lahaie, 2007). Bu nedenle öğretmenler karşılıklı iletişimi destekleyici nitelikte davranmalıdır denilebilir. Katılımcıların görüşlerine bakıldığında eş zamanlı uzaktan piyano derslerinde iletişimi desteklemek için öğrenenlere motive edici bir dil kullandıkları dersi ilgi çekici, eğlenceli hale getirmeye çalıştıkları ve sınıf ortamındaki hallerinden daha anlayışlı bir karaktere büründükleri görülmüştür. İletişimin bileşenlerinden olan beden dili, konuşma ve üslup başlıkları düşünüldüğünde katılımcıların bu davranışlarına ek olarak beden dilini etkili kullanmaları, ses tonu ve vurgulamaya dikkat etmeleri önerilebilir.

4.5 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinde Gecikme, Sesin Doğru Aktarılamaması vb. Durumlara Çözüm Önerileri

Araştırma sorularından beşincisi ve katılımcıların uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde oluşabilecek gecikme, sesin doğru aktarılamaması vb. durumlara çözüm önerilerini belirlemek amaçlı uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde dezavantaj oluşturabilecek gecikme, sesin doğru aktarılamaması öğrenenlerde oluşabilecek teknik kaygı, yalnızlık hissi gibi durumlara yönelik ne gibi çözüm yolları öneriyorsunuz? sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar NVivo14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde sesin gecikmesi ya da doğru aktarılamamasına önerilen çözümler ana teması altında toplam iki adet alt tema belirlenmiştir. Bunlar “donanım ile ilgili çözümler” ve “eser ile ilgili çözümler” şeklinde oluşmuştur. Eser ile ilgili çözümlerin altında “kısa eser verme”, “eserin tamamını dinleme”, “ölçü ölçü dinleme”, “video kaydı” şeklinde alt temalara ulaşılmıştır. Bunlar Şekil 4.5’te gösterilmektedir.

Şekil 4.5 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde sesin doğru aktarılamaması ya da gecikmesine ilişkin çözüm önerileri ana temasına bağlı alt temalar

Donanım ile ilgili çözümler alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Kendi internetimin hızını yükselttim. Piyanomun olduğu odaya güçlendirici taktım. Öğrencilerime de bunları önerdim en başta” (Katılımcı3)

“Bunun için evde sadece öğrencinin modeme bağlanmasını öneriyordum. Evdeki diğer kişiler internete bağlanacaksa mobil verileri ile bağlanmalarını önerdim. Öğrenciye modeme yaklaşmasını öneriyordum böylece sıkıntı oluşmuyordu yani.” (Katılımcı5)

“Bir öğrencimde diğerlerine göre fazlaca kesinti yaşıyordu. Piyanosunun olduğu odaya internet yükseltici almasını önerdim. İnternetini güçlendirdince kesinti düzeldi.” (Katılımcı7)

Eser ile ilgili çözümler alt temasının kısa eser verme başlığına ilişkin doğrudan alıntı aşağıda verilmiştir.

“Buna çözümüm daha önceden bildiğim bir kitapla ilerlemek oldu. Kitap London College of Müsic. Bu kitaptaki eserler kısa kısa ve basamak basamak ilerliyor. Kısa olduğu için dönüt vermem de kolaylaştı. Uzun eserlerde gecikme daha az tolere ediliyor fakat kısa eserlerde gecikmenin üstesinden gelmek daha kolay. Bu eserler bana onlineda pratiklik kazandırdı.” (Katılımcı4)

Eser ile ilgili çözümler alt temasının eserin tamamını dinleme başlığına ilişkin doğrudan alıntı aşağıda verilmiştir.

“Buna çözüm olarak öğrencinin piyano eserini sonuna kadar çalıp bitirmesini bekledim sonra yanlışlarını aktarıp yorumlar yapmayı seçtim. Çünkü öğrenci çalarken eserin ortasında kesip dur dediğim zaman öğrenci duymadığı için o anda duramıyordu. Yani ortasında kesip müdahale edemediğimden bitirmesini bekliyordum. Sonrasında da az önce söylediğim gibi şu bölümü yanlış yaptın, şu ölçüyü yanlış çaldın diyerek ve kendi piyanomda doğru halini çalıyordum.” (Katılımcı1)

Eser ile ilgili çözümler alt temasının ölçü ölçü dinleme başlığına ilişkin doğrudan alıntı aşağıda verilmiştir.

“Buna çözüm olarak yani eseri ölçü ölçü çaldırdım. Ölçü ölçü çalıştırdım. Öğrenci her bir ölçüyü doğru çalana kadar diğerine geçmedim. “
(Katılımcı5)

Eser ile ilgili çözümler alt temasının video kaydı başlığına ilişkin doğrudan alıntı aşağıda verilmiştir.

“Yine de son olarak eserin tamamını video kaydı şeklinde göndermesini istiyordum. Video üzerinden de geri bildirimlerimi yapıyordum. Video kaydı ile gecikmenin önüne geçiyorsun” (Katılımcı1)

“Derste ses gecikmesi ya da sesin daha hızlı gelmesi gibi aksaklıklar oluyor. Ben öğrencilerin hepsiyle video kaydı üzerinden daha iyi ilerlediğimi düşünüyorum. Yani tek başına video kayda yeterli değil. Ders ile kaydı entegre ederek ilerledim bu süreçte. Video kaydı üzerinden hatanın dönütünü vermek daha kolay oldu. Dersi yaptım, bitirdim diyelim. Öğrenci bana gün içinde videoyu gönderdi. O videoyu açıp, öğrencinin çaldığı notayı da açıp, tam hatanın olduğu saniyenin, fotoğrafla çekip notanın üzerinde işaretleyerek bak burada elini şöyle yapacaksın. İşte bağın olmamış, böyle yapacaksın gibi video kayıtlarıyla daha çok ilerleyebildiğimi söyleyebilirim.” (Katılımcı2)

“Zoom üzerinden düzeltmelerimizi tabi ki yaptık, duyabildiğimiz takip edebildiğimiz ölçüde. Ama eseri net bir şekilde dinleme olanağımız video üzerinden oldu ve sürekli video üzerinden genelde gittim.” (Katılımcı3)

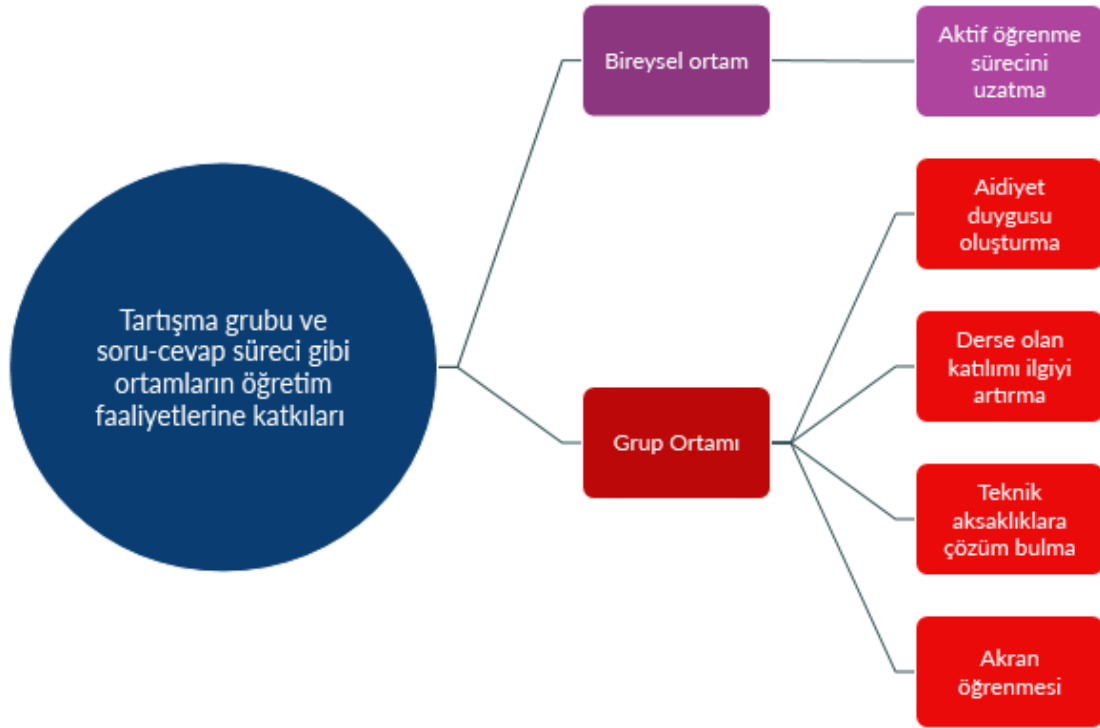
“Bu aksaklıklarda şöyle yaptık hocam Ben çalarken yandan ve üstten kendimi çekip onlara videomu yolladım. Metronomun bu, notaların sağ el,

sol el gidişi bu. Sonra onlardan aynı açıda video kaydı istedim”
(Katılımcı4)

Eşzamanlı çevrimiçi öğretim büyük ölçüde başarılı olmasına rağmen, araştırmacılar etkili müzik öğretimi ve öğreniminde yaşanan en yaygın sorunlardan birinin gecikme olduğunu belirtmişlerdir (Anderson, 2008 ; Brändström vd., 2012 ; Kruse vd., 2013 ; Maki, 2001). Katılımcıların görüşlerine bakıldığında bu durumun halen uzaktan eş zamanlı müzik eğitiminde en yaygın sorun olduğu görülmektedir. Katılımcılar bu duruma farklı çözüm yolları üretmişlerdir denilebilir. İnternet alt yapısını güçlendirmenin yanı sıra en sık başvuru olan yolun video kaydı dinleme olduğu söylenebilir. Katılımcılar öğrencilerden eş zamanlı derste dinledikleri eserin son halini bir de doğru açıyla çekilmiş bir video kaydından dinlemeyi istemişlerdir. Bu sayede yanlış çalınan yerlere dönüt vermenin de kolaylaştığını belirtmişlerdir. Bunun yanında sadece interneti güçlendirerek bu sorunu çözdüğünü piyano öğretiminin öğrenci çalarken anında müdahale gerektirdiğinden video kaydına hiç başvurmadığını belirten bir katılımcı da olmuştur. Bu bağlamda öğreticilerin kendi öğretim biçimlerine göre farklı yollarla bu durumun üstesinden geldiklerini söylemek mümkündür. Ayrıca teknik kaygı ve yalnızlık hissi gibi problemlerin öğrenenlerde yaşanmadığı katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

4.6 Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinde Tartışma Grubu ve Soru-Cevap Süreci Gibi Ortamların Öğretim Faaliyetlerine Katkıları

Araştırma sorularından altıncısı katılımcıların “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine katkılarını belirlemek amaçlı eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine ne gibi katkıları vardır?” sorusudur. Soruya katılımcıların verdikleri cevaplar NVivo14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine katkıları ana teması altında toplam iki adet alt tema belirlenmiştir. Bunlar “bireysel ortam” ve “grup ortamı” şeklinde oluşmuştur. Bireysel ortamın altında “aktif öğrenme sürecini uzatma” Grup ortamının altında “aidiyet duygusu oluşturma”, “derse olan katılım ve ilgiyi artırma”, “teknik aksaklıklara çözüm bulma” ve “akran öğrenmesi” şeklinde alt temalara ulaşılmıştır. Bunlar Şekil 4.6’ da gösterilmektedir.

Şekil 4.6 Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine katkıları ana temasına bağlı alt temalar

Bireysel ortam temasının altında aktif öğrenme sürecini uzatma ilgili doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“,,, öğrenciler aynı sınıfta olsalar bile seviyeleri farklı o sebeple grup kurmadım bireysel olarak sürekli soru cevap şeklinde iletişim halindeydik. Örneğin dersin zamanlaması, kayıt dinletme, kısa kısa çalıp paylaşma vb. şeklinde iletişim kurduk. “ (Katılımcı2)

“... Bizim derslerimiz zaten bireysel, her ne kadar çocuklar aynı sınıf seviyelerinde de olsa müzikalimleri anlama kapasiteleri aynı değil. Dolayısıyla verdiğim eserler de farklı. O yüzden ben grup ortamları değil bireysel soru cevap ortamı ile canlı dersleri destekledim. Bu ortam çocukların sürekli alıştırma ve tekrar yapıp benimle paylaşmasına yaradı. “ (Katılımcı4)

Katılımcıların görüşlerine bakıldığında eş zamanlı ders dışında farklı uygulamalar üzerinden öğrencileri ile bireysel iletişim kurmaya devam ettikleri görülmüştür.

Bireysel iletişim tercih etme sebeplerini ise öğrenenler arası seviye, müzikalite farkları olarak açıklamışlardır. Katılımcıların bu iletişim ile öğrenenlerin aktif öğrenme sürecini uzatmayı hedefledikleri söylenebilir.

Grup ortamı alt teması altında;

Aidiyet duygusu oluşturmaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Whatsapp grubu kurdum ve ders dışında oradan iletişim kurmaya devam ettik. Eserler attım örneğin. Birbirinizle o eserler hakkında yorumlar yaptım dedim. Ya da onlar paylaşımlar yaptı. Yani sonuç olarak bir yandan eser dinleme konusunda onları teşvik etmiş olduk ve neler dinleyebileceğini paylaşmış olduk. Bu paylaşımlar kendi aralarında da iletişim anlamında bir faydası oldu ayrıca Kendilerini de o gruba ait hissetmelerini sağladı” (Katılımcı3)

“Whatsapp grubum var. O grupta bazen beyin fırtınası yaratacak çalışmalar paylaşabiliyorum yani şöyle; Beethoven Sonata No.17 mesela hangi icracıdan dinlediğinizde ruhunuza dokunuyor gibi bir soru yöneltiyorum ya da ortamın biraz üstünde bir eser paylaşıyorum bunu çalmayı kim başarabilir diyorum. Bu ortamlar öğreneni bir gruba ait hissettiriyor ve bir sonraki canlı derse katılımını da olumlu yönde etkiliyor.” (Katılımcı4)

“Mesela o dönem Türk bestecileri ilgili konser kaydı yapıp okul hesabından paylaşacaktık. Bu eserlerin farklı icralarını bulup Whatsapp grubumuzda paylaştım. Bunu mutlaka dinleyin dedim. Zaten konser etkinliğiyle bir topluluk hissi oluşturmuştuk.” (Katılımcı6)

Öğrenenler çevrimiçi öğrenme ortamlarına hem bireysel hem de bir topluluk üyesi olarak katılabilir (Hrastinski, 2009). Bir öğrenme topluluğuna aidiyet hissetmek öğrenme ortamlarında başarıyı, etkileşimi ve tutumu etkilemektedir (Haar, 2018; Yılmaz, 2016). Bu bağlamda katılımcılar grup ortamlarında çeşitli paylaşımlar yaparak öğrenenlerin kendini öğrenme grubuna ait hissetmelerini hedeflemişlerdir denilebilir.

Derse olan katılım ve ilgiyi artırmaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Whatsapp grubunda şöyle bir şey de yapmıştım. İşte dönemleri belirlemiştim. Örneğin barok dönemini bu hafta barok dönemini ele alacağız. Onunla alakalı paylaşmak isteyen bilgiler paylaştı. Mesela özelliklerini, eserlerini gibi. Bu sayede canlı derse olan ilgi katılım da arttı.” (Katılımcı3)

“Whatsapp grubunda haftalık kiminle kaç ders yaptığının çizelgelerini paylaşıyordum. Bu da öğrencilerim arasında bütünlük sağladı o hafta derse katılamayan öğrenci çizelgedeki ders sayısının az olduğunu gördüğünde telafi dersi talep etti mesela. Üzerinde sorumluluk hissetti derse devamı sağladı bu yöntem.” (Katılımcı6)

“Oluşturduğum grupları ders saatlerini hatırlatma, dersle ilgili genel duyurular yapma, dersimiz ile ilgili workshoplar paylaşma gibi amaçlar için kullandım.” (Katılımcı7)

Katılımcıların görüşlerine bakıldığında genel olarak soru cevap ve tartışma ortamları oluşturmak Whatsapp uygulamasından yararlandıkları görülmüştür. Öğrenenlerin farklı farklı sebeplerden uzaktan öğrenme faaliyetlerine katılmayı aksattıkları ya da tamamen bıraktıkları bilinmektedir (Demir, 2015). Bu bağlamda katılımcılar çeşitli paylaşımlarla derse olan ilgiyi ve katılımı artırmayı hedeflemişlerdir denilebilir.

Teknik aksaklıklara çözüm bulmaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Öğrenciler gruplarda kendi aralarında canlı ders ile ilgili teknik sorunlarını da paylaştılar birbirlerine rehberlik yaptılar” (Katılımcı1)

Uzaktan eğitimde teknik aksaklıklar sıklıkla karşılaşılan bir durumlardır demek mümkündür. Katılımcıların görüşlerine dayanarak tartışma grupları üzerinden öğrenenlerin birbirlerine teknik anlamda rehberlik ettikleri görülmektedir.

Akran öğrenmesine ilişkin doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir.

“Bizim derslerimiz bireysel yapıldı fakat sınıftaki aynı eseri çalan öğrencilerimden biri stakatoyu çok güzel yapıyor diğerleri yapamıyor diyelim. Ona gruptan stakato yaptığı bölümün videosunu paylaşmasını söylüyordum. Bazen ben ne yapsam da başaramayan öğrenci arkadaşından görünce yapıyordu.” (Katılımcı4)

Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine genel olarak olumlu yansıdığı görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine bakıldığında soru cevap ve tartışma ortamları sadece grup olarak değil bireysel olarak da karşımıza çıkmaktadır. Bireysel soru cevap süreçleri ile öğrenen her an öğreticisine ulaşabildiğinden ve dönüt alabildiğinden dolayı aktif öğrenme süresini uzatır denilebilir. Diğer yandan grup ortamlarında ise yapılan paylaşımlar öğrenende aidiyet duygusu, derse devamlılık ve ilgi, teknik sorunlarına cevap bulma vb. olumlu katkılar sunmaktadır demek olasıdır. Bu bağlamda soru cevap ya da tartışma ortamlarının eş zamanlı uzaktan piyano derslerine destek amaçlı kullanılması önerilebilir.

4.7 Piyano Öğretim Basamaklarının Uzaktan Eş Zamanlı Derslere Göre Düzenlenmesi

Araştırma sorularından yedincisi “Piyano öğretimine ilişkin yönerge verme, bilgi aktarımı, gösteri gözlem, modelleme, koçluk, eşlik, değerlendirme vb. öğretici davranışlarını uzaktan eş zamanlı derslerde de etkili bir şekilde yerine getirebilmek için ne gibi düzenlemeler yaptınız?” sorusudur. Soruya katılımcıların verdikleri cevaplar NVivo14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Piyano öğretim basamaklarının uzaktan eş zamanlı derslere göre düzenlenmesi ana teması altında toplam beş adet alt tema belirlenmiştir. Bunlar “bilgi aktarımı”, “gösteri modelleme”, “yönerge verme”, “eşlik”, ve “değerlendirme” şeklinde oluşmuştur. Bunlar Şekil 4.7’de gösterilmektedir.

Şekil 4.7 Piyano öğretim basamaklarının uzaktan eş zamanlı derslere göre düzenlenmesi ana temasına bağlı alt temalar

Bilgi aktarımına alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Bir eserin; tonalitesi, bestecisi, dönemi, bağları, çalma teknikleri bilgisi canlı derste de aktarılıyor.” (Katılımcı3)

“Canlı olarak aynı nota kağıdına bakarak soru cevap şeklinde analizini yaparız.” (Katılımcı4)

Katılımcıların görüşlerine dayanarak uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde bilgi aktarımının başarılı bir şekilde yapılabildiği ve öğrencilerin etkin bir şekilde ders içinde katılım sağlayabildiği söylenebilir. Fakat dersin bu aşamasında kullanılan platformun sağladığı olanaklardan (beyaz tahta, ekran paylaşımı, ayna vb.) da yararlanılması önerilebilir.

Gösteri modelleme alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Notaları ölçü ölçü ben okurum arkadan öğrenci okur. Sonra çalmaya geçeriz. Ben uzaktan eğitimde kendime şöyle bir yöntem buldum önce sadece sağ el çalışıyorum sağ elin ezgisi bu. Sonra sadece sol el çalışıyorum gibi” (Katılımcı4)

“Her eserin ifadesi farklı ne kadar stakato ve legatolardan yararlansa da eserin ifadesini ben çalarak derste gösteriyordum. Oturmayan yerleri de bölüm bölüm kendim çalarken kayıt alıp öğrenciye yolluyordum.” (Katılımcı3)

“Zoom’da ben çalıp gösteriyordum. Öğrenciler de yerlerini bulup çalıyorlardı ayrıca canlı derste eserin bir youtube kaydını yavaşlatarak izleyip çaldığımız da oldu.” (Katılımcı5)

“Telefonun kamerası ile ben çalarken gösteriyorum, sonra onu ben öğrenciyi dinliyorum” (Katılımcı6)

“Normalde yüz yüze derslerde öğrenci ile çalışırken çocuğun eline koluna nasıl müdahale ediyorsam uzaktan da bunu yapıyorum. Fakat yüz yüze çocuğun elini ne kadar serbest bıraktığını elini tutup bırakarak anlarım. Uzaktan da bu serbestliği kendi elimle piyanoya vurarak göstermeye çalıştım.” (Katılımcı7)

Katılımcıların görüşlerinden yola çıkarak, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde gösteri ve modelleme aşamasının bazı zorluklarla karşılaştığı söylenebilir. Yüz yüze derslerde fiziksel temasla veya dokunarak öğrencilere nasıl bir teknik uygulayacaklarını gösterdiklerini belirten katılımcılar, bu tür etkileşimin uzaktan eğitimde aynı şekilde sağlanamadığını ifade etmişlerdir. Özellikle, elin serbestliği, ifade unsurlarının gösterilmesi gibi konularda fiziksel etkileşimin eksikliğinin öne çıktığı söylenebilir.

Bununla birlikte, katılımcılar çeşitli yöntemlerle bu zorluğun üstesinden gelmeye çalıştıklarını da ifade etmişlerdir. Örneğin, notaların ölçü ölçü okunması, sol el ve sağ elin ayrı ayrı çalınması gibi teknikler uyguladıkları görülmüştür. Ayrıca, katılımcılar öğrencilere notaları tablolaştırıp beraber analiz etme, eserleri çalarak kayıt alıp öğrencilere gönderme ve canlı olarak çalıp gösterme gibi yöntemler de kullandıklarını belirtmişlerdir.

Bu bağlamda, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde gösteri ve modelleme aşamasının yüz yüze derslere kıyasla bazı sınırlılıklarının olduğu ve öğretmenlerin bu zorlukları aşmak için çeşitli stratejiler geliştirdikleri söylenebilir.

Yönerge verme alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Normalde yüz yüze derslerde öğrenci çalarken anında müdahale edebiliyoruz. Yanlış yaptığı yeri anında düzeltebiliyoruz Fakat bu uzaktan derslerde bu olmadı. Eserin bitmesini bekledim, öğrenci çalarken notlar aldım. Yönergelerimi toplu bir şekilde verdim” (Katılımcı1)

“Çocuğun neyi eksikse o konuda sürekli yönerge verme halindeyiz zaten” (Katılımcı3)

“Öğrenci çalarken sürekli eş zamanlı yönerge verdim” (Katılımcı4)

“Öğrenci çalarken ben hep yönerge verdim” (Katılımcı5)

“Piyano eğitimi anında müdahale gerektirir. Ben yönergelerimi çocuk çalarken hep anlık verdim. Bunun daha doğru olduğunu düşünüyorum” (Katılımcı7)

Katılımcıların görüşlerine bakıldığında, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğrencilere yönerge vermenin yüz yüze derslere göre daha zor olduğu söylenebilir. Yüz yüze derslerde öğretmenlerin öğrencinin çalarken anında müdahale edebildiğini ve yanlış yapılan noktaları hemen düzeltebildiklerini belirten katılımcılar, bu tür anlık müdahalelerin uzaktan derslerde daha az mümkün olduğunu ifade etmişlerdir.

Eşlik alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Eşlik deyince akla sadece eşlikli parçalar gelmez, diyelim ki öğrenci sağ eliyle doğru çalamıyor. Bazen ben öğrenciyi durdururum sen sadece sol elinle çal derim ben sağ elini çalarım. Öğrenci o çok sesliliği duysun diye. Bunu uzaktan yapamadım mesela” (Katılımcı2)

“Öğrenci solo keman çalıyor diyelim onun kaydı alındı. Kulaklıktan ben onu dinleyip üzerine eşlik yaptım mesela. Ya da dört el bir eseri önce bir öğrenci çaldı kaydı alındı diğer öğrenci kaydın üstüne eşlik yaptı. Görüntüler birleştirildi. (Katılımcı2)

“Eşlik için birleştirme programlarından yararlandım” (Katılımcı5)

“Eşlik konusunda şunu söyleyebilirim ben çaldım kayıt aldım. Öğrenci onun üzerine instagram’da canlı yayın yaparak o anda canlı çaldı. Sonrasında karşılıklı canlı eşlik yapmayı da denedik o da başarılı oldu.” (Katılımcı3)

Eşlik başlığı altında katılımcıların görüşlerine bakıldığında canlı eşlik yerine kayıt üzerine eşlik yapıldığı görülmektedir. Bu konuda eşlik yapma uygulamalarından yararlanılarak canlı eşlikler de çalmaları önerilebilir.

Değerlendirme alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Canlı derste dinleyip değerlendirdiğim de oldu fakat öğrenci çok heyecanlandığında kayıt atmasını onu da değerlendirebileceğimi söyledim” (Katılımcı3)

“Değerlendirmede ise o gün kaçınıcı ölçüye kadar çaldıysak bugün ödevin bu çal akşam bana kaydını at diyordum” (Katılımcı4)

Katılımcılar değerlendirme aşamasında öğrencileri çaldıklarını canlı veya kayıttan dinlediklerini belirtmişlerdir.

Birebir çalgı derslerinde öğreticilerin davranışlarını analiz eden (Benson ve Fung 2005; Gipson 1978; Siebenaler 1997; Speer 1994; Worthy 2005; çalışmalara ek olarak, Comeau vd. (2019) bazı öğretici davranışları kategorize etmiştir. Bu davranışların çevrimiçi eş zamanlı piyano öğretiminde de nasıl uygulandığına dair katılımcı görüşlerine bakıldığında,

- bilgi aktarımının verimli bir şekilde gerçekleştiği,
- gösteri modellemenin uygulanması aşamasında ses gecikmesinden fiziksel temasın olmamasından kaynaklı bazı zorluklarla karşılaşıldığı fakat öğreticilerin kendine has yöntemlerle bu sınırlılıkların üstesinden gelmeye çalıştıkları,
- yönerge vermenin normal şartlar altında anında olması gerektiği fakat bazı durumlarda bunun pek de başarılı olamadığı,
- eşlik yapmanın kayıt üzerinden canlı yapılmasının daha verimli olduğu,
- değerlendirmenin ise kayıt ve canlı olarak iki türlü de yapıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu bağlamda öğreticilere uzaktan müzik eğitimi uygulamaları konulu hizmet içi eğitimler, eba platformunda ücretsiz kullanabilecekleri dijital materyaller geliştirilmesi önerilebilir.

4.8 Eş Zamanlı Uzaktan Piyano Derslerinde Kullanılan Dijital Materyaller ve Etkili Yönleri

Araştırma sorularından sekizincisi eş zamanlı uzaktan piyano derslerinde kullanılan dijital materyalleri ve etkili yönlerini belirlemek amacıyla “Eş zamanlı Piyano derslerinin ğretim hedeflerine ulaşmada başarılı olmak için hangi dijital ders materyalleri önerirsiniz? Bu araçların etkili yönleri nelerdir?” sorusudur. Soruya katılımcıların verdikleri cevaplara ilişkin doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Yok, dijital materyal kullanmadım.” (Katılımcı1)

“Ben kullanmadım ama internette bazı uygulamalar gördüm kullanılabilir diye düşünüyorum.” (Katılımcı2)

“Yani ben kullanmadım ama bilsek tabii ki faydalı olacaktır.”
(Katılımcı3)

“Piyano, telefon ve tripot başka bir materyal kullanmadım.”
(Katılımcı4)

“Öğretim için tavsiye edilen eserlerin video kayıtları internette var onları yavaşlatarak izlettim, bunun dışında dijital materyal kullanmadım.”
(Katılımcı5)

“Hayır, hiç kullanmadım.” (Katılımcı6)

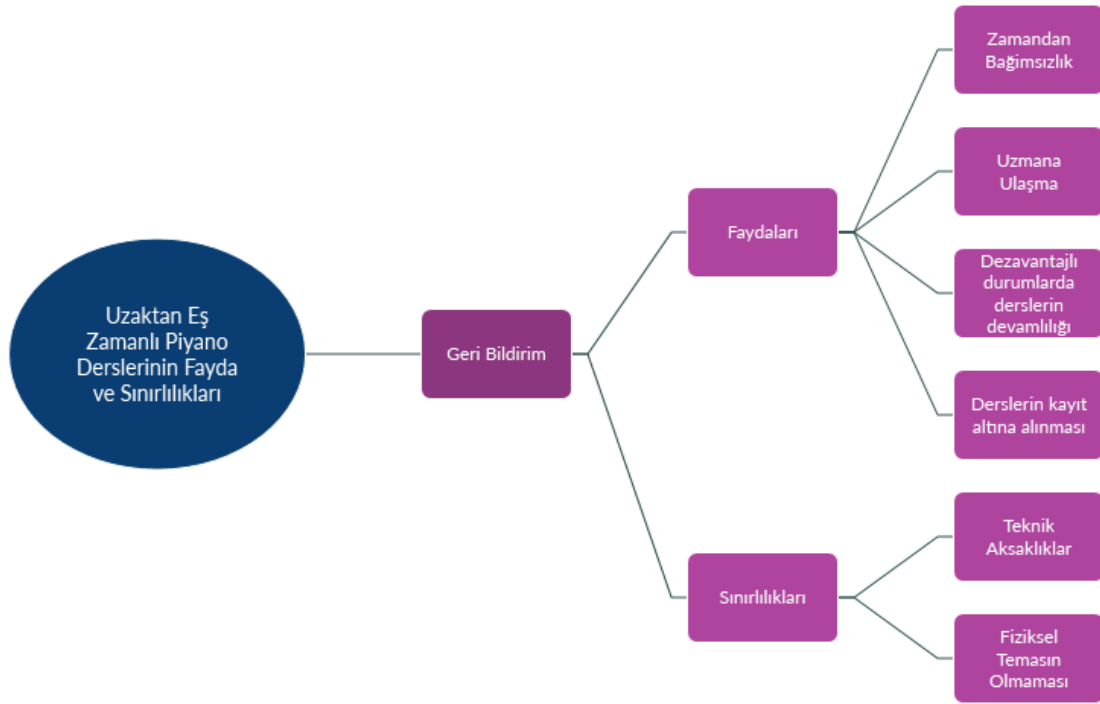
“Yok, ben kullanmadım. Öneremem.” (Katılımcı7)

Katılımcı görüşleri incelendiğinde uzaktan eş zamanlı piyano dersi süresince herhangi bir dijital materyalden yararlanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Fakat bu konuda ilgili alanyazına bakıldığında Ruismäki, Juvonen ve Lehtonen’e (2013) göre, müzikle ilgili tüm teknolojik gelişmeler, müzik eğitimi daha ilgi çekici, daha kolay ve daha hızlı bir hale getirmiş bununla birlikte öğretmeyi ve öğrenmeyi kolaylaştırmıştır. Bu bağlamda birçok çevrimiçi piyano uygulamasının geliştirildiği ve hem bilgisayar hem de mobil ortamda kolayca erişilebilir olduğu söylenebilir. Sonuç olarak öğretmenlerin çevrim içi piyano dersleri için geliştirilen uygulamaların kullanımı ile ilgili hizmet içi eğitimler düzenlenmesi, uygulamalar ile ücretsiz işbirlikleri sağlanması ya da eba platformunda güzel sanatlar liseleri uzaktan eş zamanlı piyano dersleri için kullanılabilecek dijital ders materyalleri geliştirilmesi önerilebilir.

4.9 Eş Zamanlı Piyano Derslerini Sunuş, Geri Bildirim, Değerlendirme ve Öz Değerlendirme Faaliyetlerinin Fayda ve Sınırlılıkları

Araştırma sorularından sonuncusu “Eş zamanlı Piyano derslerini sunuş, geri bildirim, değerlendirme ve öz değerlendirme faaliyetlerinizi fayda ve sınırlılıkları ile anlatınız.” sorusudur. Soruya katılımcıların verdikleri cevaplar NVIVO14 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin fayda ve sınırlılıkları ana teması altında geri bildirim alt teması belirlenmiştir. Çünkü katılımcılar değerlendirme ve öz değerlendirme faaliyetlerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin herhangi bir üstünlüğü ya da sınırlılığından söz etmemiştir. Geri bildirim temasının altında fayda ve sınırlılıklardan söz etmişlerdir. Bunlar ise faydaların altında “zamandan bağımsızlık”, “uzmana ulaşma”, “dezavantajlı durumlarda derslerin devamlılığı”, “derslerin kayıt altına alınması”, sınırlılıkların

altında “teknik aksaklıklar”, “fiziksel temasın olmaması” şeklinde oluşmuştur. Bunlar Şekil 4.8’de gösterilmektedir.

Şekil 4.8 *Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin fayda ve sınırlılıkları ana temasına bağlı alt temalar*

Faydaların altında zamandan bağımsızlık alt teması hakkında katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar şu şekildedir.

“Öğrenci ben gelemeyeceğim ya da giremiyorum internetim şu anda yok dediğinde dersi uygun bir zamanda yapmak üzere planlıyorduk” (Katılımcı1)

“Hocam derse geç kalacağım. Şu saat gelsem müsait misiniz? Şu saatte yapabilir miyiz? gibi biz ders programı haricinde istediğimiz zamanlarda ders yapabildik.” (Katılımcı2)

“Hocam şu an evde herkes uyuyor. E ben şimdi ses yapamam piyanoyu açamam. E ne zaman müsait olursunuz? Gibi durumlarda dersleri istediğimiz saatlere planladık.” (Katılımcı4)

“Çok büyük bir genişlik veriyor. Mesela hafta sonunda ders yapabiliyorsun, akşam da ders yapabiliyorsun. Zamanı kendine göre ayarlayabiliyorsun. Kesinlikle avantajlı bu.” (Katılımcı6)

Katılımcı görüşlerine dayanarak zamandan bağımsızlık, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde geri bildirim sürecinin esnekliğini ve öğrenci odaklı olmasını sağlayan kritik bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitim, öğrencilere kendi öğrenme süreçlerini kişiselleştirme fırsatı verir. Bu bağlamda öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve günlük programlarına uygun ders saatleri belirlenmesi, öğrencinin derslere daha motive ve istekli katılmasını sağlar denilebilir. Ayrıca, katılımcı görüşlerine bakıldığında teknik sorunlar ya da evdeki diğer sorumluluklar gibi çeşitli faktörler nedeniyle eğitimin aksamasını önlediği görülmüştür. Bu şekilde, geri bildirim süreci daha etkili ve verimli hale gelir denilebilir; çünkü öğrenci, en uygun zaman diliminde ders alarak performansını en üst seviyeye çıkarabilir. Özetle, zamandan bağımsızlık teması altında değerlendirilen bu esneklik, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğrencinin öğrenme deneyimini olumlu yönde etkileyen bir faktördür denilebilir.

Faydaların altında uzmana ulaşma alt teması hakkında katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar şu şekildedir.

“Ben ne bileyim biriyle master class yapmak istiyorum ama yurt dışında yaşıyor ve ben o insanla inanılmaz görüşmek istiyorum. Yani bunun altyapısı oluşturulmuşsa ben niye bundan mahrum kalayım?” (Katılımcı2)

“Piyano usta çırak ilişkisi ile öğrenilen bir süreç öğrenci artık tekniğini oturtmuş fakat çalıştığı hoca ile aynı yerde yaşamıyor artık diyelim dersler uzaktan devam edebilir. Eseri dinletir hocası ona müzikal bir yorum bildirebilir.” (Katılımcı6)

Görüşlere bakıldığında uzaktan eş zamanlı piyano eğitimin faydaları bağlamında katılımcıların coğrafi engellerin kaldırılmasına ve usta çırak ilişkisinin devamına dikkat çektiği görülmektedir. Bu bakış açısı ile uzaktan eş zamanlı piyano dersleri

öğrencilere, dünyanın herhangi bir yerindeki uzmanlara ya da artık uzakta olma kendi hocasına ulaşma, çalışmasını dinletme fırsatı sunar denilebilir.

Faydaların altında dezavantajlı durumlarda derslerin devamlılığı alt teması hakkında katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar şu şekildedir.

“Öğrenci hasta mesela bir hafta raporlu bu haftanın telafisini okul içi zaman aralığında yapmak zorunda olmamak hemen eş zamanlı bir ders planlamak faydalı olabilir. Ya da mesela öğrenci yetenek sınavını kazanmış fakat riskli bir hastalığı var okula gelemiyor sistemin içinde ona çevrimiçi ders vermemize fırsat tanıyan düzenlemeler olmalı” (Katılımcı2)

“Afet ya da salgın gibi durumlarda eğitimin devam etmesini sağlıyor. Hiçbir şey bile yapmasak çocukla mesela piyano ile ilgili konuşmak bile onun motivasyonunu diri tutuyor yani öğrencilerin eğitim öğretim sürecinden kopmamasını sağlıyor.” (Katılımcı6)

Görüşlere bakıldığında katılımcıların sağlık sorunları, afetler vb. olağanüstü durumlarda uzaktan eş zamanlı derslerin sağladığı avantajlara dikkat çektikleri görülmektedir. Bu bağlamda piyano eğitiminde de derslerin devamı açısından uzaktan eğitimin öğrencilere motivasyon ve fayda sağladığı söylenebilir.

Faydaların altında derslerin kayıt altına alınması alt teması hakkında katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar şu şekildedir.

“Eş zamanlı dersleri kayıt altına aldığımızdan öğrenciler aslında geri bildirim kendi kayıtlarından da başarılı bir şekilde aldı, çalarken yaptıkları hataları kendi videolarıyla fark ettiler ve düzelttiler.” (Katılımcı4)

“Eş zamanlı derslerde öğrencinin önceki çaldığı kayıtları izletiyorum. Öğrenci nerde hata yaptığını görüyor kendine dışarıdan bir gözle bakabilmek gibi bir faydası oluyor bunun” (Katılımcı6)

Görüşlere bakıldığında katılımcıların derslerin kayıt altına alınması ile öğrencilerin kendi performanslarından geri bildirim alma ve öz değerlendirme yapma

fırsatı yakaladıklarına dikkat çektikleri görülmektedir. Bu bağlamda derslerin kayıt altında olmasının öz değerlendirme sürekli geri bildirim gibi avantajlarının yanında tekrar ve pekiştirme olanağı sağladığı da söylenebilir. Öğrenci kendi performansını tekrar tekrar izleyerek objektif bir bakış açısıyla kendini değerlendirebilir ve performansını geliştirebilir.

Sınırlılıkların altında teknik aksaklıklar alt teması hakkında katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar şu şekildedir.

“Eserin tartımı konusunda mesela öğrenci çalışıyor fakat ondan veya benden kaynaklı internet kopukluğu olduğu zaman tam olarak iyi çaldığı anlaşılmıyor. Ya da ben doğru geri bildirim veremiyorum diyelim”
(Katılımcı1)

“Tabi ki teknik aksaklıklar olduğunda geri bildirim süreci başarılı olmuyor”(Katılımcı2)

“Ses içeriği açısından, görüntü açısından şimdi bir gitarı karşıdan kamera daha rahat alabiliyor. Ama piyanoda klavyenin genişliği açısından bu çok zor kısıtlı bir alan yani ve ses aktarma konusunda sıkıntı yaşıyor. Bu da her zaman geri bildirim vermede sorun yaratıyor, verimli bir sonuç vermiyor.” (Katılımcı3)

“Gösterip yaptırtma konusunda gerçekten zorlandım. Yani bazen çaresiz kaldım. Çalışıyorum fakat öğrencinin sesi ne kadar algıladığı nasıl duyduğunu bilme şansım yok. Piyano çok farklı bir enstrüman mesela nüanslar bunu öğrencinin akustik piyanodan yanında duyması gerekiyor doğru geri bildirimi alması için” (Katılımcı5)

“çok küçük nüanslar var mesela eserde bunu sesi teknoloji yoluyla aktarırken veremezsin öğrenci aynı mekanda kulağı ile aracısız duymalı”
(Katılımcı7)

Görüşlere bakıldığında katılımcıların birçoğunun uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde teknik aksaklıkların geri bildirim sürecini sekteye uğrattığı konusuna dikkat çektiği görülmektedir. Bağlantı sorunları, kamera ve mikrofonun kalitesizliği öğrencinin tekniği tam anlayamamasına ve öğretmenin de doğru geri bildirimleri verememesine yol açabilir. Ayrıca piyano özelinde klavye alanının geniş olması, çok ince ses nüanslarına sahip eserlerin olması yine aksaklıkların giderilmesi konusunun önemini vurgular denilebilir.

Sınırlılıkların altında fiziksel temasın olmaması alt teması hakkında katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar şu şekildedir.

“Piyano derslerinde öğrencinin duruşunu elinin hareketlerini dokunarak gösteririz bu uzaktan çok olamadı.” (Katılımcı1)

“...çalgı çalmak derken aslında bir matematik problemi gibi çok bilişsel bir düzeyde bir şeyden bahsetmediğimiz için çok fazla dokunarak, hissettirerek gösteririz. İşte orada çocuğun elini, bileğini yumuşakça kaldırması gerektiğini hani uzaktan bir resimle göstermek, görüntü olarak göstermek başka bir şey bunu dokunarak elini tutup kaldırıp indirip o ağırlığı anlamasını sağlamak bambaşka bir şey işte burada organik bir şeyden bahsediyorum.” (Katılımcı2)

“Çok basit bir şekilde öğrencinin eline dokunarak gösterebileceğimiz veya sırtına beline dokunarak pozisyon aldırabileceğimiz durumu uzaktan anlatmak ve uygulamaya çalışmak zaten bir kere hani yeni başlayan bir öğrenci için dezavantaj” (Katılımcı3)

“Çocuğa benim dokunmam lazım. Bileğine, koluna, sırtına, ellerine, parmaklarına dokunarak çalmayı bir bütün olarak göstermem lazım ki geri bildirim vermede başarılı olayım.” (Katılımcı4)

“...mesela yan yana ellerine kollarına çok rahat dokunduğun için öğrencinin teknik anlamda bir desteğin oluyor. Uzaktan bu çok zorlaşıyor.” (Katılımcı6)

“Tekniği öğretirken çocuğun elini tutarsın, serbest bırakırsın o ağırlığı hisseder uzaktan olduğunda en büyük sınırlama bu bence.” (Katılımcı7)

Piyano çalarken elin, tuşlar üzerinde yanlış duruşu (tutuş) ya da yanlış oturuş öğrencinin performansı etkileyen önemli teknik problemlerden biridir (Gün ve Yıldız, 2013). Katılımcılar bu önemli kazanımı en kolay ve başarılı şekilde fiziksel temas yoluyla kazandırdıklarından bahsetmişlerdir. Bütün katılımcılar, fiziksel temasın, öğrencinin ellerini ve kollarını yönlendirerek doğru teknikleri öğretmek için kritik önemde olduğu ve uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde ise fiziksel temasın olmamasının, öğrencilerin öğrenme sürecinde çeşitli zorluklar yarattığı konusunda fikir birliğine varmıştır denilebilir. Bu bağlamda alanda uzaktan piyano eğitimi pedagojisine dair çalışmalara ihtiyaç vardır denilebilir.

4.10 Genel Bulgular

Bu araştırmada, güzel sanatlar liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma konusu kapsamında öncelikle ayrıntılı bir alan yazın taraması yapılmış, araştırma teknolojik pedagojik içerik bilgisi modeli ve araştırma topluluğu kuramı çerçevesinde temellendirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, nitel araştırma tekniklerinden olan görüşme tekniğinden yararlanılmıştır.

Kuramsal matrise dayalı olarak belirlenen araştırma soruları, güzel sanatlar lisesinde uzaktan eş zamanlı piyano dersi yürütmüş 7 öğretmen ile görüşme yoluyla yöneltilmiştir. Katılımcıların görüşleri kendilerinden izin alınarak ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Ses kayıt cihazına kaydedilen görüşlerin dökümleri alınarak NVivo14 paket programı aracılığı ile analiz edilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda toplamda 9 ana tema elde edilmiştir. Bu ana temalardan birincisi “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan öğretim teknikleri” ana temasıdır. Bu tema, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğrencilerin hangi öğretim tekniklerini kullandıklarını belirtmektedir. Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan öğretim teknikleri ana temasına bağlı alt temalar arasında en çok referans alan “Gösterip yaptırma” ve “sunuş yöntemi” olmuştur. Diğer alt temalar ise “Araştırma keşfetme” ve “Analiz” şeklindedir. Bu bağlamda Öğreticilerin uzaktan eş

zamanlı piyano derslerinde kullandıkları öğretim teknikleri genel olarak değerlendirildiğinde, gösterip yaptırma ve sunuş yöntemini kullandıkları referanslara bağlı olarak belirlenmiştir.

Elde edilen ikinci ana tema “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanılan platformlar” 3 adet alt tema ile açıklanmıştır. Bu alt temalar arasında en çok referans alan “Zoom” ve “Whatsapp” olmuştur. Öğreticilerin görüşleri uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde hangi platformların tercih edildiğini göstermektedir. Ana temayla bağlantılı olarak alt başlıklarla sorulan tercih sebebi ile ilgili “zoom” teması “MEB önerisi”, “kullanım kolaylığı”, “ses ve görüntü kalitesi”, “ulaşılabilirlik” olarak 4 temel görüşle desteklenmiş, ikinci tema olan “whatsapp” ise “kullanım alışkanlığı” ve “ulaşılabilirlik” şeklinde iki farklı görüşle desteklenmiştir. Bu bağlamda öğretmenlerin uzaktan eş zamanlı derslerde öğretim yönetim sistemlerini kullanmadıkları platformlardan ise en çok zoom ve whatsapp uygulamalarını kullandıkları belirlenmiştir. Bu uygulamaları kullanım sebeplerine bakıldığında zoom platformunun ses ve görüntü kalitesinin diğerlerine göre daha iyi olduğu belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda üçüncü ana tema olarak “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerine hazırlık ve teknik kontrol” 2 adet alt tema ile açıklanmıştır. Bunlar “internet” ve “kamera açısı” olmuştur. Elde edilen alt temalardan yola çıkılarak öğretmenlerin görüşleri, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde ortam hazırlığı ve teknik kontrol bağlamında neler yaptıklarını göstermektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin ortamı hazırlanırken en çok kamera açısına öncelik verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada yapılan analizler sonucunda dördüncü ana tema olarak “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerine etkili iletişim” 3 adet alt tema ile açıklanmıştır. Bunlar “motive etme” ve “ilgi çekici ve eğlenceli hale getirme” ve “daha anlayışlı olma” şeklinde olmuştur. Elde edilen alt temalardan yola çıkılarak öğretmenlerin görüşleri, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde etkili iletişim için neler yaptıklarını göstermektedir. Bu bakış açısıyla öğretmenlerin öğrenenlerle iletişim kurarken kolaylaştırma rolü bağlamında kendi öğretim tarzlarına göre farklı yöntemler belirledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra “motive etme” görüşünün en çok referans alan görüş olduğu görülmüştür.

Elde edilen beşinci ana tema olarak “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerine gecikme, sesin doğru aktarılamaması vb. durumlara çözüm önerileri” 2 adet alt tema ile

açıklanmıştır. Bunlar “donanım ile ilgili çözümler” ve “eser ile ilgili çözümler” şeklindedir. Ana temaya bağlı olarak “eser ile ilgili çözümler” 4 farklı görüşle desteklenmiştir. Bunlar “kısa eser verme”, “eserin tamamını dinleme”, “ölçü ölçü dinleme” ve “video kaydı” şeklinde olmuştur. Bu çözüm önerilerinden en çok referans alan “video kaydı” görüşü olmuştur. Elde edilen alt temalardan yola çıkılarak öğretmenlerin görüşleri; uzaktan eş zamanlı piyano derslerine gecikme, sesin doğru aktarılamaması vb. durumlara çözüm önerilerini göstermektedir. Bu bakış açısıyla öğretmenlerin öğrenenlerin eseri çalışının son halini bir kerede gecikme olmadan dinleyebilmek için en çok video kaydı isteme yoluna gittikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda altıncı ana tema olarak “Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine katkıları” 2 adet alt tema ile açıklanmıştır. Bunlar “bireysel ortam” ve “grup ortamı” şeklindedir. Ana temaya bağlı olarak grup ortamı “aidiyet duygusu oluşturma”, “derse olan katılımı ilgiyi artırma”, “teknik aksaklıklara çözüm bulma”, “akran öğrenmesi” 4 temel görüşle desteklenmiş ikinci tema ise “aktif öğrenme sürecini uzatma” görüşüyle desteklenmiştir. Elde edilen alt temalardan yola çıkılarak öğretmenlerin görüşleri, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine katkılarını göstermektedir. Bu bakış açısıyla öğretmenlerin oluşturdukları tartışma grubu ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine en çok aidiyet duygusu oluşturma ve derse olan katılımı ve ilgiyi artırma gibi katkıları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada yapılan analizler sonucunda yedinci ana tema olarak “Piyano öğretim basamaklarının uzaktan eş zamanlı derslere göre düzenlenmesi” 5 alt tema ile açıklanmıştır. Bunlar “bilgi aktarımı”, “gösteri modelleme”, “yönerge verme”, “eşlik” ve “değerlendirme” şeklinde olmuştur. Elde edilen alt temalardan yola çıkılarak öğretmenlerin görüşleri, Piyano öğretim basamaklarının uzaktan eş zamanlı derslere göre düzenlenmesini göstermektedir. Bu bakış açısıyla öğretmenler en çok “gösteri modelleme” ve “yönerge verme” basamaklarına düzenleme yapma gereksinimi duymuşlardır. Bu basamaklarda öğretmenlerin kendi öğretim şekillerine göre farklı düzenlemeler uyguladıkları görülmüştür.

Öğreticilerin eş zamanlı uzaktan piyano derslerinde kullanılan dijital materyalleri ve etkili yönlerini belirlemek amacıyla yöneltilen sekizincisi soruya verilen cevaplardan

uzaktan eş zamanlı piyano dersi süresince herhangi bir dijital materyalden yararlanmadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Elde edilen son ana tema ise “Eş zamanlı piyano derslerini sunuş, geri bildirim, değerlendirme ve öz değerlendirme faaliyetlerinin fayda ve sınırlılıklarıdır. Katılımcılar geri bildirim sürecinin fayda ve sınırlılıklarında söz etmişler değerlendirme ve öz değerlendirme faaliyetlerinin fayda ve sınırlılıkları hakkında görüş belirtmemişlerdir. Geri bildirim sürecinde en çok referans alan fayda “zamandan bağımsızlık” sınırlılık ise “teknik aksaklıklar” ve “fiziksel temasın olmaması” şeklinde olmuştur. Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin geri bildirim sürecinde öğretmenlerin belirlenen zamana bağlı kalmadan uygun zamanda öğretime devam edebilmelerini bir fayda olarak gördükleri söylenebilir. Bunun yanında öğretmenlerin uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin geri bildirim sürecinde sınırlılık olarak en çok fiziksel temasın olmamasına dikkat çektikleri görülmüştür.

Sürdürülen çalışma kapsamında, güzel sanatlar liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano dersleri öğretici görüşleri doğrultusunda kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar tartışılarak gerekli görülen önerilerde bulunulmuştur. Sonuç, tartışma ve öneriler kısımları izleyen bölümde sunulmaktadır.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, araştırma topluluğu ve teknolojik pedagojik içerik bilgisi modeli kuramı odağında, güzel sanatlar liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi bütünsel bir yaklaşım içinde ele alınmıştır. Araştırma topluluğu kuramı ilk olarak çevrimiçi öğrenme araştırmalarını yönlendirmek amacıyla önerilmiştir (Arbaugh vd., 2008). Kuramın öğretici bileşenini oluşturan öğretimsel buradalık öğrenme ortamının istendik sonuçlar çıkarması için ortamın tasarlanması, yönlendirilmesi, kolaylaştırılması ve diğer buradalıkların desteklenmesi yapılarını kapsadığı için önemlidir (Garrison vd., 2004, s. 72). Teknolojik pedagojik içerik bilgisi modeli ise, öğretmenlerin belirli bir içerik üzerinden öğrenci öğrenimini pedagojik ve teknolojik yaklaşımlarla nasıl kolaylaştıracağı konusunu ele alır (Cox ve Graham, 2009).

Çalışma kapsamında ulaşılan sonuçlar, güzel sanatlar liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğretmenlerin deneyimlerini göstermektedir. Bursa ilinde görev yapan ve uzaktan eş zamanlı piyano dersi yürüten yedi güzel sanatlar lisesi öğretmenin görüşlerinden yola çıkarak yapılan analizler sonucunda elde edilen

bulgular, ana temalar ve alt temalar olarak ifade edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda en dikkat çeken sonucun öğreticilerin uzaktan piyano derslerine karşı ihtiyatlı tutum sergilemeleridir denilebilir. Bu durumun farklı sebepleri olabilir Görüşlerden yola çıkılarak aşağıdaki gibi nedenlere ulaşılmıştır:

- uzaktan eğitime hazırlıksız ve zorunlu geçiş,
- ağ alt yapısı yetersizliği,
- kullanılan teknolojik araçların (bilgisayar, kamera, mikrofon vb.) öğretmene bırakılması, standart olmayışı,
- evinde piyano olmayan öğrencilerin varlığı,
- uzaktan piyano derslerin için geliştirilmiş pedagojik yaklaşımların olmaması.

Ne var ki Karahan (2016)'nın öğrencilerin geleneksel piyano derslerinde gösterdikleri başarı düzeylerine göre, eş zamanlı uzaktan piyano dersi başarı düzeylerinin belirlenmesini amaçladığı çalışmasının sonucunda eş zamanlı uzaktan piyano dersi yapılan deney grubu öğrencileriyle, geleneksel yöntemlerle yüz yüze piyano dersi yapılan kontrol grubu öğrencilerinin piyano çalma becerileri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı ifade edilmiştir. Aynı bağlamda Pike'nin uzaktan eş zamanlı piyano derslerini araştırdığı vaka çalışmasında katılımcının çevrimiçi olarak piyano öğrenmenin avantajlarını deneyimlediğini, çevrimiçi ortamda etkili bir şekilde öğrenmeyi başardığını, özellikle, teknolojinin, nota ve ritim doğruluğu, vurgu ve ifadeyle ilgili ayrıntıları görmesine ve işitmesine yardımcı olduğunu belirttiği ifade edilmiştir. Bu çalışmalara kılavuzluğunda ve yukarıdaki nedenler ortadan kaldırıldığında öğreticilerin görüşlerinin olumlu yönde değişebileceği söylenebilir.

Araştırmanın diğer sonuçlarına bakıldığında uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde ses ve görüntü kalitesi bağlamında en çok zoom programının kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç salgın döneminde özel müzik kurslarında verilen uzaktan eş zamanlı müzik eğitimi derslerinde Zoom, Skype ve WhatsApp kullanımının yaygın olduğu (Aksoy vd., 2020) sonucu ile örtüşmektedir. Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğreticilerin en çok gösterip yaptırma yönteminden yararlandığı görülmüştür. Bu sonuç “Piyano çalma eyleminde de model olan bir öğretmen ve planlı bir eğitim vardır” (Tufan, 2000) görüşünü destekler niteliktedir.

Uzaktan eş zamanlı derslerin etkili olabilmesi için, öğreticilerin, öğrencilerin ve diğer katılımcıların eğitimsel ve sosyal gereksinimlerini karşılayacak bir ortam

oluşturulması gerekmektedir (Kreijns, Kirschner, Jochems ve Van Buuren, 2007; Gündüz, Aydemir ve Karaman, 2018). Bu bağlamda öğrencilerin ortam hazırlığı ile ilgili görüşlerine bakıldığında kamera açısının ders başarısı açısından önemli bir etken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca teknik ekipmanın kaliteli olması ses ve görüntü iletim verimini artırmaktadır. Yüz yüze ve eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin karşılaştırıldığı çalışmalarda piyanoları bağlamak için internet MIDI, çoklu kamera, harici mikrofon ve kulaklık vb. ekipmanlar kullanıldığı görülmüştür.

Uzaktan eş zamanlı dersler doğası gereği öğrencide yüz yüze derslerdeki kadar topluluk hissi oluşturmaz. Bu anlamda etkili iletişim teknikleri öğrenciyi eğitim öğretim sürecinde daha aktif kılar demek mümkündür. Bu bağlamda öğrencilerin etkili iletişime dair görüşlerine bakıldığında öğrencilerin motivasyonlarını artırıcı bir iletişim stili benimsedikleri görülmüştür.

Artaç (2018)'in Konservatuvar Düzeyinde Enstrüman Eğitiminde Uzaktan Eğitim Metodu adlı çalışmasında belirttiği gecikme, sesin doğru aktarılamaması vb. sınırlılıklara dair öğrencilerin en sık video kaydı dinleme yoluna gittikleri görülmüştür.

Uzaktan eğitimde etkileşim ile öğrencilerin motivasyonu ve başarı arasında doğru orantılı bir bağ olduğu belirlenmiştir (Cheng ve Chau, 2016). Bu anlamda öğrencilerin sadece ders sırasında değil ders dışı da etkileşimi devam ettirmek amacıyla tartışma ortamları, grup ortamları oluşturdukları görülmüş bunların öğretim faaliyetlerine olumlu katkıları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Comeau vd. (2019) piyano öğretiminde öğrencilerin davranışlarını yönerge verme, bilgi aktarımı, gösteri gözlem, modelleme, geribildirim, eşlik, değerlendirme olarak kategorize etmiştir. Uzaktan eş zamanlı derslerde öğrencilerin bu davranışlardan en çok gösteri modelleme, yönerge verme ve geri bildirim başlıklarında düzenlemeler yapma ihtiyacı duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda uzaktan eş zamanlı piyano dersi pedagojisine ilişkin araştırmalara ihtiyaç olduğunu söylemek mümkündür.

Geleneksel piyano öğretiminde temel bileşenler öğrenci öğretmen ve piyanodur. Fakat bunun yanında müzik eğitimini daha ilgi çekici, daha kolay ve daha hızlı bir hale getiren dijital materyaller, yapay zekâ uygulamaları geliştirilmiştir. Öğretmenlere ihtiyaçlarına göre bu materyallerden yararlanmaları önerilebilir.

Katılımcı deneyimlerine bakıldığında uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde teknik aksaklıkların yanı sıra zorlandıkları konulardan birinin de “fiziksel temas yoksunluğu” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Piyano derslerinde öğretici davranışlarından

olan dokunma, öğreticinin öğrenciye fiziksel temasla çalarken doğru el hareketlerini veya doğru tutuş ve duruşu göstermesini ifade eder (Comeau vd., 2019). Bu bağlamda uzaktan eş zamanlı derslerde fiziksel temasın olmaması önemli bir sınırlılık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitimde öğretici rolleri “Pedagojik”, “Yönetimsel”, “Değerlendirme”, “Teknolojik”, “Öğretim Tasarlayıcı”, “Kolaylaştırıcı” ve “Sosyal” olmak üzere yedi boyut altında incelenmektedir (Aydın, 2017; Berigel ve Çetin, 2018). Aynı bağlamda araştırma topluluğu kuramı ve Teknolojik pedagojik içerik bilgisi modelinde de öğreticiye benzer roller tanımlanmıştır. Bu rolleri yerine getirme ile ilgili sorulan sorularda öğretici görüşlerine dayanak öğreticinin kendi piyano öğretim stiline göre yöntemler benimsediği ve öğretim sürecinin iyi birer tasarımcısı, kolaylaştırıcısı ve yönlendiricisi olduklarını söylemek mümkündür.

Araştırmada elde edilen sonuçlar yüz yüze ve uzaktan eğitim veren kurumların, uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğreticilerin görüşleri, deneyimleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayacaktır. Bu bağlamda, uzaktan eş zamanlı piyano dersleri konulu çalışmalara ışık tutacak nitelikte olduğu söylenebilir.

5.1 Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgu ve sonuçlar doğrultusunda, aşağıdaki konularda öneriler sunulmuştur.

Öğreticilere Öneriler

Uzaktan eğitim süreçlerinde araştırma topluluğu kuramı doğrultusunda öğreticiden öğrenme ortamının tasarlayıcısı, kolaylaştırıcısı ve yönlendiricisi olması beklenmektedir. Bu bağlamda uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğreticilerine üç ana başlıkta öneriler sıralanmıştır.

Ders öncesine dair öneriler:

- Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde kullanabileceği öğretim yönetim sistemleri veya video konferans uygulamalarının sağladığı olanaklar dersin yapısına uygunluk görüntü ve ses aktarım kalitesi bağlamında değerlendirip en uygun olanı seçmeleri,
- dersin takvim saat bilgilerini, işleyecekleri konuyu, ya da derste çalacakları eseri/notaları önceden öğrencilere iletmeleri,
- dersin işleneceği ortamın hazırlığı bağlamında kaliteli donanım temin etmeleri, kamera açısını, ışığı derslerine en uygun ayarlamaları,

- ders başlamadan önce teknik kontrol bağlamında platformu ve donanımları denemeleri,
- olası teknik aksaklıkları gidermek için planlama yapmaları,
- teknolojinin müzik eğitiminde kullanımı konusunda kendilerini geliştirmeleri.

Ders esnasına dair öneriler:

- Uzaktan eş zamanlı piyano derslerine en uygun öğretim stratejilerini seçme ve uygulamaları
- öğrencileri motive edici, kolaylaştırıcı bir iletişim dili kullanmaları,
- derslerde kullanabilecekleri uygun dijital materyaller, yapay zekâ uygulamaları vb. seçme ve kullanmaları,
- piyano öğretimine ilişkin yönerge verme, bilgi aktarımı, gösteri gözlem, modelleme, koçluk, eşlik, değerlendirme vb. öğretici davranışlarını uzaktan eş zamanlı derslere uyarlayabilmeleri,
- farklı bir cihazdan oturum açarak dersi gözlemlemeleri,
- dersleri kaydetmeleri.

Ders sonrasına dair öneriler:

- Ders sonrası öğrencilerden değerlendirme almaları
- öz değerlendirme amacıyla ders kayıtlarını izlemeleri
- farklı görüşler almak amacıyla ders kayıtlarını meslektaşlarına izletmeleri

önerilebilir.

Öğrencilere Öneriler

Uzaktan eş zamanlı piyano dersine ilişkin öğrencilere üç ana başlıkta öneriler sıralanmıştır.

Ders öncesine dair öneriler:

- İşleyecekleri konu, ya da derste çalacakları eseri ile ilgili hazırlıklı olmaları,
- dersin işleneceği ortamın hazırlığı bağlamında kaliteli donanım temin etmeleri, kamera açısını, ışığı öğreticinin belirlediği şekilde ayarlamaları,
- ders başlamadan önce teknik kontrol bağlamında platformu ve donanımları denemeleri.

Ders esnasına dair öneriler:

- Öğreticinin ilettiği ders takvim saatinde derste hazır bulunmaları,
- derste öğreticinin yönlendirmelerine uymaları,

- dersleri tekrar tekrar izleyebilmek için kaydetmeleri.

Ders sonrasında dair öneriler:

- Ders sonrası öğreticilere ders ile ilgili geribildirim vermeleri önerilebilir.

Eğitim Politikası Uygulayıcılarına Öneriler

- Uzaktan müzik derslerinde ses gecikmesi, doğru aktarılamaması gibi teknik aksaklıkların diğer derslere göre daha belirleyici olması açısından güzel sanatlar lisesi öğretmenlerine standart kaliteli ekipman temin etmeleri,
- her iki alandan uzmanlarca uzaktan piyano dersi pedagojisi çalışmaları yapmaları,
- öğreticilere konu ile ilgili hizmet içi eğitimler düzenlemeleri,
- uzaktan eş zamanlı piyano ders uygulamalarına uygun öğrenme yönetim sistemleri ile iş birliği sağlamaları önerilebilir.

Araştırmacılara Öneriler

Bu çalışmada araştırmacı uzaktan eş zamanlı piyano derslerini öğretici görüşleri doğrultusunda incelemiştir. Araştırmacılar benzer bir çalışmayı diğer paydaşları da ekleyerek uzaktan eş zaman piyano derslerini daha kapsamlı bir şekilde araştırılabilir. Uzaktan piyano dersi pedagojisi bağlamında araştırmaların da alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ak, Ş., Gökdaş, İ., Öksüz, C. ve Torun, F. (2021). Uzaktan eğitimde eğitimcilerin eğitimi: Uzaktan eğitime yönelik öz yeterlik ve yarar algısına etkisi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi-Auad*, 7(1), 24-44.
- Akça, M. Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda teknolojik araç ve bilgisayar destekli klasik gitar eğitim metodunun etkililiğinin sınanması, Yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi, 2018.
- Aksoy, Y., Güçlü, O., & Nayir, A. E. (2020). Özel müzik kurslarının pandemi sürecindeki uzaktan eğitim durumları. *Milli eğitim dergisi*, 49(1), 947-967.
- Akyürek, R. (2020). The views of lecturers about distance music education process in the pandemic period. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 5(13), 1790-1833.
- Arbaugh, J. B., Cleveland-Innes, M., Diaz, S. R., Garrison, D. R., Ice, P., Richardson, J. C. ve Swan, K. P. (2008). Developing a community of inquiry instrument: Testing a measure of the community of inquiry framework using a multi-institutional sample. *The Internet and Higher Education*, 11(3), 133-136.
- Artaç, A. (2018). Konservatuvar düzeyinde enstrüman eğitiminde uzaktan eğitim metodu. Özseven, T., & Karaca, V. (Eds.) *1st. International Symposium on Innovative Approaches in Scientific Studies*, 302-304
- Atalan, A. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Hazırlık Sınıfı Flüt Eğitiminin Hedefler, Hedef Davranışlar İçerik Yönünden İncelenmesi Hazırlık Sınıfı Flüt Dersi İçin Bir Öğretim Programı Taslağının Hazırlanması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 1998.
- Aydın, C.H. (2005). Turkish Mentors' Perception of Roles, Competencies and Resources for Online Teaching. *TOJDE*, 6(3), 58-80.
- Aydın, M. Uzaktan öğretici yeterliliklerinin & yeterlilik boyutlarının belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, 2017.
- Aytaç, Ç. (1981). Sanat ve Uygarlık, Ankara: Bizim Büro Basımevi.

- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *NursingPlus Open*, 2, 8-14.
- Benson, C. Fung, C. V. (2005), Comparisons of teacher and student behaviours in private piano lessons in China and the United States, *International Journal of Music Education*, 23(1), 63–71.
- Berge, Z.L. (1995). Facilitating computer conferencing: Recommendations from the field. *Educational Technology*, 15(1), 22-30.
- Berigel, M. ve Çetin, İ. (2018) Uzaktan eğitimde öğretene ve öğrenen rolleri. İstanbul: Pegem Akademi.
- Bilen, S. Kaya, A. (2021) The Reflections of Pre-service Music Teachers' Creative Thinking Skills on their Instrumental Improvisation Ability. *International Online Journal of Educational Sciences*, 13(4), 1179.
- Birinci, G., Kılıçer K., Ünlüer, S. & Kabakçı, I. (2009). Eğitim teknolojisi alanında yapılan durum çalışması araştırmalarının yöntemsel değerlendirilmesi. III. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Black, L. M. (2007). Historical and conceptual foundations. Handbook of research on socia-technical design and social networking systems. (Ed: B. Whitworth ve A. Moor). New York: Information Science Reference, 3-14.
- Bogdan, R. C. ve Biklen, S. K. (1992). Qualitative Research for Education: Introduction and Methods. Boston: Allyn and Bacon.
- Broadfoot, O. ve Bennett, R. (2003). Design Studios: Online? Comparing Traditional Face-to-face Design Studio Education with Modern Internet-based Design Studios, *Apple University Consortium Academic and Developers Conference Proceedings*, Sydney, 9-21
- Bülbül, A. H., Tuğtekin, U., İlic, U., Kuzu, A., vd. (2016). Çevrimiçi Ortamlarda Araştırma Toplulukları: Öğretim Üyeleri İçin Bir Yol Haritası. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 171-190.

- Calderon-Garrido, D., & Gustems-Carnicer, J. (2021). Adaptations of music education in primary and secondary school due to COVID-19: The experience in Spain. *Music Education Research*, 23(2), 139–150. <https://doi.org/10.1080/14613808.2021.1902488>
- Camlin, A., Lisboa, T. (Eds.). (2021). The digital ‘turn’ in music education [*Special issue*]. *Music Education Research*, 23(2), 129–138. <https://doi.org/10.1080/14613808.2021.1908792>
- Camp, M., W. (1992). *Teaching Piano*. California: Alfred Publishing Co, Inc.
- Cheng, G., & Chau, J. (2016). Exploring the relationships between learning styles, online participation, learning achievement and course satisfaction: An empirical study of a blended learning course. *British Journal of Educational Technology*, 47(2), 257- 278. <https://doi.org/10.1111/bjet.12243>
- Christopher, D., & Hyder, K. (2014). *The successful virtual classroom: How to design and facilitate interactive and engaging live online learning*. New York: American Management Association.
- Collison, G. et al. (2000). *Facilitating online learning: effective strategies for moderators*. Madison, WI: Atwood.
- Comeau, G., Lu, Y., & Swirp, M. (2019). On-site and distance piano teaching: An analysis of verbal and physical behaviours in a teacher, student, and parent. *Journal of Music, Technology and Education*, 12(1), 49–77. https://doi.org/10.1386/jmte.12.1.49_1
- Cooper, S. (2005), ‘Marguerite V. Hood and Music Education Radio Broadcasts in rural Montana (1937–39)’, *Journal of Research in Music Education*, 53: 4, 295–307.
- Cox, S., & Graham, C. R. (2009). Diagramming TPACK in Practice: Using and Elaborated Model of the TPACK Framework to Analyze and Depict Teacher Knowledge. *TechTrends*, 53, Article No. 60. <https://doi.org/10.1007/s11528-009-0327-1>

- Craton, L. G., Lee, J. H. J., & Krahe, P. M. (2021). It's only rock 'n roll (but I like it): chord perception and rock's liberal harmonic palette. *Musicae Scientiae*, *25*(1), 92–110. <https://doi.org/10.1177/1029864919845023>
- Crawford, R. (2013). Evolving Technologies Require Educational Policy Change: Music Education for the 21st Century. *Australasian Journal of Educational Technology*, *29*(5), 717-734.
- Creswell, J. W. & Creswell, J. D. (2022). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. Los Angeles, CA: SAGE Publications.
- Çiçek, V. Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik performanslarına yönelik kaygılarının benlik saygısı ve öz yeterlikleriyle ilişkisi, Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 2020.
- Dammers, R. J. (2009). Utilizing internet-based videoconferencing for instrumental music lessons. Update: *Applications of Research in Music Education*, *28*(1), 17–24.
- Daniel, S.J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. prospects, <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Daugvilaite, D., (2021), Exploring perceptions and experiences of students, parents and teachers on their online instrumental lessons. *Music Education Research*, *23*(2), 179-193. <https://doi.org/10.1080/14613808.2021.1898576>
- Demir, E. (2015). Açık ve uzaktan öğrenmenin katılım ve devamlılık stratejilerinde akademik takvim. *AUAd*, *1*(4), 36-58.
- Denzin, N. K., Lincoln, Y. S. (Eds.). (2018). The SAGE Handbook of Qualitative Research (5th ed.). Los Angeles, CA: Sage.
- Digolo, B. A., Andang'o, E. A., & Katuli, J. (2011). E-Learning as a strategy for enhancing access to music education. *International Journal of Business and Social Science*, *2*(11), 135-139.
- Duke, R. A., Simmons, A. L. (2006). The nature of expertise: Narrative descriptions of 19 common elements observed in the lessons of three renowned artist-teachers. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, *170*, 1-13.

- Eliri, İ., Akalın, T., Atalay, M. (2021) Sanat Eğitimi “Çocuğun Sanatsal Gelişiminden Yüksek Öğretimdeki Sanal Sınıflara”, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Enoch, Y. ve Lyke, J. (1987). Creative Piano Teaching. Illinois: Stipe Publishing Company.
- Fanger, Y., Pfeuffer, K., Helmbrecht, U., & Alt, F. (2020). PIANX-A platform for piano players to alleviate music performance anxiety using mixed reality. In *In pervasive health: Pervasive computing technologies for healthcare* 267–276. ICST. <https://doi.org/10.1145/3428361.3428394>.
- Firat, M. (2019). Uygulamadan kurama açık ve uzaktan öğrenme. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Fossey, E., Harvey, C., McDermott, F. and Davidson, L. (2002). Understanding and evaluating qualitative research. *Australian and New Zealand journal of psychiatry*, 36(6), 717-732.
- Garrison, D. R. (2009). Communities of inquiry in online learning. In *Encyclopedia of distance learning*, Second edition 352-355. IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-60566-198-8.ch052>
- Garrison, D. R., Anderson, T. (2003). E-learning in 21st century: A framework for research and practice. London: Routledge.
- Garrison, D. R., Anderson, T. ve Archer, W. (2000). Critical inquiry in a text-based environment. *The Internet and Higher Education*, 2, (2-3), 87-105.
- Garrison, D. R., Kanuka, H. (2004). Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *The Internet and Higher Education*, 7 (2).
- Gipson, R. C. (1978), ‘An observational analysis of wind instrument private lessons’, doctoral dissertation, Pennsylvania: Pennsylvania State University.
- Goodyear, P., et al. (2001). Competences for online teaching. *Educational Technology Research & Development*, 49(1), 65-72.
- Grigorkevich, A., Savelyeva, E., Gaifullina, N., & Kolomoets, E. (2022). Rigid class scheduling and its value for online learning in higher education. *Education and*

Information Technologies, 27, 12567-12584 <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11131-3>

- Groulx, T.J. and Hernly, P. (2010). ‘Online master’s degrees in music education: The growing pains of a tool to reach a larger community’. Update: *Applications of Research in Music Education*, 28 (2), 60–70.
- Gün, E., & Yıldız, G. (2013). Piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. *Fine Arts*, 8(1), 103-114. <https://doi.org/10.12739/10.12739>
- Gündüz, A., Aydemir, M., & Karaman, S. (2018). Eş-Zamanlı Sanal Sınıf Ortamındaki Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Sosyal Bulunuşluk Düzeylerinin Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(2), 83-95. <https://doi.org/10.19126/suje.379981>
- Haar, M. (2018). Increasing sense of community in higher education nutrition courses using technology. *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 50(1), 96-99.
- Harland, T. (2014). Learning about case study methodology to research higher education, *Higher Education Research & Development*, 33(6), 1113-1122, DOI:10.1080/07294360.2014.911253
- Hash, P. M. (2020). Remote Learning in School Bands During the COVID-19 Shutdown. *Journal of Research in Music Education*, 68(4),381-397.
- Hay, I. (2000). Qualitative research methods in human geography. UK: Oxford University Press.
- Herbert, D. (2007). Five challenges and solutions in online music teacher education. *Research in Music Education*, 5(1), 1–10.
- Holmberg, B. (1995). *Theory and Practice of Distance Education* (Second Edition). London: Routledge.
- Horzum, M. B. (2013). The investigation of technological pedagogical content knowledge of pre-service teachers. *Technology, Pedagogy and Education*, 223, 303-317.
- Hrastinski, S. (2009). A theory of online learning as online participation. *Computers & Education*, 52(1), 78-82.

- Ice, P., Swan, K., Diaz, S. Kupczynski, L. Swan-Dagen, A. (2010). An analysis of students' perceptions of the value and efficacy of instructor's auditory and text-based feedback modalities across multiple conceptual levels. *Journal of Educational Computing Research*, 43(1),113-134.
- İlyasoğlu, E. (1998). Çağdaş Türk bestecileri (1.) İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Jones, N. B., Laffey, J. (2002). How to Facilitate E-Collaboration and E- Learning in Organization “,The ASTD E - Learning Handbook: Best Practices, Strategies and Case Studies for an emerging field, Mc Graw Hill Companies, 25.
- Kabakci Yurdakul, I., Odabasi, H. F., Kilicer, K., Coklar, A. N., Birinci, G., Adile Kurt, A. A., (2012). The development, validity and reliability of TPACK-deep: A technological pedagogical content knowledge scale, *Computers & Education*, 58(3), 964-977.
- Kabakçı Yurdakul, I., Odabaşı, H. F., Kılıçer, K., Çoklar, A. N., Birinci, G., ve Kurt, A. A. (2014). Constructing Technopedagogical Education based on Teacher Competencies in terms of National Standards. *Elementary Education Online*, 13(4), 1185-1202.
- Kalkanoğlu, B. Okul Şarkılarının Müzik Öğretmenlerinin Bilgi Ve Beceri Düzeyine Göre Piyano ile Eşliklemesine Yönelik Bir Model Önerisi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2007.
- Karabey, S. “Etkili Canlı Ders Yürütme Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretimsel Müdahalelerin Tasarlanması ve Değerlendirilmesi”, Doktora Tezi Atatürk Üniversitesi, 2021.
- Karahan, A. S. (2016). Eş Zamanlı Uzaktan Piyano Öğretiminin Geleneksel Piyano Öğretimiyle Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Turkish Studies*, 11(21), 211-228. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11244>
- Karip, E. (2020). COVID-19: Okulların Kapatılması ve Sonrası. Tedmem.org, <https://tedmem.org/vurus/covid-19-okullarin-kapatilmasi-ve-sonrasi>

- Kearsley, G. (1998). A Guide to Online Education, Greg Kearsley. 2001. Available from author: gkearsley@sprynet. com.
- Keast, D.A. (2009) ‘A constructivist application for online learning in music’. *Research and Issues in Music Education*, 7 (1), 1–9.
- Keegan, D. (1996). Foundation of Distance Education (Third Edition). London: Routledge.
- Kıvrak, İ. (2003). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda alınan piyano eğitiminin müzik öğretmenliğinde kullanılabilirliği. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kreijns, K., Kirschner, P. A., Jochems, W., & Van Buuren, H. (2007). Measuring perceived sociability of computer-supported collaborative learning environments. *Computers & Education*, 49, 176-192.
- Koehler, M. J., & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge? *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1), 60-70.
- Koehler, M.J. ve Mishra, P. (2005). What happens when teachers design educational technology? The development of technological pedagogical content knowledge. *Journal of Educational Computing Research*, 32(2), 131-152.
- Koutsoupidou, T. (2014). Online distance learning and music training: Benefits, drawbacks and challenges. *Open Learning*, 29(3), 243–255. <https://doi.org/10.1080/02680513.2015.1011112>
- Köksal (2007). Bilişim devrimi karşısında Türk abecesi. *Çağdaş Türk Dili, Dil Devriminin 75. Yılı, Özel Sayı I*, 233, Ankara, s.262-270.
- Kruse, N. B., Harlos, S. C., Callahan, R. M., and M. L. Herring. (2013). “Skype Music Lessons in the Academy: Intersections of Music Education, Applied Music and Technology.” *Journal of Music, Technology & Education* 6 (1): 43–60.
- Lahaie, U. (2007). Web-based instruction: Getting faculty onboard. *Journal of Professional Nursing*, 23(6), 335-342. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2007.01.024>

- Lawhead, P. B. et al. (1997). The Web and distance learning: What is appropriate and what is not. ITiCSE'97 Working Group Reports and Supplemental Proceedings, 27–37.
- Lee, S.J. & Huang, K. (2018). Online Interactions and Social Presence in Online Learning. *Journal of Interactive Learning Research*, 29(1), 113-128.
- Leicht, A. G. Teaching Music in the Age of Zoom: How to Run a Multimedia Piano Studio, Honors Theses, Ouachita Baptist University.2022,
- Leymun, Ş. O., Odabaşı, F., Kabakçı Yurdakul, İ. (2017). Eğitim Ortamlarında Durum Çalışmasının Önemi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 367-385.
- Lisboa, Tania, Jónasson, P., Johnson, C.,(2022) Synchronous Online Learning, Teaching, and Performing. Gary E. McPherson (ed.), *The Oxford Handbook of Music Performance*, 2 ,499-527.
- Liu, X., Shao, X. (2022). Modern mobile learning technologies in online piano education: online educational course design and impact on learning, *Interactive Learning Environments*, 1-16. doi: [10.1080/10494820.2022.2118787](https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2118787)
- Maher, M. L., Simoff, S. J. and Cicognani, A. (1997a) Observations from an experimental study of computer-mediated collaborative design in Maher, M. L., Gero J. S. and F. Sudweeks, (eds) *Formal Aspects of Collaborative CAD*, University of Sydney, 165–186.
- Maki, J. (2001, June). Is it possible to teach music in a class-room from a distance of 1000 km? Learning environment of music education using ISDN-videoconferencing. Paper presented at ED-Media 2001 World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia & Telecommunications, Tampere, Finland.
- Mark, M. L., Gary, C. L., (1992). *A History of American Music Education*, Schirmer Books
- Marshall, C. and Rossman, G. (2016) *Designing Qualitative Research*. 6th Edition, SAGE, Thousand Oaks.

- Matsuura, K., Ogata, H., Yano, Y. (1999). Agent-based Asynchronous Virtual Classroom. In: Cumming, G., Okamoto, T., Gomez, L. (eds.) 7th International Conference on Computers in Education (ICCE), Japan, 133–140.
- McMillan, D., and Chavis, M.D., (1986) “Sense of Community: A Definition and Theory” 9
- Mercin, L., Alakuş, A. O., (2020). Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2009). Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor liseleri Yönetmeliği, *Resmî Gazete*, 27260. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm>
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2023). Güzel Sanatlar Liseleri Haftalık Ders Çizelgeleri. Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_09/14141220_2023-41_Guzel_Sanatlar.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı (2016). Piyano dersi öğretim programı. Ankara: Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201992694237240-P%C4%B0YANO%209-10-11.pdf>
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2012). Distance education: A systems view of online learning (3rd Edition). Wadsworth Cengage Learning.
- Moore. M. (1990). Background and overview of contemporary American distance education, New York: Pergamon, pp. xii-xxvi.
- Morris, L.V., Xu, H., & Finnegan, C. L. (2005). Roles of faculty in teaching asynchronous undergraduate courses. *Journal of Asynchronous Learning Networks* 9(1), 65-82. <http://dx.doi.org/10.24059/olj.v9i1.1803>
- Okan, S. ve Aragirli, H. (2018) “The Effect of Distance Learning Model on Beginners’ Level Violin Instruction”, *Turkish Online Journal Of Distance Education*, 20(1)1-16.

- Orhan, U. G., & Öztosun Çaydere, Ö. (2021). Türkiye’de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Online Journal Of Music Sciences*, 6(1), 101-117. <https://doi.org/10.31811/ojomus.933928>
- Orman, E. K. and Whitaker, J. A. (2010), ‘Time usage during face-to-face and synchronous distance music lessons’, *American Journal of Distance Education*, 24(2), 92–103.
- Öbek, C. Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Verilen Türk Müziği Çalgı Eğitimi İle Piyano Dersi Başarı Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, 2014.
- Özer, B. (1993). Sanatı Sınıflandırmada Çağdaş Sistemler ve Bir Öneri. İçinde B. Özer (Editör), Yorumlar. İstanbul: Yem Yayınevi.
- Özer, B. ve Yiğit, N. (2011). Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması. *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (1), 39-49.
- Öztürk, E. (2012). An adaptation of the community of inquiry index: The study of validity and reliability. *Elementary Education Online*, 11(2), 408-422.
- P. dos Santos, A. Dias, L. Loke, and R. Martinez-Maldonado. (2018) Exploring Video Annotation as a Tool to Support Dance Teaching. OzCHI ‘18: Proceedings of the 30th Australian Conference on Computer-Human Interaction, December 2018,: 448–452.
- Park, S. ve Oliver, J. S. (2008). Revisiting the conceptualisation of pedagogical content knowledge (PCK): PCK as a conceptual tool to understand teachers as professionals. *Research in Science Education*, 38(3), 261-284.
- Parkes, K. A. Wexler, M. (2012). The nature of applied music teaching expertise: Common elements observed in the lessons of three applied teachers. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 193, 45–62.
- Patton, M. Q. (1990). Qualitative evaluation and research methods. SAGE Publications, inc.
- Peng, J. (2023) Digital technologies: potential for piano education, *Interactive Learning Environments*, doi: [10.1080/10494820.2023.2194331](https://doi.org/10.1080/10494820.2023.2194331)

- Peters, O. (1973). *Die didaktische Struktur des Fernunterrichts*, Weinheim: Beltz.
- Peters, O. (2004). *Learning and teaching in distance education: analyses and interpretations from an international perspective*. London: Routledge Falmer.
- Phelps, A., & Vlachopoulos, D. (2019). Successful transition to synchronous learning environments in distance education: A research on entry-level synchronous facilitator competencies. *Education and Information Technologies*, 25, 1511-1517. <https://doi.org/10.1007/s10639-019-09989-x>
- Pike, P. (2020). Preparing an emerging professional to teach piano online: A case study, *International Journal on Innovations in Online Education*, 4(2), 1–14. <https://doi.org/10.1615/IntJInnovOnlineEdu.2020034417>.
- Pozo, Echeverría, Mas, Méndez, Torrado, Baño (2022) Teaching and learning musical instruments through ICT: the impact of the COVID-19 pandemic lockdown. *Heliyon*, 8, <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e08761>
- Rees, F. J., Downs, D. A. (1995). Interactive television and distance learning. *Music Educators Journal*, 82(2), 21–25. <https://doi.org/10.2307/3398864>
- Rees, F.J. (2002) ‘Distance learning and collaboration in music education’. In Colwell, R. and Richardson, C. (eds) *The New Handbook of Research on Music Teaching and Learning*. New York: Oxford University Press, 257–73.
- Riley, P. (2009). Video-conferenced music teaching: Challenges and progress. *Music Education Research*, 11, 365–375.
- Rourke, L., Anderson, T., Garrison, D. R., & Archer, W. (2001a). Assessing social presence in asynchronous, text-based computer conferencing. *Journal of Distance Education*, 14(2), 51-70. <http://hdl.handle.net/2149/732>
- Rovai, A. P., Barnum, K. T. (2002). On-line course effectiveness: An analysis of student interactions and perceptions of learning. *Journal of Distance Education*, 18(1), 57–73.
- Rudestam, K. E. & Schoenholtz-Read, J. (2002). Overview: The coming of age of adult online education. In Rudestam, K.E. & Schoenholtz-Read, L. (eds.). *Handbook*

- of online learning: Innovations in higher education and corporate training (3-28). London: Sage.
- Ruismäki H., Juvonen A. and Lehtonen K. (2013). The ipad and music in the new learning environment. *The European Journal of Social & Behavioural Sciences*, 6(3), 461-478.
- Sağır, T., Eden, A., Şallıel, O. (2014). Müzik eğitiminde uzaktan eğitim ve orkestra uygulamaları. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4(9), 69-79.
- Seidman, I. (2006). Interviewing as qualitative research: A guide for researchers in education and the social sciences. Teachers college press.
- Scagnoli, N. I., Buki, L. P., & Johnson, S. D. (2009). The influence of online teaching on face-to-face teaching practices. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 13(2), 115-128.
- Schiavio, A., Biasutti, M., Antonini Philippe, R., 2021. Creative pedagogies in the time of pandemic: a case study with conservatory students. *Music Educ. Res.* 23, 1–12.
- Schlosser, L. A. ve Simonson, M. (2009). Distance education: definition and glossary of terms (3. press). United States of America: Information Age Publishing.
- Sezgin, S., & Fırat, M. (2020). Covid-19 pandemisinde uzaktan eğitime geçiş ve dijital uçurum tehlikesi. *Açıköğretim Uygulamaları Ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 37-54.
- Shea, P. (2006). A study of students' sense of learning community in online environments. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 10 (1), 35-44.
- Shepard, B. (2000), 'Teaching music through advanced network videoconferencing', Proceedings of the 76th Annual Meeting, National Association of Schools of Music, Reston: National Association of Schools of Music, 83–87.
- Shepard, B., Howe, G. and Snook, T. (2008), 'Teaching music through advanced network videoconferencing', Proceedings of the 84th Annual Meeting, National Association of Schools of Music, Reston: National Association of Schools of Music, 41–50.

- Shulman, (1987) L.S. Shulman Knowledge and teaching: foundations of the new reform
Harvard Educational Review, 57 (1987),1-22
- Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching.
Educational Researcher, 15(2), 4-14.
- Siebenaler, D. J. (1997), ‘Analysis of teacher–student interactions in the piano lessons
of adults and children’, *Journal of Research in Music Education*, 45:1, 6–20.
- Simonson, M. Smaldino, S. Albright, M. ve Zvacek, S. (2006). Teaching and Learning
at a Distance: Foundations of Distance Education (Third Edition). New Jersey:
Pearson Education
- Singh, V., Thurman, A. (2019). How many ways can we define online learning? A
systematic literature review of definitions of online learning (1988-2018).
American Journal of Distance Education, 33(4), 289–306. doi:
10.1080/08923647.2019.1663082.
- So, H. J., & Kim, B. (2009). Learning about problem based learning: Student teachers
integrating technology, pedagogy and content knowledge, *Australasian Journal
of Educational Technology*, 25(1), 101-116.
- Speer, D. (1994), ‘An analysis of sequential patterns of instruction in piano lessons’,
Journal of Research in Music Education, 42(1), 14–26.
- Spieker, B. & Koren, M. (2021). Perspectives for music education in schools after
COVID-19: The potential of digital media. In M. Pabst-Krueger & A.
Ziegenmeyer, (Eds.), Perspectives for music education in schools after the
pandemic (pp. 49–60). MTA. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.13803.67369>
- Swan, K., Garrison, R., Richardson, C. J. (2009). A constructivist approach to online
learning: The Community of inquiry framework. *Information technology and
constructivism in higher education: Progressive Learning Frameworks*. 44-57.
- Swanwick, K. (2003). A basis for music education. This edition published in the Taylor
& Francis e-Library.

- Şahin, M. (2021). Dünyada ve Türkiye’de yükseköğretimde uzaktan eğitimin tarihi ve gelişim süreci. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 91-113.
- Şengül, E., Çağdan Çağa Değişen Sanatın Tanımları ve Selçuklu Çehresindeki Anlamı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, 2007.
- Tallent-Runnels, M.K., Thomas, J.A., Lan, W.Y., Cooper, S., Ahern, T.C., Shaw, S.M. and Liu, X. (2006) ‘Teaching courses online: A review of the research’. *Review of Educational Research*, 76 (1), 93–135.
- Timur, B. ve Tasar, M. F. (2011). In-service science teachers’ technological pedagogical content knowledge confidences and views about technology-rich environments. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 1(4), 11- 25.
- Tok, M.Ç. Açık ve Uzaktan Öğrenmede Yararlanılan Etkileşimli E-kitaplarda Yer Alan Videoların İncelenmesi. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2019.
- Tufan, S., (2000). Pişano Eğitiminde Performansın İzlenmesi ve Önemi. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.(3), 106.
- Uçan, A. (1997). Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 10.
- Uçan, A. (2005). Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum, Ankara: Evrensel Müziķevi.
- Uçan, A. (2018). Müzik eğitimi (1. baskı). Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Uçan, A. (2018). Müzik eğitimi: Temel kavramlar – ilkeler – yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum. Arkadaş Yayınevi.
- Uçan, Ali (1994). İnsan ve Müzik/İnsan ve Sanat Eğitimi, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, M. (2006). Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında Ve Geliştirilmesinde Çoksesli Müzik Eğitimi Görüşü, I. Ulusal Eğitim Sempozyumu

- Ünal, B. Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin piyano dersine yönelik öz yeterliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, 2019
- Van Wart M, Ni A, Medina P, Canelon J, Kordrostami M, Zhang J, Liu Y. (2020) Integrating students' perspectives about online learning: a hierarchy of factors. *Int J Educ Technol High Educ*. 17(1), 53.
- Wang, C. X., Jaeger, D., Liu, J., Guo, X., & Xie, N. (2013). Using synchronous technology to enrich student learning. *TechTrends*, 57(1), 20-25.
- Wassell, A. W. (1965). 'Class string instruction in America: A history and an evaluation', *American String Teacher*, 47, 40–42.
- Weltzer-Ward, L. (2011). Content analysis coding schemes for online asynchronous discussion. *Campus-Wide Information Systems*, 28(1), 56-74.
- Worthy, M. D. (2005). 'The effects of self-evaluation on the timing of teacher and student behaviours in lab rehearsals', *Journal of Music Teaching and Education*, 15:1, 8–14.
- Yamamoto, G. T. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yaşlıca, E. (2020). Sanal Sınıf Ortamında Etkileşimli Öğretim Materyalinin Başarıya ve Tutuma Etkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 39-56. <https://doi.org/10.18037/ausbd.700328>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (Genişletilmiş 5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, R. (2016). Knowledge sharing behaviors in e-learning community: Exploring the role of academic selfefficacy and sense of community. *Computers in Human Behavior*, 63(October), 373-382.
- Yin, R.K. (2014). Case study methods: design and methods (5. Baskı). Thousand Oaks: Sage Pbc.
- Yönetken, H. B. (1996). "Müzik Öğretimi" Okulda Çalgı Sorunu ve Çalgısal Müzik Etkinlikleri, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 69.

Zheng, X., & Li, M. (2022). Research on the whole teaching of vocal music course in university music performance major based on multimedia technology. *Scientific Programming*, . <https://doi.org/10.1155/2022/7599969>

support.zoom.us (2023)

support.microsoft.com (2023)

support.google.com (2023)

<https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/turkiye-programlari/acikogretim-fakultesi-onlisans-programlari-2-yillik/fotografcilik-ve-kameramanlik> (2023)

http://www.icn.state.ia.us/aboutus/icn_story/index.html (2023)

<https://www.linkedin.com/company/tonebase/?originalSubdomain=tr> (2023)

<https://www.tonara.com/about-us/>(2023)

https://en.wikipedia.org/wiki/Justin_Sandercoe (2023)

<https://music-crab-easy-music-theory.en.softonic.com/android> (2023)

<https://apps.apple.com/us/app/flowkey-learn-piano/id1020357408> (2023)

<https://www.edx.org/about-us> (2023)

<https://about.coursera.org> (2023)

<https://www.khanacademy.org/about> (2023)

<https://tr.wikipedia.org/wiki/FutureLearn> (2023)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Udemy> (2023)

<https://arsuguzelsanatlar.com/a-muzik-egitimi-olur-mu-1/> (2023)

https://usa.yamaha.com/news_events/2005/20050624_disklavier-and-software-makes-real-time-long-distance-learning-possible_us.html (2023)

(<https://cleanfeed.net/knowledge/zoom-alongside-cleanfeed> (2023)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm> (2023)

<https://www.trthaber.com/haber/egitim/mebden-yeni-protokol-her-ilde-guzel-sanatlar-lisesi-olacak-679964.html> (2023)

<https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66494/pandemi.html> (2023)

<https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-31-mayisa-kadar-devam-edecek/haber/20803/tr> (2023)

EKLER

Ek-1. Etik Kurul Karar Belgesi

Evrak Kayıt Tarihi: 08.03.2024		Protokol No: 709104		Tarih: 17.04.2024	
					
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU KARAR BELGESİ					
ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Yüksek Lisans Tez Çalışması				
KONU:	Sosyal Bilimler				
BAŞLIK:	Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liselerinde Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi				
PROJE/TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ:	Prof. Dr. Tevfik Volkan YÜZER				
TEZ YAZARI:	Zehra UZUN				
ALT KOMİSYON GÖRÜŞÜ:	-				
KARAR:	Olumlu				
 Prof. Dr. Saime ÖNCE (Başkan-İkt. ve İdari Bil. Fak.)					
 Prof. Dr. M. Erkan ÜYÜMEZ (Başkan Yardımcısı -İkt. ve İdari Bil. Fak.)			 Prof. Dr. Fatime GÜNEŞ (Edebiyat Fak.)		
 Prof. Dr. Yıldız UZUNER (Eğitim Fak.)			 Prof. Dr. Erkan YÜKSEL (İletişim Bil. Fak.)		
 Prof. Dr. Handan DEVECİ (Eğitim Fak.)			 Prof. Dr. Kamil ÇEKEROL (Açıköğretim Fak.)		

Ek-2. Uygulama İzin Belgesi

T.C.
NİLÜFER KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi

Sayı : E-99960312-903.99-102609037
Konu : Tez Çalışması

20.05.2024

Sayın; Zehra UZUN
Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi
Bilişim Tek.ve Yazılım Öğretmeni

20.05.2024 Tarihli dilekçenize istinaden Prof. Dr. Volkan YÜZER Danışmanlığında yürüttüğünüz "Güzel Sanatlar Lisesinde Uzaktan Eş Zamanlı Piyano Derslerinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi" konulu Tez Çalışmanızı, okuldaki dersleri aksatmamak kaydıyla okulumuzda yapmanız uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Remzi AYAZ
Okul Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres :

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No :

Bilgi için:

E-Posta:

Unvan : Müdür

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi:

Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.sogut.gov.tr> adresinden: 86ee-a52a-325c-94bc-efc7 koda ile teyit edilebilir.

Ek-3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Bölüm 1

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Zehra UZUN tarafından Prof. Dr. Tevfık Volkan YÜZER danışmanlığında yürütülmektedir. Bu çalışma Güzel Sanatlar Liselerinde uzaktan eş zamanlı piyano derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi’’ tez ile ilgilidir. Yapılacak olan çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Türkiye çapındaki Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan piyano öğretmenlerine açık uçlu sorular yöneltilecektir. Sonuç olarak elde edilen veriler güncel kaynaklara da dayanarak yorumlanacaktır. Elde edilecek bulguların uzaktan piyano eğitimine katkı sunması beklenmektedir.

Bölüm 2

Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.

- Çalışmanın amacı doğrultusunda, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yoluyla sizden veriler toplanacaktır.
- Gerçekleştirilecek görüşmede araştırma verilerinin geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak, veri kaybını önlemek amacıyla ses kaydının tutulması planlanmaktadır. Sizinle gerçekleştirilen görüşmede tutulacak ses kaydı, bilimsel araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır.
- İsminizi yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.

Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığınız zaman için teşekkür ederim.

Araştırmacı Adı ve Soyadı: Zehra UZUN

Adres :
İş Tel :
Cep Tel :

Bölüm 3.

Soru 1. Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde öğrenenlerin piyano öğrenmesine rehberlik etmek için hangi öğretim yaklaşımlarından yararlanıyorsunuz? Neden?

Soru 2. Uzaktan eş zamanlı piyano derslerinde hangi ÖYS veya platformlarını kullanıyorsunuz? Neden?

Soru 3. Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinin gerçekleştirilmesi için kullandığınız ders ortamının hazırlığı ve teknik kontrol bağlamında neler yapıyorsunuz?

Soru 4. Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinde etkili iletişim için nelere dikkat ediyorsunuz?

Soru 5. Uzaktan eş zamanlı Piyano derslerinde dezavantaj oluşturabilecek gecikme, sesin doğru aktarılamaması öğrenenlerde oluşabilecek teknik kaygı, yalnızlık hissi gibi durumlara yönelik ne gibi çözüm yolları öneriyorsunuz?

Soru 6. Eş zamanlı Piyano derslerinde öğrencilerin teknik sorunlarına cevap verebilecek tartışma ve soru-cevap süreci gibi ortamların öğretim faaliyetlerine ne gibi katkıları vardır?

Soru 7. Piyano öğretimine ilişkin yönerge verme, bilgi aktarımı, gösteri gözlem, modelleme, koçluk, eşlik, değerlendirme vb. öğretici davranışlarını uzaktan eş zamanlı derslerde de etkili bir şekilde yerine getirebilmek için ne gibi düzenlemeler yaptınız?

Soru 8. Eş zamanlı Piyano derslerinin öğretim hedeflerine ulaşmada başarılı olmak için hangi dijital ders materyalleri önerirsiniz? Bu araçların etkili yönleri nelerdir?

Soru 9. Eş zamanlı Piyano derslerini sunuş, geri bildirim, değerlendirme ve öz değerlendirme faaliyetlerinizi fayda ve sınırlılıkları ile anlatınız.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Zehra UZUN
Yabancı Dil : İngilizce

Eğitim

2003-2007, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Eğitimi Bölümü

Mesleki Gelişimi

2020-, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Öğretmeni, Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar
Lisesi

2013-2020, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Öğretmeni, Peyami Safa Ortaokulu

2007-2013, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Öğretmeni, Dr. Necla Yazıcıoğlu
İlköğretim Okulu